

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ННІ/факультет *інститут економіки та бізнес-освіти*
Кафедра *Фінансів і бухгалтерського обліку*
Спеціальність *072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»*
Форма навчання *денна*

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

Гончара Ярослава Миколайовича

на тему **Управління фінансовими результатами металургійного підприємства в умовах війни**
за матеріалами **ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»**
Науковий керівник **к.е.н., доцент Н.В.Ізмайлова**

Робота допущена до захисту в ЕК

Протокол засідання кафедри

від 20 січня 2026 р. № 7

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

к.е.н., доцент

О.В.Неізнестна

Наук. ступень, вчене звання

Ініціали, прізвище

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ННІ/факультет *Економки та бізнес-освіти*
Кафедра *Фінансів та бухгалтерського обліку*
Спеціальність *072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»*
Форма навчання *денна*

Завідувач кафедри _____ «ЗАТВЕРДЖУЮ»
_____ (підпис) _____ О.В.Неизвестна
_____ (Прізвище, ініціали)
« 08 » вересня 2025 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ**

1. Тема роботи *Управління фінансовими результатами металургійного підприємства в умовах війни*

Керівник роботи _____ к.е.н, доцент Н.В. Ізмайлова
затверджені наказом закладу вищої освіти від «14» *жовтня* 2025 р. №711-ст

2. Строк подання здобувачем роботи до «09» *січня* 2026 р.

3. Зміст кваліфікаційної роботи, об'єкт, предмет та мета дослідження:

Розділ 1. Теоретико-методичні основи управління фінансовими результатами металургійного підприємства

Розділ 2. Аналіз фінансових результатів ПрАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ" та інших підприємств металургійної галузі

Розділ 3. Управління фінансовими результатами металургійного підприємства ПрАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ" в умовах війни

Об'єктом дослідження є фінансові результати діяльності ПрАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ"

Предметом дослідження є методичні та практичні аспекти формування фінансових результатів підприємства в умовах війни.

Мета дослідження полягає у розробці науково обґрунтованих рекомендацій щодо підвищення ефективності формування та управління фінансовими результатами підприємства на основі удосконалення методичних підходів до їх аналізу, оптимізації витрат та запровадження інноваційних управлінських рішень.

5. Дата видачі завдання «08» вересня 2025р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів МДР	Строк виконання етапів роботи	Відмітка керівника про виконання етапів (дата, підпис)
1	Підготовка розділу 1	до 03.10.2025	виконано 03.10.2025
2	Підготовка розділу 2	до 31.10.2025	виконано 31.10.2025
3.	Підготовка розділу 3	до 01.12.2025	виконано 01.12.2025
4	Написання вступу та висновків до КМР, оформлення супровідних документів	до 08.12.2025	виконано 08.12.2025
5	Отримання відгуку від наукового керівника	до 02.01.2026	виконано 02.01.2026
6	Подання кваліфікаційної роботи на перегляд завідувачу кафедри	до 09.01.2026	виконано 09.01.2026
7	Реєстрація завершеної кваліфікаційної роботи	до 12.01.2026	Реєстраційний № 4 «12» січня 2026 р.
8	Попередній захист кваліфікаційної роботи на кафедрі	до 16.01.2026	виконано 16.01.2026
	Підготовка до захисту в ЕК	до 19.01.2026	виконано 19.01.2026

Завдання підготував науковий керівник

Н.В.Ізмайлова
(прізвище та ініціали)

Завдання одержав здобувач

Я.М.Гончар
(прізвище та ініціали)

Декларація
про дотримання академічної доброчесності під час написання
кваліфікаційної магістерської роботи
здобувачем вищої освіти
Державного університету економіки і технологій

Я, Гончар Ярослав Миколайович, студент другого курсу, групи ФБС-24М Державного університету економіки і технологій розумію і підтримую політику закладу із академічної доброчесності. Я не надавав і не одержував заборонену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

05.01.2026 р.

Ярослав ГОНЧАР

АНОТАЦІЯ

Гончар Я.М. Управління фінансовими результатами металургійного підприємства в умовах війни. – Рукопис.

Кваліфікаційна магістерська робота зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Державний університет економіки і технологій – Кривий Ріг, 2026.

Кваліфікаційна магістерська робота присвячена комплексному дослідженню теоретичних, методичних та прикладних аспектів формування і підвищення результативності управління фінансовими результатами металургійного підприємства в умовах невизначеності та структурних змін економічного середовища. У першому розділі зосереджено увагу на обґрунтуванні сучасних та інноваційних підходів до управління фінансовими результатами, розкрито їх економічну сутність, роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства, а також окреслено інструментарій, що використовується для оцінювання ефективності формування фінансових результатів. Розглянуто специфічні особливості металургійної галузі, що впливають на процеси управління результативністю діяльності, зокрема високу ресурсоємність виробництва, залежність від глобальної кон'юнктури та вплив воєнних і макроекономічних ризиків.

Другий розділ присвячено поглибленому аналізу фінансових результатів ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» за 2021–2024 роки та 9 місяців 2025 року. На основі детального вивчення динаміки доходів, витрат, прибутковості та показників рентабельності визначено ключові тенденції фінансового стану підприємства та вплив факторів внутрішнього і зовнішнього середовища на їх формування. Проведено ідентифікацію основних проблем і диспропорцій, що стримують зростання результативності діяльності.

У третьому розділі запропоновано науково обґрунтовані рекомендації щодо вдосконалення управління фінансовими результатами підприємства, які охоплюють напрями оптимізації витрат, впровадження інноваційних підходів до бюджетування, підвищення ефективності операційних процесів, зміцнення системи контролю фінансових ризиків та запровадження методів прогнозування фінансових результатів з використанням сучасного аналітичного інструментарію. Реалізація запропонованих заходів спрямована на формування стійкого позитивного фінансового результату та підвищення загальної ефективності діяльності металургійного підприємства.

Результати дослідження можуть бути використані для удосконалення системи управління фінансами підприємств металургійної галузі, розроблення внутрішніх політик, стратегічного планування та прийняття управлінських рішень у сучасних економічних умовах.

Ключові слова: фінансові результати, металургійне підприємство, ефективність діяльності, оптимізація витрат, інноваційні підходи, прогнозування, фінансова стійкість, ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ».

ЗМІСТ

	стор
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Сутність фінансових результатів та їх роль у діяльності підприємства	8
1.2. Методичні підходи до аналізу фінансових результатів	16
1.3. Формування фінансових результатів металургійних підприємств в умовах війни	22
Висновки до розділу 1	29
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ"	33
2.1. Загальна характеристика ПрАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ"	33
2.2. Аналіз динаміки та структури фінансових результатів підприємства	45
2.3. Оцінка факторів та ризиків, що впливають на формування фінансових результатів підприємства	55
2.4. Оцінка фінансових результатів підприємств металургійної галузі України в сучасних умовах	68
Висновки до розділу 2	80
РОЗДІЛ 3 УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ"	86
3.1. Впровадження сучасних методів та технологій у систему управління фінансовими результатами підприємства	86
3.2. Удосконалення структури та рівня витрат як ключовий чинник формування прибутковості базового	91

підприємства	
3.3. Фінансове прогнозування результатів діяльності підприємства з урахуванням запропонованих управлінських рішень	96
Висновки до розділу 3	104
Висновки	109
Список використаних джерел	116
Додатки	120

ВСТУП

Сучасний стан економічного розвитку України зумовлений масштабними трансформаціями, викликаними воєнними подіями, змінами глобального економічного середовища та орієнтацією на принципи сталого розвитку. Металургійна промисловість, що традиційно належить до базових галузей національної економіки, перебуває під значним впливом цих процесів. Підприємства галузі стикаються з падінням попиту на внутрішніх і зовнішніх ринках, зростанням виробничих витрат, порушенням логістичних ланцюгів і неможливістю повноцінного використання виробничих потужностей. У цих умовах фінансові результати діяльності металургійних підприємств набувають особливої ваги як основний індикатор ефективності господарювання, рівня їх конкурентоспроможності та здатності забезпечувати стійкий розвиток у кризових ситуаціях.

Фінансові результати виступають узагальнюючим показником кінцевої ефективності функціонування підприємства, а їх формування залежить від взаємодії широкого кола зовнішніх і внутрішніх чинників. Ретельний аналіз цих чинників, а також застосування науково обґрунтованих підходів до управління фінансовими результатами є необхідними для забезпечення стабільної діяльності підприємства, підвищення його рентабельності та зміцнення фінансової стійкості у мінливому економічному середовищі.

Актуальність дослідження визначається потребою у виробленні ефективних підходів до підвищення результативності діяльності металургійних підприємств, які працюють у надзвичайно складних умовах воєнного стану. На прикладі ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ», одного з провідних підприємств галузі, дослідження спрямоване на виявлення ключових проблем формування фінансових результатів, визначення впливу основних факторів на їх динаміку та розробку науково обґрунтованих рекомендацій щодо підвищення ефективності фінансової діяльності.

Мета дослідження полягає у розробці науково обґрунтованих

рекомендацій щодо підвищення ефективності формування та управління фінансовими результатами підприємства на основі удосконалення методичних підходів до їх аналізу, оптимізації витрат та запровадження інноваційних управлінських рішень.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

вивчити економічну сутність фінансових результатів підприємства, розкрити їх роль у забезпеченні ефективності діяльності та узагальнити наукові підходи до трактування цього поняття;

обґрунтувати методичні підходи до аналізу фінансових результатів, зокрема дослідити інструментарій коефіцієнтного, горизонтального, вертикального, факторного та порівняльного аналізу, а також визначити можливості їх застосування для оцінки результативності діяльності підприємства;

дослідити специфіку формування фінансових результатів металургійних підприємств в умовах воєнних дій, зокрема встановити вплив змін у логістиці, енергетичних витратах, ринковій кон'юнктурі та виробничих ризиках на фінансові показники галузі;

надати характеристику ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» та встановити особливості його функціонування в умовах воєнної економіки;

дослідити динаміку та структуру фінансових результатів ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» за 2021–2024 роки та дев'ять місяців 2025 року, визначити основні зміни у показниках доходів, витрат і прибутковості;

оцінити вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на фінансові результати ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ», зокрема визначити вплив потенційних операційних ризиків, що можуть негативно впливати на формування прибутку та рентабельність підприємства;

обґрунтувати сучасні підходи до підвищення результативності фінансової діяльності підприємства, зокрема запропонувати впровадження інноваційних методів управління фінансовими результатами;

надати узагальнену оцінку фінансових результатів підприємств

металургійної галузі України в сучасних умовах, визначити основні тенденції, проблеми та закономірності їх зміни;

розробити заходи щодо оптимізації структури та рівня витрат ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» як ключового чинника покращення фінансового результату;

здійснити прогнозування фінансових результатів підприємства та оцінити можливий ефект від реалізації запропонованих рекомендацій.

Об'єктом дослідження виступають фінансові результати діяльності ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ», а предметом — сукупність методичних і практичних аспектів формування, аналізу та оптимізації фінансових результатів підприємства в умовах сучасних економічних викликів.

Теоретичну основу роботи становлять наукові напрацювання провідних українських економістів, серед яких праці Вашківа О. П., Власової Н. О., Загороднього А. Г., Мелушової І. Ю., Мочерного С. В., Нападовської Л. В., Патарідзе-Вишинської М. В., Пантелєєва В. П., Скалюка Р. В., Сніжко О. С., Шипіної С. Б., Фірман Н. Я. та інших авторів, у яких розкрито проблематику фінансових результатів, методів їх аналізу та управління ними. Нормативну базу становлять чинні закони України, зокрема «Податковий кодекс України» та «Господарський кодекс України», а також положення (стандарты) бухгалтерського обліку.

Інформаційною основою дослідження є офіційна фінансова звітність ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» за період 2021–2024 років та 1-3 квартал 2025 року, нормативно-правові документи, наукові публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, аналітичні матеріали щодо стану металургійної галузі, статистичні дані та галузеві огляди.

У ході дослідження застосовувалися методи аналізу і синтезу, економіко-математичного моделювання, порівняльного аналізу, групування, графічні методи, а також методи прогнозування.

Практична значущість дослідження полягає у можливості використання запропонованих рекомендацій для підвищення результативності фінансово-

господарської діяльності ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ», а також у потенційному застосуванні отриманих висновків у практиці управління фінансовими результатами металургійних підприємств України в умовах воєнного та поствоєнного відновлення економіки.

Результати дослідження мають апробацію, опубліковані в матеріалах 4 Міжнародної науково-практичної конференції

Інформація про публікацію. Измайлова Н., Гончар Я. Фінансові результати металургійних підприємств як індикатор адаптації до воєнних ризиків. Збірник наукових праць з матеріалами 4 Міжнародної науково-практичної конференції Innovations in Science: From Theoretical Foundations to Practical Impact, Антверпен, Бельгія, 5–7 січня 2026 URL: <https://www.eoss-conf.com/innovations-in-science-from-theoretical-foundations-to-practical-impact/>

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність фінансових результатів та їх роль у діяльності підприємства

Кожен суб'єкт господарювання орієнтується на досягнення самоокупності та формування умов для самофінансування, що можливе за наявності позитивного фінансового результату діяльності. Величина отриманого результату характеризує потенційні можливості підприємства, рівень його інвестиційної привабливості, фінансової стійкості та платоспроможності, спроможність до розширення масштабів діяльності, а також здатність виконувати соціальні, екологічні, економічні та фінансові зобов'язання. Позитивний фінансовий результат має важливе значення як для самого підприємства, так і для держави, оскільки через механізм оподаткування, зокрема податок на прибуток підприємств, формується дохідна частина бюджету. Усвідомлення економічної сутності поняття «фінансовий результат» безпосередньо впливає на підходи до його визначення, що, у свою чергу, обумовлює напрями подальших управлінських рішень суб'єкта господарювання.

Фінансовий результат є одним з основних узагальнюючих показників діяльності підприємства, який використовується як орієнтир для формування та коригування напрямів його розвитку. В умовах сучасної економіки зростає рівень самостійності підприємств і відповідальність за прийняття управлінських рішень, спрямованих на забезпечення результативності господарської діяльності. Отримані фінансові результати відображають рівень ефективності фінансової, інвестиційної та виробничої діяльності підприємства. Як інтегральний показник, фінансовий результат узагальнює

результати всієї фінансово-господарської діяльності, встановлюючи взаємозв'язок між основними економічними показниками. [41, с. 164].

Фінансовий результат формується шляхом зіставлення обсягів доходів і витрат, відомості про які отримуються на основі даних бухгалтерського обліку, що й становить базу для визначення змісту цієї економічної категорії. Як універсальна категорія економічної науки, фінансовий результат дозволяє відобразити два основоположні напрями підприємницької діяльності, а саме прагнення до зростання доходів і скорочення витрат. Дані щодо доходів і витрат накопичуються на постійній основі за допомогою внутрішньої системи обліку та контролю підприємства. Значна кількість науковців дотримується зазначеного підходу до трактування фінансового результату діяльності підприємств, водночас їхні наукові позиції мають певні відмінності. Представники економічної науки, фінансового менеджменту, бухгалтерського обліку та правознавства акцентують увагу на різних аспектах сутності фінансового результату. [41, с. 164].

Патарідзе-Вишинська М. В. наголошує, що при розкритті економічної сутності фінансового результату доцільно враховувати низку його характерних ознак.

Фінансовий результат (прибуток) розглядається як форма доходу суб'єкта господарської діяльності, який здійснює певний вид економічної активності. Водночас така зовнішня та спрощена форма прояву прибутку не дає вичерпного уявлення про його зміст, оскільки в окремих випадках активна діяльність у певній сфері може не мати на меті отримання прибутку, зокрема у політичній або благодійній діяльності.

Фінансовий результат (прибуток) є доходом суб'єкта господарювання, який здійснив вкладення капіталу з метою досягнення комерційного результату. Прибуток тісно пов'язаний із капіталом як особливим фактором виробництва та в середньому відображає ціну функціонування вкладеного капіталу.

Прибуток не виступає гарантованим доходом суб'єкта господарювання,

який інвестував кошти у певний вид бізнесу. Його отримання є результатом успішного здійснення підприємницької діяльності та певною мірою виконує функцію винагороди за прийнятий підприємницький ризик.

Фінансовий результат (прибуток) не охоплює весь обсяг доходу, отриманого в процесі господарської діяльності, а характеризує лише ту його частину, яка залишається після відшкодування витрат, пов'язаних із здійсненням цієї діяльності. У кількісному вимірі прибуток є залишковим показником і визначається як різниця між загальним обсягом доходів і сукупними витратами.

Фінансовий результат (прибуток) має вартісний характер і виражається у грошовій формі. Такий підхід зумовлений необхідністю узагальненого вартісного обліку основних економічних показників, зокрема вкладеного капіталу, отриманих доходів і понесених витрат, а також чинною системою податкового регулювання [28, с. 25].

Зокрема, В. П. Пантелєєв розглядає фінансовий результат як прибуток або збиток, отриманий за окремим видом діяльності підприємства — виробничою, торговельною чи у сфері надання послуг, який визначається шляхом алгебраїчного підсумовування валового прибутку (збитку), інших операційних доходів, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат [26, с. 184].

Іщенко Н. А. зазначає, що фінансовий результат являє собою прибуток або збиток суб'єкта господарювання, який обчислюється як різниця між сукупними доходами та витратами підприємства. У разі отримання позитивного значення він виступає додатковою вартістю, основним джерелом фінансування поточної діяльності та подальшого розвитку, а також ключовим критерієм оцінювання ефективності функціонування підприємства [16, с. 390].

С. В. Мочерний трактує фінансовий результат як прибуток або збиток, що формується внаслідок здійснення підприємницької діяльності юридичними або фізичними особами протягом визначеного звітного періоду — місяця, кварталу, півріччя чи року [19, с. 497].

На думку А. С. Лесюка, фінансові результати доцільно визначати як приріст прибутку або збитку та зростання рівня рентабельності чи збитковості підприємства, які є підсумком його фінансово-господарської діяльності за відповідний звітний період [18, с. 72].

Зазначені характеристики дають змогу комплексно розкрити економічну природу фінансового результату, простежити його взаємозв'язок із капіталом, рівнем ризику, величиною доходів і витрат, а також визначити його роль як узагальнюючого показника ефективності господарської діяльності підприємства.

Шипіна С. Б. розглядає фінансовий результат як об'єкт бухгалтерського обліку та визначає його як підсумок господарської діяльності підприємства, що обчислюється у вигляді різниці між доходами і витратами після врахування податкових зобов'язань. Даний показник визначається за встановлений звітний період і може узагальнюватися у формі прибутку або збитку як у цілому по підприємству, так і за окремими видами діяльності [42, с. 231].

Н. Ю. Мардус і С. В. Брік зазначають, що в обліковій та аудиторській практиці фінансовий результат встановлюється шляхом зіставлення доходів і витрат підприємства. Відповідна інформація відображається у фінансовій звітності та дає можливість визначити підсумковий фінансовий результат у формі прибутку або збитку [20, с. 150].

Масюк Ю. В. та Боюн В. Ю. акцентують увагу на взаємозв'язку фінансового результату операційної діяльності з ефективністю інших напрямів функціонування підприємства. На їхню думку, фінансовий результат операційної діяльності визначається як різниця між доходами та витратами і виражається в абсолютних показниках прибутку або збитку. Такий результат відображає рівень ефективності господарської діяльності підприємства в сукупності її основних складових — виробничої, збутової, постачальницької, фінансової та інвестиційної [21, с. 95].

А. Г. Загородній підходить до визначення фінансового результату з двох позицій. З одного боку, він розглядається як різниця між доходами та

витратами підприємства або його структурних підрозділів за певний звітний період.

Таблиця 1.1.

Сутність фінансового результату

Автор	Сутність визначення фінансового результату	Ключовий акцент
В. П. Пантелеев	Фінансовий результат визначається як прибуток або збиток від окремого виду діяльності підприємства, що обчислюється як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), інших операційних доходів, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат	Структура формування фінансового результату за видами діяльності
Іщенко Н. А.	Фінансовий результат трактується як прибуток або збиток суб'єкта господарювання, розрахований як різниця між сукупними доходами та витратами, який у разі позитивного значення є джерелом розвитку та критерієм ефективності діяльності	Значення фінансового результату для розвитку та оцінки ефективності
С. В. Мочерний	Фінансовий результат визначається як прибуток або збиток, отриманий у процесі підприємницької діяльності юридичними чи фізичними особами за певний звітний період	Часовий аспект формування фінансового результату
А. С. Лесюк	Фінансові результати розглядаються як приріст прибутку або збитку та зміна рівня рентабельності чи збитковості підприємства за результатами фінансово-господарської діяльності	Динаміка прибутковості та рентабельності
М. В. Патарідзе-Вишинська	Фінансовий результат (прибуток) є формою доходу суб'єкта господарювання, пов'язаною з вкладеним капіталом і підприємницьким ризиком, що визначається як залишок доходу після покриття витрат і виражається у грошовій формі	Зв'язок прибутку з капіталом, ризиком і витратами
С. Б. Шипіна	Фінансовий результат розглядається як об'єкт бухгалтерського обліку та визначається як різниця між доходами і витратами підприємства після вирахування податків за певний період	Обліковий та податковий підхід
Н. Ю. Мардус, С. В. Брік	Фінансовий результат у сфері обліку й аудиту визначається шляхом співставлення доходів і витрат підприємства та відображається у фінансовій звітності у вигляді прибутку або збитку	Звітно-обліковий підхід
Ю. В. Масюк, В. Ю. Боюн	Фінансовий результат операційної діяльності визначається як різниця між доходами та витратами і відображає ефективність усіх аспектів господарської діяльності підприємства	Комплексна оцінка ефективності діяльності
А. Г. Загородній	Фінансовий результат розглядається як різниця між доходами і витратами за звітний період та одночасно як приріст або зменшення вартості власного капіталу підприємства	Поєднання результативного та капітального підходів

Джерело: складено автором

З іншого боку, фінансовий результат трактується як приріст або зменшення вартості власного капіталу, що формується внаслідок господарської діяльності у звітному періоді [12, с. 510].

Кожен із цих підходів наголошує на значенні фінансового результату як інтегрального показника, що дозволяє оцінити ефективність функціонування підприємства у різних аспектах його діяльності. Вище подано узагальнену таблицю визначень фінансового результату авторів.

У теперішніх умовах у практиці різних країн застосовуються два базові підходи до формування фінансових результатів суб'єкта господарювання, які коригуються з урахуванням національних економічних особливостей і потреб. Перший підхід ґрунтується на зіставленні доходів і витрат та відомий як метод «витрати – випуск». Його основу становлять принципи нарахування і відповідності, відповідно до яких фінансовий результат визначається шляхом обчислення різниці між доходами та витратами за певний звітний період. У межах цього підходу виокремлюють два способи. Перший, так званий лінійний, передбачає порівняння обсягу випуску з витратами минулих періодів і відображення загальної величини новоствореної вартості з її подальшим деталізуванням. Другий спосіб, що застосовується в системі бухгалтерського обліку, полягає у відображенні споживання попередньо затраченої праці та залучених витрат поряд із визначенням створеної вартості за окремими складовими.

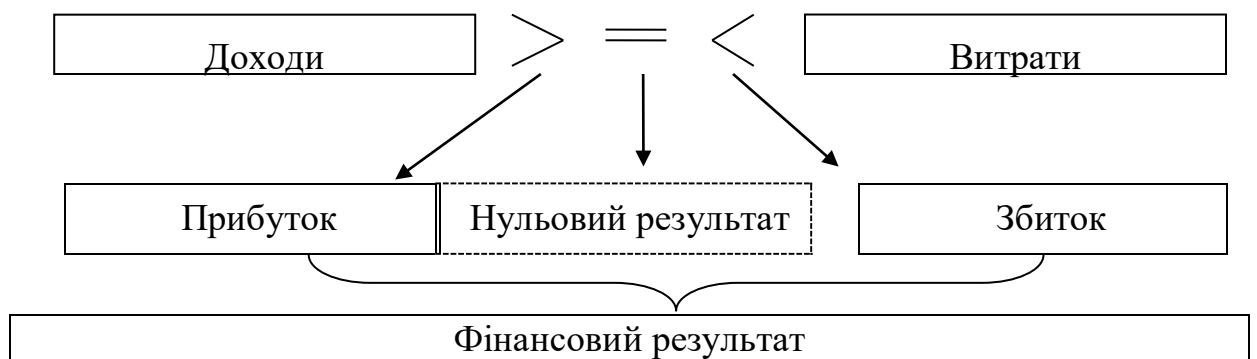
Іншим підходом є метод порівняння капіталу, або підхід, заснований на зміні чистих активів. Він базується на визначенні приросту власного капіталу підприємства протягом звітного періоду шляхом розрахунку різниці між його величиною на початок і кінець періоду. Збільшення обсягу власного капіталу свідчить про отримання прибутку, тоді як його скорочення є ознакою формування збитку.

Рзаєва Т. Г. та Сереветник О. В. розглядають фінансовий результат як узагальнюючий показник ефективності господарської діяльності підприємства. На їхню думку, він відображає обсяг економічних вигід,

отриманих або втрачених суб'єктом господарювання, що визначаються через співвідношення доходів і відповідних витрат. У такому трактуванні фінансовий результат виступає абсолютним показником прибутку або збитку, який характеризує рівень прибутковості, потенціал економічного зростання та можливості подальшого розвитку підприємства.[32]

Деякі дослідники схильні ототожнювати поняття «фінансовий результат» та «прибуток», при цьому розглядаючи прибуток як ширше поняття. Зокрема, Н. О. Власова та І. Ю. Мелушова обґрунтовують це такими положеннями: фінансові результати асоціюються з показниками прибутку; кількісне визначення прибутку є неоднозначним, що унеможливорює його повне ототожнення з фінансовими результатами; фінансові результати не тотожні чистому прибутку; бухгалтерські фінансові результати не завжди відображають фактичний стан підприємства; прибуток є об'єктом як тактичного, так і стратегічного управління, тоді як фінансові результати застосовуються у межах тактичного та оперативного управління й контролю [7, с. 6–25].

На думку Коваль Л. В. та Резніченка Р. В., категорія «прибуток» є значно вужчою за «фінансовий результат», оскільки виступає конкретним проявом останнього, що виникає в результаті зіставлення доходів та витрат підприємства. (Рис. 1.1).

Рис. 1.1. Складові та прояви фінансових результатів

Джерело: [17]

Порівняння доходів і витрат суб'єкта господарювання дозволяє фінансовому результату проявлятися у трьох можливих формах: прибуток, збиток або нульовий результат. Прибуток, що виникає у разі перевищення доходів над витратами, є найбільш бажаним для підприємства, оскільки його величина безпосередньо характеризує фінансову успішність, стабільність і стійкість суб'єкта господарювання. Збільшення прибутку свідчить про ефективність діяльності та підвищує інвестиційну привабливість підприємства. Збиток, що формується при перевищенні витрат над доходами, негативно впливає на функціонування підприємства. Він сигналізує про неефективність господарських процесів і свідчить про потребу в коригуванні стратегії управління або виробничих процесів для забезпечення фінансової стабільності.

Поняття «нульового результату» у науковій літературі та нормативних документах розкрито недостатньо. Проте на ранніх етапах діяльності підприємства він може розглядатися як прийнятний фінансовий стан, що відображає досягнення точки беззбитковості. Такий результат важливий для подальшого розвитку підприємства, оскільки підтримка стабільності без накопичення збитків створює основу для планування майбутнього зростання.

Отже, фінансовий результат є підсумковим показником діяльності суб'єкта господарювання за певний період, який формується через співвідношення доходів та витрат і може набувати однієї з трьох форм: прибутку, збитку або нульового результату.

На відміну від наукових підходів, чинна нормативно-правова база не містить прямого визначення фінансового результату. У законодавчих та регламентуючих документах окремо визначаються лише його складові та конкретні прояви. Зокрема, у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» зазначено: доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, що призводить до зростання власного капіталу (за винятком збільшення капіталу за рахунок внесків власників); витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття

активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу через його вилучення або розподіл власниками); прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати; збиток – перевищення витрат над доходами, що були понесені для їх отримання [23].

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначає такі категорії, як «витрати», «доходи» та «чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)». Водночас законодавство не передбачає можливості рівності доходів і витрат, тому визначення нульового фінансового результату відсутнє. Це свідчить про недостатню увагу до стану, який може бути суттєвим, особливо на початкових етапах діяльності підприємства або при реалізації стратегій беззбитковості. [30]

У податковому контексті сутність фінансових результатів визначається через обчислення прибутку як різниці між доходами і витратами. Прибуток розраховується шляхом зменшення суми доходів на собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) та інших витрат, понесених у звітному податковому періоді. Внаслідок цього фінансові результати здебільшого ототожнюються з поняттям прибутку, що обмежує можливості комплексного аналізу фінансової діяльності підприємства та не враховує інші потенційні прояви фінансового стану, такі як нульовий результат. [29]

1.2. Методичні підходи до аналізу фінансових результатів

Оцінка фінансових результатів виступає важливим інструментом, що забезпечує ефективне функціонування та розвиток підприємств навіть за умов воєнного стану в Україні.

Як зазначає Скворцова А. О., проведення такого аналізу: слугує основою для стратегічного планування у кризових умовах; дозволяє визначати найефективніші способи використання наявних фінансових і матеріальних

ресурсів, враховуючи їхню обмеженість через воєнні дії; сприяє мінімізації ризиків, що виникають внаслідок економічної нестабільності, коливань попиту та інших факторів, загострених під час військових конфліктів; допомагає виявляти потенційні труднощі та створювати резерви для подолання негативних економічних наслідків, забезпечуючи фінансову стійкість підприємств; підтримує формування переконливих бізнес-пропозицій для інвесторів, що сприяє залученню капіталу для стабілізації та розвитку діяльності підприємств [35, с. 254–255].

У наукових джерелах виділяють основні завдання аналізу фінансових результатів, які застосовуються до підприємств різних секторів економіки, включно з аграрним бізнесом. Такі завдання охоплюють усі категорії господарських суб'єктів незалежно від їхніх масштабів і передбачають: оцінку складу, динаміки та структури фінансових результатів; визначення ефективності діяльності підприємства; прогнозування фінансових показників; виявлення можливостей для збільшення прибутку; ідентифікацію проблемних зон; а також розробку рекомендацій для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Експерти сходяться на думці, що для комплексної оцінки фінансових результатів необхідно поєднувати як загальноприйняті, так і специфічні методи аналізу. До традиційних методів аналізу фінансових результатів належать горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний та факторний аналізи [10]. Водночас економіко-математичні та функціонально-вартісні методики залишаються менш поширеними у практиці фінансового аналізу [4; 13, с. 122].

Огляд наукових публікацій свідчить про відсутність універсального підходу до аналізу фінансових результатів підприємств. Дослідники застосовують різні набори показників і методів, що ускладнює порівняння результатів їхніх робіт. Як зауважують Глушко А. Д. та Грачова А. О., остаточний висновок щодо ефективності діяльності підприємства формується на основі оцінки окремих показників, при цьому вибір конкретного набору залежить від мети аналізу, специфіки підприємства, рівня конкуренції на

ринку та інших зовнішніх і внутрішніх чинників [8].

Таблиця 1.2

Взаємозв'язок між термінами, пов'язаними з аналізом фінансових результатів

Види термінів щодо аналізу фінансових результатів	Основна мета та зміст терміну
Аналіз фінансових результатів	Основна мета – систематичне дослідження фінансових показників підприємства з метою виявлення тенденцій, оцінки ефективності діяльності та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.
	Процес – включає в себе збір, обробку та інтерпретацію фінансової інформації, порівняння фактичних результатів із плановими або попередніми періодами.
Оцінка фінансових результатів	Основна мета – визначення загальної ефективності діяльності підприємства за певний період.
	Процес – порівняння досягнутих результатів з встановленими критеріями (наприклад, планами, середньогалузевими показниками) та винесення суджень про їхню відповідність.
Аналітичне забезпечення фінансових результатів	Основна мета – надання менеджменту необхідної інформації для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.
	Процес – створення системи збору, обробки та подання аналітичної інформації, яка дозволяє оцінити фінансовий стан підприємства та ефективність його діяльності.
Обліково-аналітичне забезпечення фінансових результатів	Основна мета – забезпечення достовірної та повної інформації для проведення аналізу фінансових результатів.
	Процес – включає в себе ведення бухгалтерського обліку, формування фінансової звітності та проведення аналітичних процедур на її основі.
Діагностика фінансових результатів	Основна мета – виявлення причин відхилень фактичних результатів від планових або попередніх періодів.
	Процес – детальне дослідження окремих аспектів діяльності підприємства з метою виявлення проблемних зон та розробки заходів щодо їх усунення.
Моніторинг фінансових результатів	Основна мета – своєчасне виявлення змін у фінансовому стані підприємства та оперативне реагування на них.
	Процес – регулярний контроль за фінансовими показниками та порівняння їх із встановленими нормативами.

Джерело: [10]

Сучасна теорія та практика фінансового аналізу пропонують широкий спектр методик для оцінки фінансових результатів підприємств.

Використання спеціалізованого програмного забезпечення та наявність фінансових даних за визначений період дозволяють прогнозувати прибутковість на майбутні періоди із застосуванням економіко-математичних моделей. Проте ці моделі не враховують змін у зовнішньому середовищі, що передбачає їхню певну статичність і може знижувати точність прогнозів. Крім того, використання економіко-математичного моделювання вимагає від дослідника спеціальних знань та практичних навичок. Табл. 1.2.

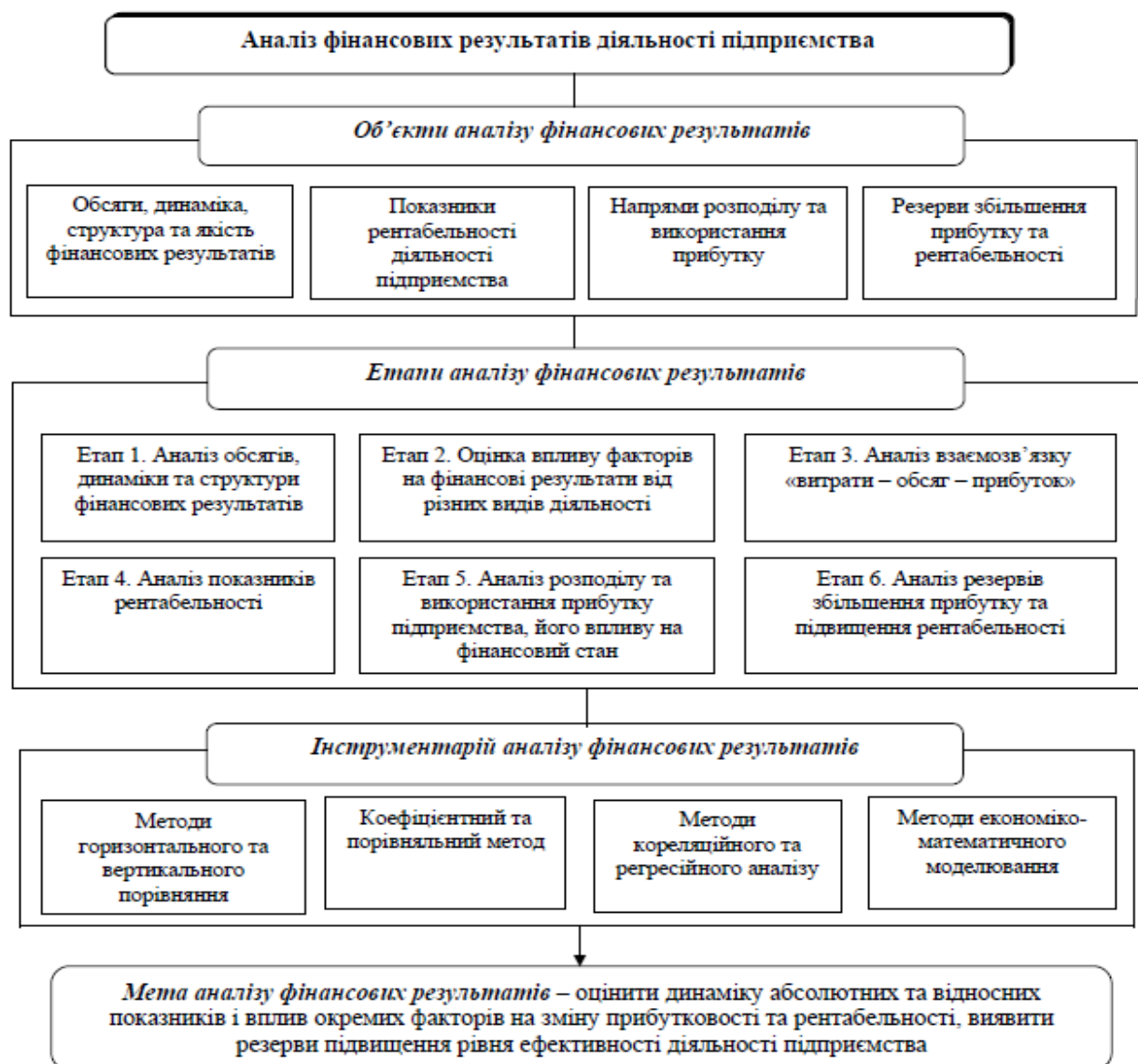
В умовах зростання як зовнішніх, так і внутрішніх загроз стабільності функціонування вітчизняних підприємств особливої актуальності набуває моніторинг фінансових результатів, який виступає інструментом своєчасного виявлення проблем та слугує базою для прийняття рішень щодо фінансового оздоровлення компанії [8].

Комплексний аналіз фінансових результатів передбачає застосування різних підходів і методів. У сучасній економічній літературі виділяють основні методи, серед яких горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний та факторний аналізи. Найчастіше застосовуються горизонтальний, вертикальний та коефіцієнтний аналізи, тоді як економіко-математичні та функціонально-вартісні методи використовуються значно рідше.

Окрім традиційних методів, до практики аналізу залучають економічні підходи, методи економічної кібернетики, оптимального програмування, дослідження операцій та теорії прийняття рішень. Для більш глибокої оцінки фінансових результатів застосовують CVP-аналіз, або аналіз точки беззбитковості, а також концепцію фінансового важеля [8].

Узагальнену модель аналізу фінансових результатів підприємства доцільно представляти у вигляді схеми, що ілюструє взаємозв'язок методів і показників оцінки фінансових результатів, рис. 1.2. Кінцевою метою проведення такого аналізу є визначення резервів для підвищення прибутковості підприємства. Для цього рекомендується впроваджувати заходи, спрямовані на усунення причин надмірних витрат на матеріальні та операційні ресурси; запровадження систем управлінського обліку витрат за

центрами відповідальності та окремими групами продукції; збільшення частки дрібнооптової продукції у загальному обсязі реалізації; реалізацію диференційованої цінової політики щодо різних категорій споживачів; підвищення ефективності рекламної діяльності; інвестування у навчання та підвищення кваліфікації персоналу; розробку системи матеріального стимулювання, пов'язаної з результатами діяльності та економією ресурсів; а також посилення контролю за умовами зберігання та транспортування продукції.

Рис. 1.2. Загальна модель аналізу фінансових результатів діяльності підприємства

Джерело: [8].

Запровадження цих заходів сприятиме оптимізації витрат, підвищенню ефективності діяльності та зміцненню фінансової стабільності підприємств. На думку автора, аналіз фінансових результатів металургійних підприємств є ключовим інструментом для прийняття ефективних управлінських рішень у специфічних умовах їх діяльності.

Для вдосконалення цього процесу доцільно реалізувати такі заходи.

Розширення спектру аналізованих показників, що передбачає поглиблений аналіз рентабельності окремих видів металопродукції, таких як плоский та сортовий прокат, чавун чи напівфабрикати. Додатково слід оцінювати ефективність використання основних і оборотних активів, фінансову стійкість підприємства та здійснювати оцінку ризиків, включаючи фінансові, виробничі та ринкові, які особливо актуальні через коливання цін на металопродукцію та залежність від зовнішніх ринків.

Удосконалення методів аналізу через впровадження сучасних технологій, таких як застосування методів великих даних та штучного інтелекту для виявлення прихованих взаємозв'язків між показниками і прогнозування тенденцій. Використання бенчмаркінгу для порівняння результатів діяльності з іншими підприємствами галузі та моделювання сценаріїв розвитку ринкових умов, зокрема з урахуванням змін попиту на сталь або введення нових експортних обмежень, також сприятиме підвищенню точності оцінки фінансових результатів.

Підвищення якості фінансової звітності, зокрема дотримання міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), що забезпечує прозорість та порівнянність фінансової інформації. Важливим є детальне розкриття даних щодо собівартості виробництва окремих видів продукції, інвестиційної діяльності та впливу зовнішніх факторів, а також впровадження інтерактивних форматів звітності для зручності аналітичної роботи.

Автоматизація процесів аналізу через використання спеціалізованого програмного забезпечення для прогнозування руху грошових коштів, моделювання собівартості продукції залежно від змін цін на енергоресурси та

створення єдиного інформаційного простору для збору, обробки та інтерпретації даних.

Підвищення кваліфікації персоналу, що включає організацію семінарів та тренінгів для фінансових аналітиків, а також залучення зовнішніх консультантів для вирішення складних завдань фінансового менеджменту, таких як оптимізація витрат або підвищення ефективності використання активів. Врахування специфіки металургійного бізнесу, зокрема сезонності попиту на продукцію, значного впливу зовнішньоекономічних факторів, таких як торговельні бар'єри та коливання цін на залізорудну сировину, а також впровадження екологічних стандартів та зобов'язань у галузі.

Залучення зовнішніх експертів, таких як аудитори для перевірки фінансової звітності з метою забезпечення її достовірності, консультанти у сфері ризик-менеджменту для зниження залежності підприємства від несприятливих зовнішніх умов, а також фахівці для розробки стратегій довгострокового розвитку.

Реалізація зазначених пропозицій дозволить підвищити якість аналізу фінансових результатів металургійних підприємств, забезпечить ухвалення більш обґрунтованих управлінських рішень, підвищить конкурентоспроможність підприємств і сприятиме їхній стійкості в умовах складної економічної ситуації.

1.3. Формування фінансових результатів металургійних підприємств в умовах війни

У 2025 році в Україні спостерігається зниження обсягів виробництва сталі на 4,9% за перші шість місяців. Експертні оцінки прогнозують, що протягом року обсяги випуску сталі можуть скоротитися на 9%. На перший погляд, така динаміка може свідчити про кризу галузі, яка ще 15 років тому належала до ключових секторів економіки країни. Однак реальна ситуація є значно

складнішою: війна та втрата виробничих потужностей змусили українські металургійні підприємства перебудуватися, підвищити ефективність і готуватися до нового етапу розвитку після завершення воєнних дій.

До 2014 року в Україні діяли 12 сталеливарних підприємств із сумарною потужністю 42 млн тонн сталі. Проте агресія з боку Російської Федерації призвела до втрати значної частини металургійних активів. Наразі на території країни залишилося 6 підприємств, із яких реально працюють лише 5, а загальна номінальна потужність виробництва сталі скоротилася до 16,5 млн тонн. Рівень завантаження діючих потужностей становить 84%, при цьому окремі агрегати функціонують на максимальному рівні завантаження. Так, потужності Інтерпайпу з виробництва залізничної продукції використовуються на 100%.

Ті компанії, що залишилися, не лише вижили, а й суттєво підвищили ефективність своєї діяльності. Війна стала каталізатором трансформацій: підприємства працюють в умовах обмежених ресурсів, активно стимулюють ініціативи працівників, впроваджують системи постійного вдосконалення та інвестують у енергоефективні технології, що сприяє підвищенню їхньої конкурентоспроможності та підготовці до відновлення галузі після завершення воєнних дій. [3]

Система постійного вдосконалення у Ferrexpo функціонує з 2017 року у вигляді програми «Банк Ідей». У межах цієї ініціативи свої пропозиції надали понад 1000 працівників, що становить майже кожного десятого співробітника, а за цей період було реалізовано понад 500 проектів, ініційованих робітниками. На «Запоріжсталі» у рамках системи подання пропозицій минулого року впроваджено енергоефективні заходи в цеху холодної прокатки, що забезпечать економічний ефект у розмірі 2,1 млн грн щороку.

Енергоефективність виходить на перший план і для компанії «Метінвест», яка у 2024 році інвестувала \$17 млн у відповідні проекти, що на 50% перевищує показники 2023 року. У планах підприємства до 2030 року покривати до половини власних енергетичних потреб за рахунок власних

потужностей.

«Запоріжсталь» успішно пройшла наглядові аудити інтегрованої системи менеджменту на відповідність вимогам міжнародного стандарту енергетичного менеджменту ISO 50001:2018. У 2025 році підприємство планує інвестувати 75 млн грн у модернізацію енергетичного обладнання ТЕЦ, а загальний обсяг капіталовкладень передбачається збільшити на 17%.

Зменшення енергоспоживання має додатковий позитивний ефект – скорочення викидів парникових газів. Ferrexpo втретє поспіль увійшла до рейтингу Europe's Climate Leaders за версією Financial Times і Statista, що включає компанії з найзначнішим зниженням інтенсивності викидів GHG у період 2018–2023 років.

Компанія «Інтерпайп» підтримує свою конкурентоспроможність через інвестиції у виробництво. Модернізація фінішних ліній у останні роки відкрила нові ринкові сегменти, зокрема виробництво труб із преміальними з'єднаннями та коліс для швидкісного пасажирського сполучення. [5]

У 2025 році «КАМЕТ-СТАЛЬ» планує реалізувати 114 інвестиційних проєктів загальною вартістю 2,5 млрд грн, що сприятиме розширенню ринків збуту та підвищенню конкурентоспроможності підприємства. Одним із найбільш масштабних заходів стане капітальний ремонт доменної печі №9, на який буде спрямовано близько третини бюджету програми. Це забезпечить стабільний випуск продукції та безперебійну роботу обладнання. Крім того, підприємство готується до реалізації унікального для «Метінвесту» проєкту – будівництва альтернативної електростанції на базі сонячних панелей. Наразі фахівці опрацьовують технічні рішення для запуску цього енергетично ефективного та екологічно безпечного проєкту.

У межах інвестиційної програми передбачено модернізацію ключового виробничого обладнання, оновлення водоводів і газопроводів. Окремо заплановане будівництво нового колектора доменного газу, що підвищить екологічну безпеку виробництва, а також модернізація системи управління машини безперервного лиття заготовок №1.

За словами Михайла Коптєва, директора з капітального будівництва та інвестицій «Каметсталі», у 2025 році компанія інвестує рекордний за останні роки бюджет у розмірі \$59,8 млн. Значна частина коштів буде спрямована на підтримку та оновлення основного виробничого обладнання, що створює основу для подальшого розвитку та модернізації підприємства. Протягом року планується реалізувати 114 проєктів різної ваги, включно з капітальними ремонтами ключового обладнання у основних виробничих цехах, що дозволить відновити виробничі потужності та вийти на нові ринки збуту продукції, забезпечуючи додатковий прибуток для компанії. [4]

Українські металургійні компанії не лише оптимізують витрати, а й активно освоюють нові ринкові ніші з високою доданою вартістю. Зокрема, «Інтерпайп» від початку війни вивів на ринок понад 250 нових видів труб, більшість із яких є нішевими продуктами для машинобудування, будівництва та енергетики. Компанія також планує інвестувати \$120 млн у розширення та модернізацію виробництва залізничних коліс і осей – продукції з високою доданою вартістю, де вона займає провідну позицію на світовому ринку.

У 2024 році «Запоріжсталь» освоїла шість нових видів продукції для виробництва профільних труб, листа для вагонобудування та іншої продукції. У 2022–2023 роках компанія представила 22 нових продукти, продовжуючи систематично вдосконалювати свій продуктовий портфель.

Ferrexpo підтримує глобальний зелений перехід сталевій галузі через постачання необхідної сировини – DR-окатків. У минулому році обсяг виробництва цієї продукції досяг рекордного рівня – майже 0,5 млн тонн.

Попри складні економічні та воєнні умови, металургійна галузь залишається одним із ключових інвесторів української економіки. У 2024 році компанії ГМК збільшили обсяг інвестицій на 8,3%, до \$650 млн, що забезпечило 18,3% капітальних вкладень у промисловість. Очікується, що підприємства галузі й надалі залишатимуться значними інвесторами, реалізуючи успішні інвестиційні кейси, що підвищить інвестиційну привабливість України після завершення війни.

Отже, оцінюючи масштабні проєкти та плани вітчизняних компаній, можна стверджувати, що українська металургія має перспективи подальшого розвитку та збереження важливої ролі в економіці країни.

«Інтерпайп» планує розширити електросталеплавильне виробництво для випуску плоского прокату. Реалізація проєкту вартістю \$1 млрд дозволить створити лінію з виробництва низьковуглецевої сталі, що відповідатиме світовим стандартам за рівнем викидів, зміцнюючи позиції компанії як лідера декарбонізації промислового сектору в Україні та Європі.

Дніпровський металургійний завод (ДМЗ) оголосив про наміри перебудови виробничих потужностей із заміною двох доменних печей та трьох конвертерів, що наразі перебувають у простої, на електропечі. Цей проєкт сприятиме налагодженню в Україні виробництва «зеленого» фасонного прокату для потреб відбудови. Ferrexpo анонсувала будівництво DRI-модуля, який дозволить постачати гарячебрикетоване залізо – затребувану сировину для електропечей – на глобальний ринок.

«Метінвест» розглядає реалізацію двох DRI-модулів потужністю по 2,5 млн тонн кожен, а також електропечей на підприємствах «Каметсталь» і «Запоріжсталь», що сприятиме декарбонізації виробництва на цих великих заводах. На «Камет-Сталі» планується оновлення машин розливки сталі для виробництва напівфабрикатів, необхідних для подальшого випуску плоского та фасонного прокату.[3]

Ці ініціативи свідчать про те, що українська металургія не просто пристосовується до умов війни, а активно готується до виконання ролі хабу з виробництва низьковуглецевої продукції.

Українська металургія інтегрована в європейський ринок сталі, адже у 2024 році 64% експорту країни припадало на ЄС. Вітчизняні компанії глибоко залучені до європейських ланцюгів вартості, тож окрім наслідків війни, вони стикаються з типовими для європейського бізнесу проблемами.[3]

Проблеми виживання характерні не лише для українських, а й для європейських сталеливарних компаній, які з 2022 року працюють в умовах

низької маржинальності через падіння цін на продукцію на тлі припливу дешевого імпорту та високих енергетичних витрат. У таких умовах значна кількість підприємств зазнала банкрутства, зокрема ADI в Італії, Liberty Ostrava в Чехії, Liberty Galați у Румунії та Liberty Dunaújváros в Угорщині. Особливо критична ситуація спостерігається в країнах Центральної та Східної Європи, де обсяг виробництва поступово зменшується. Залишилося лише два великі інтегровані заводи: US Steel Košice у Словаччині та ArcelorMittal Dąbrowa Górnicza у Польщі.

Для підтримки виробництв у роботі європейські уряди надають сталеливарним компаніям різні форми субсидій, зокрема енергетичні. У 2023 році компенсація непрямих витрат на вуглецеві викиди, включених у ціну електроенергії для енергоємних галузей, досягла €4 млрд. Загалом, субсидії для промислових компаній ЄС, що покривали зростання цін на енергію, оцінюються в €5–7 млрд. Надлишкові безкоштовні квоти на викиди парникових газів, які для багатьох компаній повністю покривали обсяг викидів, також забезпечували додатковий дохід через їх продаж. Крім того, країни-члени ЄС забезпечують пільговий доступ до капіталу для модернізації виробництва та реалізації проектів з підвищення енергоефективності. Анонсована сума державних грантів ЄС-27 та Великої Британії у 2023 році становила €15 млрд.[3]

Українська металургія демонструє високу стійкість, продовжує функціонувати та розвиватися в умовах війни без державних субсидій, на відміну від європейських конкурентів, що були змушені призупинити виробництво. Важливим аспектом роботи галузі є підтримка робочих місць у регіонах, що підкреслює соціальну відповідальність сталевих бізнесу України.

За підсумками минулого року чотири найбільші металургійні компанії країни збільшили сплату податків до бюджетів усіх рівнів на 36%, досягнувши 32,4 млрд грн. Загалом за п'ять років провідні металургійні підприємства сплатили податків і зборів на суму 190 млрд грн, або \$6,2 млрд, що стало

значною підтримкою для держави у протистоянні агресору.

Зокрема, металургійний комбінат «КАМЕТ-СТАЛЬ» (група «Метінвест») у січні–вересні 2025 року перерахував до бюджетів усіх рівнів України понад 1,406 млрд грн податків і зборів, що на 22% перевищує показник аналогічного періоду 2024 року. Найбільший внесок традиційно забезпечують соціальні та місцеві платежі: єдиний соціальний внесок (ЄСВ) за цей період склав понад 428 млн грн, що на 30% більше порівняно з минулим роком; плата за землю перевищила 321 млн грн (+11% р./р.); податок на доходи фізичних осіб надійшов у розмірі 367 млн грн (+28% р./р.).[6]

Ці дані свідчать про те, що українська металургія не лише підтримує виробництво та зайнятість у складних умовах, а й забезпечує значні фінансові надходження для держави, виконуючи роль стабілізуючого чинника в економіці.

Окрім фінансового внеску до державного та місцевих бюджетів, підприємство продовжує виконувати екологічні та оборонні зобов'язання. У період січня–вересня 2025 року «Каметсталь» сплатила понад 111 млн грн екологічного податку, а сума воєнного збору склала 102 млн грн.

У 2024 році підприємство збільшило загальний обсяг сплачених податків на 30% порівняно з 2023 роком, досягнувши 2,815 млрд грн. З цієї суми приблизно 639 млн грн (+34 млн р./р.) було перераховано до місцевого бюджету міста Кам'янське, тоді як до обласного та державного бюджетів надійшло майже 2,176 млрд грн.

Таким чином, «КАМЕТ-СТАЛЬ» не лише забезпечує значні надходження до бюджетів різних рівнів, а й активно виконує соціальні, екологічні та оборонні зобов'язання, що підтверджує високий рівень корпоративної відповідальності підприємства.

Металургійна галузь України, незважаючи на значний тиск через мобілізацію та міграцію працівників, активно впроваджує заходи щодо залучення, утримання та стимулювання персоналу. Найбільші підприємства навіть у умовах війни переглядають рівень оплати праці та застосовують

механізми бронювання ключових співробітників, що є важливою конкурентною перевагою.

Таким чином, зменшення обсягів виробництва не свідчить про занепад галузі, а є наслідком втрати виробничих потужностей та переходу на більш ефективні бізнес-моделі. Українська металургія продемонструвала високу стійкість, залучає інвестиції та готується до відновлення діяльності після завершення війни.

Майбутнє галузі пов'язане з розвитком «зеленої» металургії, виробництвом нішевих продуктів із високою доданою вартістю та подальшою інтеграцією в європейські ланцюги вартості. Реалізація поточних проектів підтверджує, що українська металургія не просто виживе, а стане більш конкурентоспроможною та технологічно прогресивною.

Висновки до розділу 1

В результаті вивчення літературних джерел встановлено, що фінансовий результат виступає ключовим показником ефективності діяльності підприємства та оцінки його потенціалу розвитку. Він узагальнює співвідношення доходів і витрат за певний період, формуючи підсумковий показник у вигляді прибутку, збитку або нульового фінансового результату. Нульовий результат, хоча й не завжди відображений у законодавчій базі, може мати особливе значення на початкових етапах функціонування або в умовах кризового управління, демонструючи стан досягнення точки беззбитковості.

Визначення фінансового результату безпосередньо залежить від облікових методів, закріплених у бухгалтерському та податковому законодавстві. Законодавчо виділяються основні складові фінансового результату — доходи, витрати, прибуток і збиток. Разом із тим, сучасні підходи науковців дозволяють розглядати фінансовий результат ширше, враховуючи його взаємозв'язок із капіталом, витратами та доходами, що забезпечує комплексну оцінку ефективності діяльності підприємства.

Фінансовий результат як об'єкт бухгалтерського обліку охоплює не лише прибуток, а й збитки або досягнення точки беззбитковості, що підкреслює його значущість для прийняття стратегічних і тактичних управлінських рішень. Водночас, нормативно-правова база фокусується переважно на прибутку, що залишає поза увагою інші важливі аспекти фінансової діяльності підприємства, зокрема потенціал для стабілізації та розвитку у кризових умовах.

Отже, фінансовий результат є центральним показником, що об'єднує фінансову, виробничу та інвестиційну діяльність підприємства. Він відображає не лише поточну ефективність господарювання, а й слугує базою для прийняття управлінських рішень, сприяючи забезпеченню довгострокової стійкості та підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

Аналіз літературних джерел підкреслює значущість системного підходу до оцінки фінансових результатів як інструменту обґрунтованого управління. У сучасних умовах він дозволяє своєчасно виявляти проблемні зони, оцінювати ефективність діяльності та визначати резерви для підвищення фінансової стійкості підприємства.

Дослідження свідчать, що для досягнення повної картини ефективності підприємства аналіз фінансових результатів повинен бути комплексним та враховувати специфіку галузі. Поєднання традиційних методів — горизонтального, вертикального, трендового, коефіцієнтного та факторного аналізів — із сучасними підходами, такими як економіко-математичне моделювання, аналіз великих даних і концепція фінансового важеля, забезпечує більш глибоку оцінку діяльності та формує основу для стратегічного планування й оптимізації фінансових результатів.

Аналіз свідчить, що моніторинг і прогнозування фінансових результатів є критично важливими для своєчасного виявлення негативних тенденцій та ухвалення оперативних управлінських рішень. Використання економіко-математичного моделювання дозволяє прогнозувати прибутковість підприємства, проте його ефективність обмежується статичністю припущень

щодо зовнішніх умов, що може знижувати точність прогнозів у динамічному економічному середовищі.

Для підвищення ефективності оцінки фінансових результатів необхідне поєднання традиційних методів із сучасними технологічними інструментами: автоматизацією аналітичних процесів, підвищенням прозорості фінансової звітності та розвитком компетенцій персоналу. Такий підхід забезпечує більш оперативне реагування на зміни ринкових умов, покращує конкурентоспроможність і сприяє довгостроковій фінансовій стабільності підприємств.

Аналізуючи стан гірничо-металургійного комплексу України, можна констатувати, що, незважаючи на військові виклики, галузь зберігає ключове значення для економіки, забезпечує значний внесок у ВВП і експортний потенціал, а збереження інвестиційної активності демонструє потенціал для подальшого відновлення та розвитку. Водночас існує низка проблем, включно з високими витратами на енергоносії, дефіцитом кваліфікованих кадрів і логістичними обмеженнями, що потребують комплексних стратегічних рішень.

Однією з ключових загроз для української металургії залишаються високі ціни на електроенергію, що безпосередньо впливають на собівартість продукції та міжнародну конкурентоспроможність підприємств. Залежність від імпорту енергоресурсів у поєднанні з руйнуванням значної частини енергетичної інфраструктури створює додаткові фінансові ризики, особливо для виробників залізрудного концентрату, для яких енерговитрати є критичними.

Дефіцит кваліфікованих кадрів через мобілізацію та міграцію населення обмежує виробничі потужності та сповільнює темпи відновлення галузі. Логістичні витрати зростають через обмежену пропускну здатність транспортних маршрутів та підвищення тарифів на залізничні перевезення. Додатковим викликом є конкуренція з боку російських виробників на ринку ЄС, які мають переваги у вигляді нижчих енергетичних витрат і відсутності

логістичних обмежень. Це вимагає від держави активного регулювання, перегляду експортних обмежень, запровадження механізмів підтримки експортерів та поглиблення інтеграції до європейських ринків.

Проблемою є також нестача коксівного вугілля через зупинку ключових виробництв і необхідність його імпорту, що збільшує виробничі витрати і впливає на конкурентоспроможність продукції. Введення вуглецевого податку в ЄС висуває додаткові вимоги щодо адаптації до нових екологічних стандартів, проте основним пріоритетом під час війни залишається забезпечення виживання підприємств.

Водночас перспективи розвитку галузі пов'язані з інвестиціями у енергетичний сектор, зокрема у атомну енергетику, що здатне знизити залежність від імпортних ресурсів і підвищити ефективність виробництва. Значний потенціал мають технології виробництва заліза прямого відновлення (DRI) та гарячебрикетованого заліза (HBI), які є затребуваними у контексті декарбонізації європейської металургії.

Реалізація проєктів «зеленої» металургії потребує залучення інвестицій і доступу до фінансових інструментів ЄС. Їхнє впровадження сприятиме інтеграції української металургії у європейські низьковуглецеві ланцюги поставок, підвищенню конкурентоспроможності та забезпеченню сталого розвитку галузі у післявоєнний період.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ"

2.1. Загальна характеристика ПрАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ"

Історія ПРАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» тісно пов'язана з розвитком промисловості Кам'янського та становленням міста як одного з ключових центрів металургійного виробництва України. Початок комбінату сягає кінця ХІХ століття, коли активний промисловий розвиток Катеринославської губернії стимулював будівництво металургійного заводу. У 1887 році стартувало будівництво, а вже в 1889 році була введена в експлуатацію перша доменна піч, що дозволило заводу швидко стати помітним гравцем на міжнародному рівні, підтвердженням чого стала золота медаль на Всесвітній виставці в Парижі.

Розвиток підприємства невіддільний від формування інфраструктури Кам'янського. Завод сприяв появі лікарень, гімназій, театрів та культових споруд, перетворюючи село на промисловий центр із розвиненою соціальною та культурною інфраструктурою. Важливим етапом стало будівництво коксохімічного заводу, історія якого почалася у 1927 році, що забезпечило комплексне забезпечення металургійного виробництва. [15]

Під час Другої світової війни підприємства зазнали значних руйнувань. Після визволення Кам'янського у 1943 році розпочалася активна відбудова комбінатів, що завершилася до 1951 року відновленням та модернізацією виробничих потужностей. Пік продуктивності був досягнутий у 1970–1980-х роках, коли комбінати експортували продукцію в 58 країн світу, закріплюючи за Кам'янським статус провідного металургійного центру.

У 2021 році підприємство зробило новий крок у розвитку, увійшовши до складу Групи Метінвест і об'єднавшись із Дніпровським коксохімічним заводом. На початку 2022 року підприємство отримало сучасну назву ПРАТ

«КАМЕТ-СТАЛЬ», відкриваючи новий етап своєї історії, орієнтований на модернізацію виробництва, інтеграцію в європейські ринки та впровадження інноваційних технологій у металургійній галузі.[15]

У період незалежності українські металургійні підприємства активно модернізували виробниче обладнання та впроваджували нові технології, що дозволяло підвищити ефективність виробництва та конкурентоспроможність продукції. На Дніпровському металургійному комбінаті (ДМК) у 2000-х роках були збудовані сучасні установки безперервного лиття заготовок, а також модернізована доменна піч №1М, що забезпечило стабільність випуску продукції та підвищення її якості. На Дніпровському коксохімічному заводі (ДКХЗ) запуснено коксу батарею №1-біс, встановлено нові холодильники та розширено технології обробки хімічних продуктів, що забезпечило комплексне задоволення потреб металургійного виробництва. [15]

У 2020 році ДКХЗ увійшов до складу Групи Метінвест, а у 2021 році розпочалася процес інтеграції з ДМК. Це об'єднання спрямоване на створення єдиного майнового комплексу, що дозволяє реалізувати повний цикл виробництва продукції та забезпечує оптимізацію технологічних і виробничих процесів. У лютому 2022 року підприємство отримало нову назву – ПРАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ», символізуючи початок нової ери розвитку та модернізації.

Металургійна та коксохімічна галузі, як і промисловий комплекс загалом, залишаються вразливими до змін зовнішнього середовища. Нестабільність економічної та політичної ситуації в Україні, посилена воєнними діями у 2022 році, призвела до значного скорочення виробничої активності на багатьох металургійних і коксохімічних підприємствах. Внаслідок цього діючі підприємства стикнулися з відсутністю стабільних ринків збуту, що створює додаткові виклики для планування виробництва та забезпечення фінансової стійкості. Недостатня прогнозованість попиту та коливання зовнішніх ринків підвищують ризики підприємств, змушуючи їх адаптувати виробничі та комерційні стратегії до умов підвищеної невизначеності.[15]

Протягом аналізованого періоду 2023-2025 років підприємство

продовжувало роботу попри складні умови повномасштабної війни, зосереджуючись на стабільності виробничих процесів і виконанні зобов'язань перед акціонерами та стейкхолдерами. Воно зберігає статус одного з найбільших промислових виробників регіону з повним циклом металургійного та коксохімічного виробництва, забезпечуючи внутрішній ринок і експорт поставками металопродукції. На підприємстві здійснюється повний комплекс технологічних операцій — від підготовки вугільної шихти та виробництва коксу до виплавлення сталі й прокату.

У своїй діяльності компанія дотримується вимог законодавства, діє етично та відмовляється від будь-яких корупційних практик. Взаємодія з постачальниками ґрунтується на принципах відкритості, чесної конкуренції, неупередженості та дотримання договірних зобов'язань, а процес прийняття рішень захищений від стороннього впливу.

У звітний період значна увага приділялася підтриманню високих стандартів виробництва й управління, модернізації та стратегічному розвитку, спрямованому на підвищення ефективності, якості продукції, екологічної безпеки та конкурентоспроможності. Важливим напрямом залишалася соціальна відповідальність, що охоплює підтримку місцевих громад, забезпечення безпеки праці та психологічний супровід персоналу в умовах підвищеного стресу.

Упродовж звітного періоду бойові дії, спричинені повномасштабною агресією, що розпочалася 24 лютого 2022 року, тривали на сході та півдні України вздовж лінії фронту. Частина населених пунктів у прифронтових районах залишалася тимчасово окупованою, тоді як ракетні та бомбові удари по території держави продовжувалися. У 2025 році російські війська зберігали активність на східному напрямку, що суттєво впливало на загальну безпекову та економічну ситуацію в країні. [31]

З початком війни морські порти Чорного та Азовського басейнів припинили свою діяльність через блокаду або окупацію, що істотно ускладнило морську логістику та обмежило доступ українських виробників до

віддалених зовнішніх ринків. Лише у серпні 2023 року Військово-Морські Сили України оголосили про запровадження спеціального морського маршруту для торговельних суден, який забезпечив можливість експорту продукції різних видів навіть за умов триваючих бойових дій.

Загальноекономічні виклики, спричинені війною, продовжували негативно позначатися на стійкості фінансової системи України, формуючи високий рівень невизначеності та ризику для діяльності підприємств. Операційне середовище залишалося складним, а наслідки та тривалість воєнного конфлікту неможливо було спрогнозувати з достатньою точністю. У відповідь на макроекономічні тенденції Національний банк України підвищив облікову ставку до 14,5% із 24 січня 2025 року та до 15,5% із 7 березня 2025 року.

За даними Державної служби статистики України, інфляція за 2024 рік становила 6,5%, що є суттєвим уповільненням порівняно з 12,8% у 2023 році. Незважаючи на інфляційний тиск у кінці 2024 року, регулятор прогнозує подальше зниження темпів зростання цін у 2025 році та досягнення середньострокової цілі у 5% до 2026 року. Поряд з цим НБУ знизив прогноз економічного зростання на 2025 рік до 3,6% з огляду на ризики безпеки та ситуацію на ринку праці, однак базовий сценарій передбачає поступове відновлення економіки у 2026–2027 роках із прискоренням темпів зростання до близько 4%. [31]

Із жовтня 2023 року Національний банк запровадив режим керованого плавання валютного курсу замість фіксованого, який діяв після початку повномасштабної агресії. Відтак офіційний курс гривні визначається на основі ринкових міжбанківських котирувань, що підвищує гнучкість монетарної політики. У фінансовому обліку Компанії було здійснено оцінку впливу воєнних подій на її діяльність, враховуючи поточні та потенційні ризики, пов'язані з триваючою агресією.

ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» є промисловим підприємством, заснованим на приватному акціонерному капіталі, яке здійснює господарську діяльність на

засадах самостійного управління та отримання прибутку. Діяльність підприємства спрямована на забезпечення виконання зобов'язань та досягнення економічної ефективності з урахуванням ринкових умов, у тому числі кон'юнктури цін на металургійну продукцію, що відображаються у довідках Міністерства економіки України.

Підприємство функціонує за принципом повного безперервного циклу коксохімічного виробництва, що включає кілька ключових етапів: підготовку вугільної шихти, виробництво коксу, уловлювання хімічних продуктів коксування та переробку кам'яновугільної смоли. Такий комплексний підхід дозволяє забезпечувати стабільність технологічного процесу та контроль за якістю продукції.

Основні види продукції ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» у 2024 році представлені у відповідній таблиці 1.1, що дозволяє наочно оцінити асортимент та структуру виробничої діяльності підприємства.

Таблиця 2.1.

Інформація про обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції ПрАТ Камет-Сталь за 2024 рік

№ з/п	Основний вид продукції	Обсяг виробництва			Обсяг реалізованої продукції		
		у натуральній формі	у грошовій формі, тис.грн	у відсотках до всієї виробленої продукції	у натуральній формі	у грошовій формі, тис.грн	у відсотках до всієї реалізованої продукції
1	Товарна БЛЗ	1293673	25461963	56,6	1336877	26272322,9	58,4
2	Катанка	294411	7057086,6	15,7	303884	7207473,3	16
3	Арматура	289742	6114354,6	13,6	288385	7142077,4	15,9
4	Сортовий прокат	131575	3547010,3	7,9	132569	4341234,7	9,7

Джерело: звіт підприємства за 2024 рік [15]

Подані дані результатів за 2024 рік свідчать про чітку концентрацію виробничої та збутової діяльності ПрАТ «Камет-Сталь» на декількох ключових видах продукції, що формують основний фінансовий результат

підприємства. Структура виробництва та реалізації є відносно стабільною, а співвідношення між натуральними та вартісними показниками демонструє специфіку попиту й цінової динаміки на окремі види металопродукції.

Понад половину всього виробництва у 2024 році становила товарна блюмів заготовка — 56,6 % у загальному обсязі виготовленої продукції. Її частка у реалізації є ще вищою — 58,4 %, що свідчить про стабільний та достатньо місткий ринок збуту. Перевищення обсягу реалізації в натуральному виразі над виробництвом може бути пов'язане з продажем продукції, виготовленої у попередні періоди, або з високою ринковою активністю, яка стимулювала інтенсивне вивезення продукції зі складів. Така динаміка підтверджує роль блюмів заготовки як базового й найбільш конкурентоспроможного продукту підприємства.

Сегмент катанки забезпечив 15,7 % загального обсягу виробництва та 16 % реалізації. Наявність більшої частки в реалізації, ніж у виробництві, свідчить про стабільний попит на цей вид продукції та про збалансований рівень запасів. Враховуючи значний грошовий еквівалент цього сегмента, катанка залишається стратегічним елементом продуктової лінійки.

Арматура становила 13,6 % у виробництві, але її частка в структурі реалізації зросла до 15,9 %. Це свідчить про підвищену затребуваність арматурного прокату на ринку та можливе використання раніше сформованих запасів для задоволення попиту. Зростання частки у грошових показниках підтверджує хорошу маржинальність цього сегмента, що є важливим для підвищення фінансових результатів підприємства.

Сортовий прокат займав 7,9 % у загальному обсязі виробництва та 9,7 % у структурі реалізації. Підвищена частка в доході порівняно з часткою у виробництві вказує на відносно високі ціни або більш вигідні ринкові умови збуту. Це робить сортовий прокат важливим, хоча й менш масштабним, елементом виробничо-збутової програми.

Узагальнюючи, у 2024 році ПрАТ «Камет-Сталь» продемонструвало ефективну реалізаційну політику, що дозволила не лише реалізувати

вироблені обсяги, а й наростити продажі ключових позицій. Переважання часток реалізації над частками виробництва для всіх основних видів продукції свідчить про високий ринковий попит та раціональне управління запасами. Структура реалізації була зосереджена на найбільш маржинальних сегментах — блюмів заготовці, арматурі та сортовому прокаті, що сприяло зміцненню фінансової стійкості підприємства в умовах конкурентного ринку.

У 2024 році споживачами основної продукції ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ», металопродукції, на внутрішньому ринку були вітчизняні підприємства України. Експортна діяльність охоплювала 17 країн світу, причому найбільші обсяги відвантажень належали окремим видам продукції.

Зокрема, безперервнолита заготовка була експортована у кількості понад 1 187 тис. тонн, при цьому основними імпортерами стали Болгарія (понад 530 тис. тонн), Туреччина (понад 169 тис. тонн), Єгипет (понад 148 тис. тонн) та Польща (понад 55 тис. тонн). Катанка експортувалася в обсязі 272 тис. тонн, основними покупцями були Польща (понад 59 тис. тонн), Румунія (понад 33 тис. тонн) та Болгарія (понад 3 тис. тонн). Кам'яновугільна смола у кількості 6,44 тис. тонн постачалася до Чехії, Іспанії та Бельгії, а сирий кам'яновугільний бензол у кількості 0,8 тис. тонн – до Чехії.[31]

Що стосується внутрішнього ринку, найбільші обсяги постачань були зафіксовані за такими видами продукції: арматура – 232 тис. тонн, катанка – 172 тис. тонн, кулі молотні – 62 тис. тонн. Така структура споживання свідчить про стабільний попит як на внутрішньому ринку, так і за кордоном, а також демонструє здатність підприємства забезпечувати потреби різних сегментів споживачів.

Узагальнений аналіз поданих даних у таблиці 2.2. дає змогу сформулювати кілька ключових висновків щодо структури виробництва та реалізації продукції ПрАТ «Камет-Сталь» за січень–вересень 2025 року.

Провідну роль у виробничій програмі підприємства відіграє товарна блюмів заготовка, частка якої становить 42 % від загального обсягу виготовленої продукції. Водночас її частка в реалізації нижча — 33,6 %, що

свідчить про накопичення залишків готової продукції або обмежену місткість ринку збуту для цього виду продукції. Така ситуація може відображати зміщення попиту на інші товарні позиції або виникнення логістичних чи контрактних затримок.

Таблиця 2.2.

Інформація про обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції ПрАТ Камет-Сталь за січень-вересень 2025 року

№ з/п	Основний вид продукції	Обсяг виробництва			Обсяг реалізованої продукції		
		у натуральній формі	у грошовій формі, тис.грн	у відсотках до всієї виробленої продукції	у натуральній формі	у грошовій формі, тис.грн	у відсотках до всієї реалізованої продукції
1	Товарна БЛЗ	310936	5213717,4	42	160154	3033796,6	33,6
2	Катанка	55320	1243798,8	14,8	50813	1279043	14,2
3	Арматура	113553	2131440,3	27,7	118319	2925233,4	32,4
4	Сортовий прокат	40389	1043689,4	8,3	27056	863011,9	9,6
5	Кулі	20560	617869,5	7,2	19966	920441,3	10,2

Джерело: звіт підприємства за 9 місяців 2025 року [31]

Другим за значенням у виробництві та реалізації є сегмент арматури. Частка арматури в загальних обсягах виробництва становить 27,7 %, тоді як у структурі реалізації вона підвищується до 32,4 %. Це вказує на високий ринковий попит на арматурний прокат, а також на ефективність його збуту. Перевищення показників реалізації над виробництвом у натуральному вимірі свідчить про розпродаж накопичених запасів або активну динаміку ринку.

Катанка займає стабільну частку як у виробництві (14,8 %), так і в реалізації (14,2 %). Незначне зниження частки в реалізації порівняно з виробництвом свідчить про збалансованість попиту та пропозиції, а також про відсутність суттєвих коливань на ринку цього виду металопродукції.

Сортовий прокат, маючи 8,3 % у загальному обсязі виготовленої продукції, забезпечує 9,6 % доходу від реалізації. Підвищена частка в

грошовому виразі свідчить про відносно вищу ціну або маржинальність цього сегмента порівняно з іншими видами продукції. Це робить його фінансово значущим, попри невисокі натуральні обсяги.

Виробництво куль становить 7,2 % від загального обсягу, проте їх частка в реалізації досягає 10,2 %. Водночас у грошовому вимірі обсяг реалізації куль значно перевищує обсяг виробництва, що може бути ознакою продажу накопичених запасів або сприятливої кон'юнктури ринку з високою ціновою динамікою.

Узагальнюючи, структура реалізації продукції ПрАТ «Камет-Сталь» у 2025 році демонструє зсув попиту в бік арматури, сортового прокату та куль, тоді як блюмів заготовка, попри домінування у виробництві, характеризується нижчою часткою реалізації. Це потребує подальшої оцінки ефективності виробничої програми та диверсифікації ринків збуту. Підприємство демонструє достатню гнучкість у реагуванні на ринкові коливання, проте нерівномірність між виробництвом і реалізацією окремих товарних позицій вказує на необхідність оптимізації управління запасами та портфелем контрактів.

У 2024–2025 роках ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» належить до числа найбільших підприємств України повного металургійного циклу та входить до складу Групи Метінвест. Підприємство здійснює виробництво металопродукції, виплавку чавуну та сталі, керуючись чинним законодавством України, і має стратегічне значення для економіки та національної безпеки країни.

На внутрішньому ринку ключовим клієнтом у 2024 році було ТОВ «МЕТІНВЕСТ-СМЦ». Серед закордонних покупців продукції підприємства виділяються Metinvest International SA, PROMET STEEL та Metinvest Polska sp.z.o.o., що забезпечує інтеграцію «КАМЕТ-СТАЛЬ» у міжнародні ланцюги постачання. Рівень конкуренції у металургійній галузі залишається високим. Основними конкурентами для підприємства є АрселорМіттал Кривий Ріг, ТК «Енергостіл», Дніпровський МЗ та Інтерпайп. Для підвищення

конкурентоспроможності «КАМЕТ-СТАЛЬ» реалізує низку експериментальних заходів, спрямованих на покращення якісних характеристик коксу при одночасному зниженні його собівартості, що дозволяє підприємству підвищувати ефективність виробництва та зміцнювати позиції на ринку.

Аналіз фінансового стану за період 2020-2024 роки на основі показників – додаток А.[38] Аналіз фінансових показників ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» за період 2020–2024 років демонструє вплив економічних та кризових факторів на діяльність підприємства. У 2020–2021 роках, за умов стабільного економічного середовища, підприємство характеризувалося відносною фінансовою стійкістю: коефіцієнт поточної ліквідності становив 0,99, а коефіцієнт швидкої ліквідності – 0,96, що свідчить про здатність своєчасно погашати короткострокові зобов'язання та підтримувати оптимальний рівень ліквідності.

Після початку війни у 2022 році спостерігається поступове зростання показників ліквідності, однак вони залишалися нижче нормативного рівня. Так, коефіцієнт поточної ліквідності зріс із 0,79 у 2022 році до 0,84 у 2024 році, а коефіцієнт швидкої ліквідності – з 0,68 до 0,76. При цьому коефіцієнт абсолютної ліквідності демонстрував нестабільну динаміку: після підвищення до 0,07 у 2023 році він знизився до 0,05 у 2024 році, що свідчить про скорочення обсягу ліквідних активів і зростання потреби в оперативному фінансуванні. Коефіцієнт автономії, який характеризує частку власного капіталу у загальній структурі пасивів, зазнав значного зниження у воєнний період. Якщо у 2020 році він складав 0,17, відображаючи достатній рівень фінансової незалежності, то у 2022 році показник впав до -0,02, досягнувши мінімального значення у 2023 році (-0,03). Лише у 2024 році коефіцієнт автономії вирівнявся до 0,00, що свідчить про критичну залежність підприємства від зовнішнього фінансування.

Таким чином, проведений аналіз підтверджує, що воєнний період суттєво вплинув на фінансову стійкість «КАМЕТ-СТАЛЬ», змінюючи структуру

капіталу та ліквідність, і потребує активного управління фінансовими ресурсами для забезпечення стабільного функціонування та відновлення виробничого потенціалу.

Аналіз фінансових показників ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» свідчить про суттєві зміни ефективності використання ресурсів та структури капіталу під впливом кризових факторів. Рентабельність активів (ROA) і рентабельність власного капіталу (ROE) відображають ефективність управління активами та прибутковість власного капіталу. У 2021 році ROA становила 0,01, а ROE – 0,12, що свідчило про відносно ефективне використання активів і капіталу. З початком війни у 2022 році ці показники значно погіршилися: ROA впала, а ROE стала негативною, що відображало збиткову діяльність підприємства через зростання фінансового навантаження та скорочення прибутку. У 2024 році ROA відновилася до 0,03, демонструючи часткове покращення ефективності використання активів, однак ROE залишалася негативною (-2,17), що свідчить про продовження фінансового тиску на власний капітал.

Чиста маржа, що характеризує прибутковість основної діяльності, у 2021 році була на рівні 0,01, проте у 2022–2023 роках стала негативною (-0,02), вказуючи на втрату рентабельності в умовах кризових змін ринку та зростання витрат. У 2024 році цей показник покращився до 0,03, однак залишався нижчим за довоєнний рівень, що підкреслює необхідність подальшого підвищення операційної ефективності.

Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом демонструє ступінь забезпеченості довгострокових активів власними фінансовими ресурсами. У 2020 році він становив 0,85, що свідчило про достатній рівень фінансової незалежності. Після початку війни показник знизився до -0,08 у 2022 році та -0,22 у 2023 році, що вказує на критичне перевищення залучених коштів над власними. У 2024 році коефіцієнт покращився до 0,01, демонструючи початкові ознаки стабілізації фінансової структури.

Коефіцієнт заборгованості, який у 2020 році становив 0,80, відображає частку позикових коштів у структурі фінансування підприємства. Його

поступове зростання до 1,03 у 2023 році свідчило про перевищення позикового капіталу над власним, що підвищувало фінансові ризики. Зниження цього показника до 0,99 у 2024 році може свідчити про початок вирівнювання структури фінансування та зменшення залежності від зовнішніх джерел капіталу.

Отже, фінансові показники ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» демонструють поступове відновлення після кризового впливу воєнного періоду, однак залишаються вразливими до зовнішніх ризиків і потребують комплексного управління ліквідністю, капіталом та операційною ефективністю для забезпечення стабільності та довгострокового розвитку.

На основі проведеного аналізу фінансового стану ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» за 2022–2024 роки можна визначити ключові напрями підвищення ефективності діяльності та зміцнення фінансової стійкості підприємства.

По-перше, підвищення ліквідності підприємства передбачає ефективне управління дебіторською заборгованістю. Для цього необхідно запровадити комплексну систему кредитного контролю, що включає оцінку платоспроможності контрагентів, моніторинг простроченої заборгованості та використання факторингових операцій. Такий підхід дозволяє швидше звільняти обігові кошти, що критично важливо в умовах обмеженого доступу до фінансування та підвищеної волатильності ринку.

По-друге, оптимізація запасів є важливим інструментом зниження фінансового навантаження на оборотний капітал. Регулярний аналіз рівня запасів, впровадження методології Just-in-Time та автоматизованих систем управління дозволяють уникати надмірного накопичення сировини та готової продукції, що зменшує витрати на їх зберігання та підвищує ефективність використання ресурсів.

По-третє, відновлення фінансової стійкості потребує зменшення частки позикових коштів у структурі капіталу. Досягти цього можна через реінвестування прибутку у власні активи, укладання угод з кредиторами на вигідніших умовах, пролонгацію термінів погашення заборгованості та

зниження процентних ставок. Така політика зменшує фінансові ризики та покращує співвідношення власного та залученого капіталу.

По-четверте, диверсифікація джерел фінансування дозволяє зменшити залежність від окремих фінансових потоків. Підприємству доцільно розглядати можливості емісії акцій, участь у державних програмах підтримки промислових підприємств, а також залучення іноземних інвесторів шляхом підвищення прозорості та інвестиційної привабливості.

По-п'яте, розширення ринків збуту продукції є стратегічно важливим для забезпечення стабільного доходу та зниження ризиків залежності від окремих споживачів. Це включає активізацію експортної діяльності, участь у міжнародних виставках і форумах, проведення маркетингових кампаній та розвиток довгострокових контрактних відносин з ключовими партнерами.

Реалізація цих заходів дозволить не лише покращити фінансовий стан ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ», а й зміцнити його конкурентні позиції, забезпечити стабільний розвиток у складних економічних умовах та створити передумови для довгострокової стійкості підприємства на внутрішньому та міжнародному ринках.

2.2. Аналіз динаміки та структури фінансових результатів підприємства

Фінансові результати ПрАТ „Камет-Сталь” представлені на рис.2.1. та в табл. 2.3. і 2.4. Джерело – фінансова звітність, дод. Б. [31, 39, 40] Аналіз динаміки фінансових результатів від операційної діяльності ПрАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ" за період 2021–2024 років демонструє наступні тенденції. Чистий дохід від реалізації продукції протягом цього періоду стабільно зростає. У 2022 році виручка збільшилася на 18 067 578 тис. грн (91%), у 2023 році зростання склало 5 221 450 тис. грн (14%), а у 2024 році темп приросту прискорився до 22%, що в абсолютному вимірі дорівнює 9 316 442 тис. грн.

Таблиця 2.3.

Аналіз динаміки фінансових результатів від операційної діяльності ПрАТ КАМЕТ-СТАЛЬ" за 2021-2024 роки

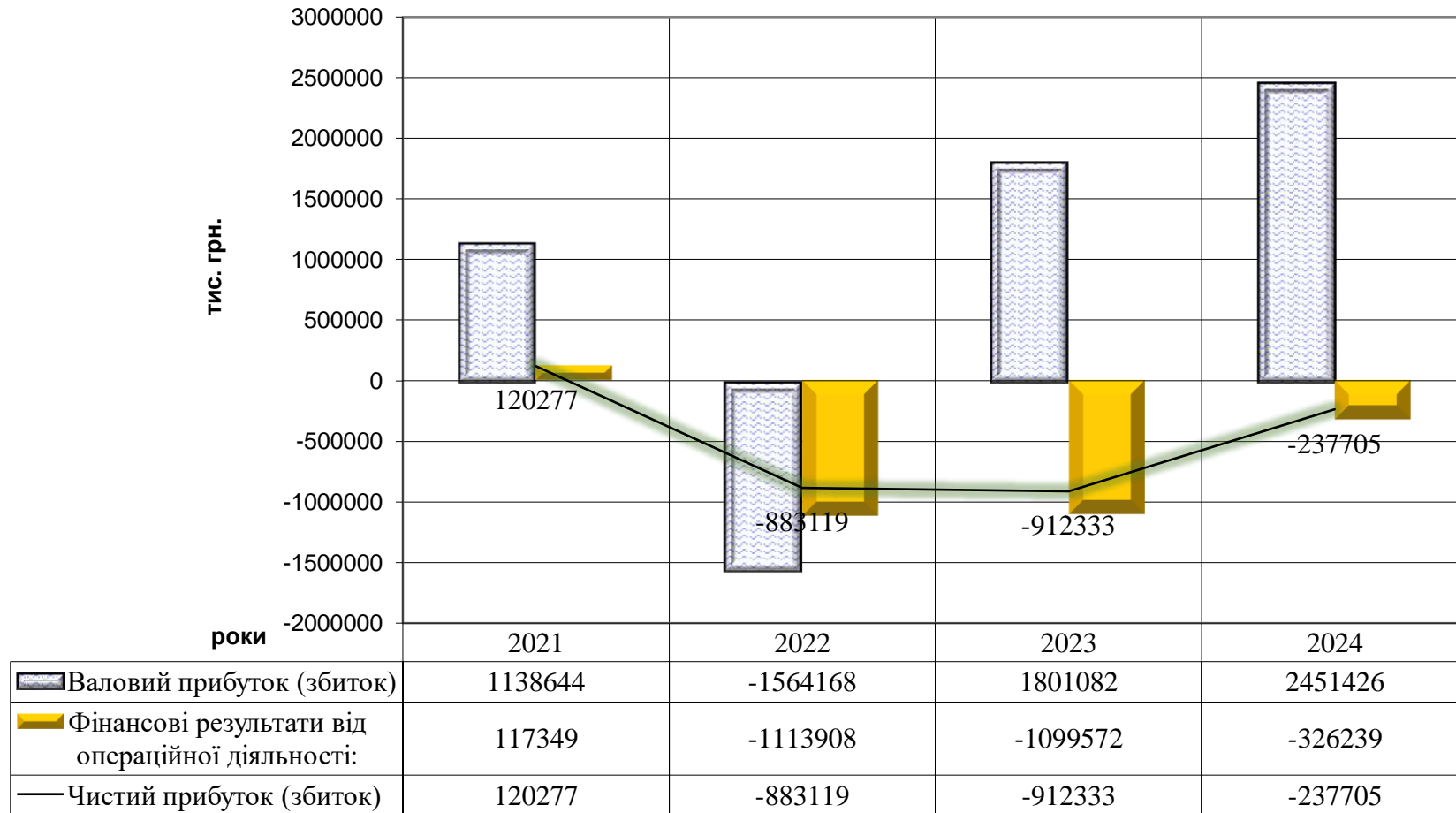
Показник	Сума, тис.грн				Відхилення, тис.грн.			Темп росту,%		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Чистий дохід (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг)	19782704	37850282	43071732	52388174	+18067578	+5 221 450	+9 316 442	191	114	122
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	18644060	39414450	41270650	49936748	+20770390	+1 856 200	+8 666 098	211	105	121
Валовий:										
прибуток	1138644	-1564168	1801082	2451426	-2 702 812	+3 365 250	+650 344	-137	-115	136
збиток										
Інші операційні доходи	281002	2852284	744898	229474	+2 571 282	-2 107 386	-515 424	1015	26	31
Адміністративні витрати	230339	439569	2204913	2209431	+209 230	+1 765 344	+4 518	191	502	100
Витрати на збут	714070	1707307	999931	255056	+993 237	-707 376	-744 875	239	59	26
Інші операційні витрати	357888	255148	999931	255056	-102 740	+744 783	-744 875	71	392	26
Фінансові результати від операційної діяльності:										
прибуток	117349	0	0	0	-117 349	+0	+0	0	x	x
збиток	0	1113908	1099572	326239		-14 336	-773 333	x	99	30

Таблиця 2.4.

Аналіз динаміки чистого прибутку ПрАТ "Камет-Сталь" за 2021-2024 роки

Показник	Сума, тис. грн				Відхилення, тис. грн			Темпи росту, %		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Фінансові результати від операційної діяльності:										
прибуток	117349	0	0	0	-117 349	+0	+0	0	x	x
збиток	0	1113908	1099572	326239	+1 113 908	-14 336	-773 333	x	99	30
Фінансові доходи	8538510	117268	172650	136301	-8 421 242	+55 382	-36 349	1	147	79
Фінансові витрати	8504439	77600	76670	11044	-8 426 839	-930	-65 626	1	99	14
Фінансові результати до оподаткування:										
прибуток	151420	0	0	0	-151 420	+0	+0	0	x	x
збиток		1074240	1101644	284253	+1 074 240	+27 404	-817 391	x	103	26
Податок на прибуток	-31143	191121	189311	46548	+222 264	-1 810	-142 763	-614	99	25
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	0	0	0	0	0	0		x	x	x
Чистий фінансовий результат										
прибуток	120277	0	0	0	-120 277	+0	+0	0	x	x
збиток	0	883119	912333	237705	+883 119	+29 214	-674 628	x	103	26

Джерело: розраховано автором

Рис. 2.1. Фінансові результати ПрАТ "КАМЕТСТАЛЬ" за 2021-2024 роки

Джерело: складено автором

Це свідчить про розширення обсягів продажу та активний розвиток підприємства.

Собівартість реалізованої продукції також демонструвала зростання. У 2022 році приріст склав 20 770 390 тис. грн (211%), у 2023 році — 1 856 200 тис. грн (5%), а у 2024 році — 8 666 098 тис. грн (21%). Темпи росту собівартості дещо відставали від темпів зростання виручки, однак різниця була незначною.

Валовий прибуток зазнав істотних коливань. У 2022 році підприємство отримало валовий збиток у розмірі 1 564 168 тис. грн, що на 2 702 812 тис. грн менше, ніж у 2021 році. У 2023 році валовий прибуток зріс до 1 801 082 тис. грн, перевищивши попередній рік на 3 365 250 тис. грн. У 2024 році прибуток додатково збільшився на 650 344 тис. грн (36%) і досяг 2 451 426 тис. грн.

Інші операційні доходи досягли максимуму у 2022 році — 2 852 284 тис. грн, що на 2 571 282 тис. грн більше, ніж у 2021 році. У 2023 році показник знизився на 2 107 386 тис. грн до 744 898 тис. грн, а у 2024 році зменшився ще на 515 424 тис. грн до 229 474 тис. грн. Адміністративні витрати значно зросли у 2023 році на 1 765 344 тис. грн (п'ятиразове збільшення) і залишилися на цьому рівні у 2024 році. Витрати на збут та інші операційні витрати зазнали коливань, зокрема зменшилися у 2023 і 2024 роках. Фінансові результати від операційної діяльності підприємства демонстрували нестабільність. У 2022 році зафіксовано операційний збиток у розмірі 1 113 908 тис. грн. У 2023 році збиток зменшився до 1 099 572 тис. грн, а у 2024 році скоротився до 326 239 тис. грн, що свідчить про позитивну динаміку.

Аналіз показує, що фінансова діяльність ПрАТ "ТАЛІ" супроводжувалася зростанням обсягів продажу, проте високі витрати продовжували впливати на рентабельність операційної діяльності. Незважаючи на це, у 2024 році спостерігалось збільшення валового прибутку та зменшення операційних збитків.

Динаміка чистого прибутку за 2021–2024 роки також характеризується

значними коливаннями. У 2021 році підприємство отримало прибуток у розмірі 117 349 тис. грн. З 2022 року діяльність стала збитковою: у 2022 році збиток склав 1 113 908 тис. грн, у 2023 році зменшився на 14 336 тис. грн (1%) до 1 099 572 тис. грн, а у 2024 році значно знизився до 326 239 тис. грн, що відображає поступове покращення фінансового стану.

Фінансові доходи підприємства зазнали значного зниження. У 2021 році вони становили 8 538 510 тис. грн, а у 2022 році впали до 117 268 тис. грн (скорочення на 8 421 242 тис. грн, або майже у 73 рази). У 2023 році доходи збільшилися на 55 382 тис. грн, досягнувши 172 650 тис. грн, проте у 2024 році знову зменшилися до 136 301 тис. грн.

Фінансові витрати протягом 2021–2024 років демонстрували тенденцію до зменшення. У 2021 році вони становили 8 504 439 тис. грн, у 2022 році знизилися до 77 600 тис. грн (скорочення на 8 426 839 тис. грн), у 2023 році — до 76 670 тис. грн (зменшення на 930 тис. грн, або 1%), а у 2024 році — до 11 044 тис. грн (зниження на 65 626 тис. грн, або 86%).

Фінансові результати до оподаткування у 2021 році були позитивними та становили 151 420 тис. грн. Починаючи з 2022 року, підприємство зазнавало збитків: 2022 рік – 1 074 240 тис. грн, 2023 рік – 1 101 644 тис. грн, 2024 рік – 284 253 тис. грн, що свідчить про покращення фінансової ситуації.

Податок на прибуток у 2021 році мав від’ємне значення (-31 143 тис. грн), у 2022 році зріс до 191 121 тис. грн, у 2023 році зменшився на 1 810 тис. грн, до 189 311 тис. грн, а у 2024 році скоротився до 46 548 тис. грн.

Чистий фінансовий результат характеризується нестабільністю. У 2021 році прибуток складав 120 277 тис. грн, у 2022 році спостерігався збиток 883 119 тис. грн, який у 2023 році збільшився до 912 333 тис. грн (на 29 214 тис. грн, або 3%), а у 2024 році зменшився до 237 705 тис. грн (скорочення на 674 628 тис. грн, або 74%).

Таким чином, фінансовий стан підприємства характеризується значними коливаннями. Незважаючи на наявність збитків, у 2024 році спостерігається

покращення ключових показників, зокрема зниження чистого збитку та фінансових витрат, що свідчить про можливість стабілізації та подальшого поліпшення фінансового стану.

Таблиця 2.5.

**Аналіз динаміки фінансових результатів ПрАТ КАМЕТ-СТАЛЬ"
за 9 міс 2024-2025 роки**

Показник	1–3 кв. 2024, тис. грн	1–3 кв. 2025, тис. грн	Відхилення, тис. грн	Темп росту, %
Дохід від звичайної діяльності	38938335	42454272	3515 937	109
Собівартість реалізації	37657225	38938064	1280 839	103,4
Валовий прибуток	1 281 110	3 516 208	2235098	274,5
Інші операційні доходи	225 350	691 745	466 395	306,9
Адміністративні витрати	415 038	443 487	28 449	106,9
Витрати на збут	1 673 297	1 545 431	–127866	92,4
Інші операційні витрати	165 143	477 145	312 002	288,9
Фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток)	–	1 732 372	1732 372	—
Фінансовий результат від операційної діяльності (збиток)	–695 045	–	695 045	—
Фінансові доходи	33 462	15 933	–17 529	47,6
Фінансові витрати	46 023	69 483	23 460	154
Фінансовий результат до оподаткування (прибуток)	–	1 640 431	1640 431	—
Фінансовий результат до оподаткування (збиток)	–763 207	–	763 207	—
Податок на прибуток	–137 377	295 278	432 655	—
Інший сукупний дохід після оподаткування	—	—	—	—
Чистий фінансовий результат (прибуток)	–	1 345 153	1345 153	—
Чистий фінансовий результат (збиток)	–625 830	–	625 830	—

Джерело: розраховано автором

Подані дані в таблиці 2.5. свідчать про суттєве покращення фінансових результатів підприємства у 2025 році порівняно з аналогічним періодом попереднього року. Зростання доходів супроводжувалося збільшенням валового прибутку та переходом від збиткової операційної діяльності у 2024 році до отримання позитивного фінансового результату у 2025 році. Це вказує на комплексне поліпшення виробничо-збутових та фінансових процесів.

Порівняльний аналіз доходів показує, що за 9 місяців 2025 року підприємство отримало 42,45 млрд грн доходу, що перевищує показник 38,94 млрд грн у 2024 році. Така динаміка свідчить про збільшення обсягів реалізації та/або підвищення цінової кон'юнктури на ринку.

Водночас собівартість реалізованої продукції зросла майже пропорційно — з 37,66 млрд грн до 38,94 млрд грн. Дохід зростає швидшими темпами, що зумовило покращення валового фінансового результату: валовий прибуток збільшився більш ніж удвічі — з 1,28 млрд грн у 2024 році до 3,52 млрд грн у 2025 році. Це свідчить про зростання маржинальності виробництва, підвищення ефективності використання ресурсів та можливе коригування цінової політики.

Позитивний вплив на кінцевий результат спричинило й збільшення інших операційних доходів, які за звітний період 2025 року досягли 691,7 млн грн проти 225,4 млн грн у 2024 році. Цей фактор компенсував зростання інших витрат, що у 2025 році склали 477,1 млн грн, значно перевищивши показник аналогічного періоду попереднього року (165,1 млн грн). Витрати на збут і адміністративні витрати змінилися несуттєво, що свідчить про стабільність загальногосподарської та збутової складових.

Значним чинником зміни результатів став перехід від операційного збитку у 2024 році (–695,0 млн грн за 9 місяців) до отримання операційного прибутку у 2025 році (1,73 млрд грн). Це свідчить про структурне зміцнення бізнес-моделі підприємства та підвищення ефективності використання виробничих потужностей.

У сфері фінансових операцій спостерігалось збільшення фінансових доходів (з 33,5 млн грн до 15,9 млн грн), хоча фінансові витрати також зросли. Водночас негативний ефект зменшення корисності фінансових активів був суттєвим в обох періодах, але у 2025 році він вплинув сильніше. Проте цей фактор не змінив загальної тенденції до покращення результату до оподаткування, який у 2024 році був від'ємним (-763,2 млн грн), тоді як у 2025 році став позитивним і досяг 1,64 млрд грн.

Прибуток після оподаткування демонструє аналогічну тенденцію: у 2024 році підприємство зазнало збитку у розмірі 625,8 млн грн, тоді як у 2025 році отримало чистий прибуток у сумі 1,345 млрд грн за 9 місяців. Це свідчить про повне відновлення прибутковості діяльності після періоду значної нестабільності та збитковості.

Узагальнюючи результати аналізу, можна зробити висновок, що за 1–3 квартали 2025 року підприємство продемонструвало суттєве покращення фінансово-господарської діяльності порівняно з відповідним періодом 2024 року. Зростання доходів, підвищення валового прибутку, збільшення операційної ефективності та відновлення прибутковості після збитків є свідченням оптимізації виробничих процесів, покращення ринкової ситуації та ефективнішого використання ресурсів. Такі результати можуть бути основою для подальшого зміцнення фінансової стійкості підприємства та підвищення його конкурентоспроможності в умовах нестабільного макроекономічного середовища.

Структура собівартості реалізованої продукції ПрАТ «Камет-Сталь» за перший–третій квартали 2025 року свідчить про домінування матеріальних витрат у формуванні виробничих витрат підприємства. Їх частка становить 83,1 %, що є типовим для металургійної галузі з огляду на високу ресурсомісткість виробництва сталі та прокату. У середині цієї групи помітною є значна частка коксу (15 %), який виступає ключовим елементом доменного процесу, а також інших матеріальних ресурсів (25,5 %), куди входять вогнетриви, флюси, доломіт та інші допоміжні компоненти. Це підтверджує

технологічну складність виробництва та істотну залежність від широкого спектра матеріальних ресурсів.

Таблиця 2.6.

**Інформація про собівартість реалізованої продукції за 1-3 квартал
2025 року**

№ з/п	Склад витрат	Відсоток від загальної собівартості реалізованої продукції (у відсотках)
1	Матеріальні витрати	83,1
2	в т.ч.: ЗРС	11,7
3	феросплави	3,5
4	металобрухт та металодобавки	7
5	вугілля	7,2
6	кокс	15
7	паливно-енергетичні витрати (е/енергія, пр. газ, інші)	13,4
8	інші матеріальні витрати (вогнетриви, флюсо-доломитна сировина та інше)	25,5
9	зарплата та нарахування	6,4
10	Амортизація	3,3
11	Інші витрати, в т.ч. послуги	7,2

Джерело: звіт підприємства за 9 міс. 2025 року [15]

Витрати на залізорудну сировину (11,7 %), металобрухт і металодобавки (7 %), вугілля (7,2 %) та феросплави (3,5 %) формують додаткові блоки матеріальних витрат і загалом відображають характерну структуру собівартості підприємств чорної металургії, де частка різних видів сировини та енергоресурсів відіграє ключову роль у собівартості одиниці готової продукції. Енергетичні витрати (13,4 %) також залишаються вагомими, що пояснюється енергоємністю металургійних процесів, зокрема роботи доменних та прокатних агрегатів.

Заробітна плата з нарахуваннями становить 6,4 %, що є порівняно

невисоким показником, характерним для галузей із високою механізацією та автоматизацією технологічних процесів. Частка амортизації — 3,3 %, що може свідчити або про значну попередню модернізацію та оновлення основних фондів, або про обмежені обсяги нових капітальних інвестицій у поточному періоді. Інші витрати, включно з послугами, займають 7,2 %, що в межах металургійного виробництва є стандартним рівнем і відображає витрати на підтримку інфраструктури, ремонти та супутні операційні послуги. Загалом структура собівартості демонструє високу залежність підприємства від вартості матеріальних ресурсів та енергетичних носіїв. Це вказує на значний вплив змін ринкових цін на сировину та енергію на фінансові результати підприємства. Для підвищення конкурентоспроможності та зниження собівартості актуальними залишаються напрямки оптимізації витрат на матеріальні ресурси, підвищення енергоефективності, технологічна модернізація та раціоналізація виробничих процесів.

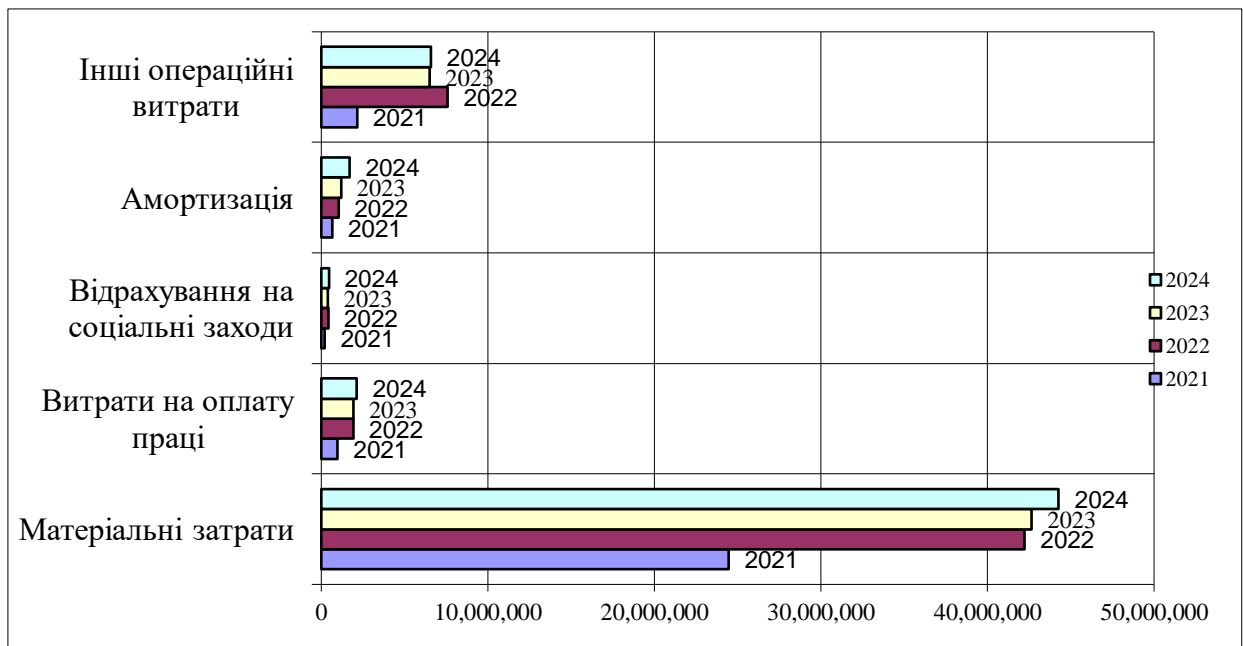
2.3. Оцінка факторів та ризиків, що впливають на формування фінансових результатів підприємства

Операційні витрати підприємства включають матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування до фондів соціального страхування, амортизація основних виробничих засобів та інші операційні витрати. Динаміка витрат наведена на рис.2.2. Структура витрат – таблиця 2.7.

Аналіз динаміки операційних витрат ПрАТ «КаметСталь» за 2021–2024 роки свідчить про суттєві структурні та обсягові зміни витратної частини діяльності підприємства, що відображають як розширення виробничої діяльності у окремі роки, так і процеси адаптації до нестабільних умов господарювання.

У 2022 році загальна сума операційних витрат зросла майже вдвічі

порівняно з 2021 роком (на 86,88%), що було зумовлено різким збільшенням практично за всіма статтями витрат. Найбільший вплив на зростання мали матеріальні затрати, обсяг яких підвищився на 72,63%, а також інші операційні витрати, що зросли більш ніж у 3,5 раза. Таке зростання може бути пов'язане з підвищенням цін на сировину та енергоносії, порушенням логістичних ланцюгів, а також необхідністю додаткових витрат на забезпечення безперервності виробництва.

Рис. 2.2. Динаміка операційних витрат ПрАТ "Камет-Сталь" за 2021-2024 роки

Джерело: розраховано автором

Витрати на оплату праці та відповідні відрахування на соціальні заходи у 2022 році зросли майже вдвічі, що свідчить про значне збільшення фонду оплати праці. Це може бути результатом як зростання чисельності персоналу, так і підвищення рівня заробітної плати з метою утримання кваліфікованих кадрів у складних економічних умовах. Амортизаційні відрахування також суттєво зросли (на 58,02%), що вказує на активізацію інвестиційних процесів або введення в експлуатацію нових основних засобів.

У 2023 році спостерігається відносна стабілізація операційних витрат, оскільки їх загальний обсяг дещо зменшився порівняно з 2022 роком (темп

росту 99,04%). Матеріальні затрати залишилися майже на рівні попереднього року, а витрати на оплату праці та соціальні відрахування незначно скоротилися. Водночас позитивною тенденцією є зменшення інших операційних витрат на 14,21%, що може свідчити про посилення контролю за непрямими витратами та оптимізацію внутрішніх процесів. Разом із цим продовжувалося зростання амортизації (на 14,81%), що підтверджує збереження інвестиційної активності підприємства.

Таблиця 2.7

**Аналіз структури операційних витрат ПрАТ "Камет-Сталь" за
2021-2024 роки**

Показник	Питома вага, %				Відхилення питомої ваги, відсотк.пункт.		
	2021	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Матеріальні затрати	85,9	79,4	80,9	80,2	-6,6	+1,6	-0,7
Витрати на оплату праці	3,5	3,6	3,6	3,9	+0,2	+0,0	+0,2
Відрахування на соціальні заходи	0,7	0,8	0,8	0,8	+0,0	+0,0	+0,1
Амортизація	2,3	2,0	2,3	3,1	-0,4	+0,3	+0,8
Інші операційні витрати	7,6	14,3	12,4	11,9	+6,7	-1,9	-0,4
Разом	100,0	100,0	100,0	100,0	x	x	x

Джерело: розраховано автором

У 2024 році операційні витрати знову зросли на 4,74% порівняно з 2023 роком, що свідчить про поступове відновлення виробничої активності. Основними чинниками зростання стали матеріальні витрати та витрати на оплату праці, темпи зростання яких становили відповідно 3,83% та 11,41%. Випереджальне зростання витрат на персонал і соціальні відрахування може свідчити про підвищення соціальної складової витрат та необхідність стимулювання трудових ресурсів. Найбільш динамічно у 2024 році зросла амортизація (на 43,42%), що вказує на оновлення основних фондів і

потенційне підвищення технічного рівня виробництва в середньостроковій перспективі.

Структурний аналіз операційних витрат ПрАТ «Камет-Сталь» за 2021–2024 роки свідчить про збереження матеріаломісткого характеру виробництва, оскільки матеріальні затрати протягом усього періоду формують основну частку операційних витрат. У 2021 році їх питома вага становила 85,9%, а у 2022 році вона істотно знизилася до 79,4%, що може бути пов'язано зі значним зростанням інших операційних витрат. У 2023–2024 роках частка матеріальних витрат дещо стабілізувалася на рівні близько 80%, що свідчить про часткову адаптацію витратної структури до нових умов господарювання.

Частка витрат на оплату праці протягом аналізованого періоду залишалася відносно стабільною та коливалася в межах 3,5–3,9%. Незначне зростання питомої ваги у 2024 році на 0,2 відсоткового пункту свідчить про поступове посилення ролі трудового чинника у формуванні собівартості продукції. Аналогічну стабільну динаміку демонструють відрахування на соціальні заходи, питома вага яких протягом усього періоду не перевищувала 0,8%, що відповідає сталим підходам до формування соціальних витрат.

Амортизаційні відрахування у структурі операційних витрат у 2021–2023 роках не зазнавали суттєвих змін, однак у 2024 році їх частка зросла до 3,1%, що на 0,8 відсоткового пункту більше порівняно з попереднім роком. Це може свідчити про активізацію процесів оновлення та модернізації основних засобів підприємства.

Інші операційні витрати у 2022 році різко зросли у структурі витрат до 14,3% (на 6,7 відсоткового пункту), що відображає вплив нестандартних або додаткових витрат в умовах кризових явищ. У 2023–2024 роках їх питома вага поступово скорочувалася, однак залишалася вищою, ніж у 2021 році, що свідчить про збереження підвищеного рівня непрямих витрат.

Загалом структура операційних витрат ПрАТ «Камет-Сталь» у 2021–2024 роках характеризується домінуванням матеріальних затрат, відносною

стабільністю витрат на персонал і соціальні заходи та поступовим зростанням амортизаційної складової. Виявлені зміни свідчать про необхідність подальшої оптимізації інших операційних витрат і зниження матеріаломісткості виробництва з метою підвищення ефективності діяльності підприємства.

Витрати на підприємстві поділяються на собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, фінансові витрати, інші витрати.

Аналіз витрат від операційної та іншої діяльності ПрАТ «Камет-Сталь» за 2021–2024 роки свідчить про істотне зростання загального обсягу витрат і зміну їх структури, що безпосередньо вплинуло на фінансові результати підприємства. Загальна сума витрат зросла з 28,45 млрд грн у 2021 році до 53,02 млрд грн у 2024 році, тобто майже у 1,9 раза, що відображає як розширення масштабів діяльності, так і зростання собівартості виробництва в умовах інфляційного тиску та підвищення цін на ресурси.

Ключовою статтею витрат протягом усього періоду залишалася собівартість реалізованої продукції, частка якої є домінуючою у загальних витратах. У 2021 році її обсяг становив 18,64 млрд грн, а у 2024 році зріс до 49,94 млрд грн. Така динаміка свідчить про суттєве зростання витрат на виробництво та реалізацію продукції, що, з одного боку, може бути наслідком збільшення обсягів випуску, а з іншого – відображає високу матеріаломісткість та енергозалежність металургійного виробництва.

Адміністративні витрати у 2021–2024 роках зростали помірними темпами: з 230,3 млн грн до 542,7 млн грн. Їх підвищення є відносно пропорційним до загального зростання діяльності підприємства та не має ознак неконтрольованого збільшення, що свідчить про збереження керованості управлінських витрат. Витрати на збут зросли більш динамічно — з 714,1 млн грн у 2021 році до 2,21 млрд грн у 2024 році, що може бути пов'язано з розширенням ринків збуту, ускладненням логістики та зростанням транспортних витрат.

Таблиця 2.8.

Витрати від операційної та іншої діяльності

Стаття витрат	2021	2022	2023	2024
Собівартість реалізованої продукції	18 644 060	39 414 450	41 270 650	49 936 748
Адміністративні витрати	230 339	439 569	440 708	542 652
Витрати на збут	714 070	1 707 307	2 204 913	2 209 431
Інші операційні витрати, у тому числі:	357 888	255 148	999 931	255 056
собівартість реалізації послуг, товарів (не основна діяльність), інших оборотних активів	1 184	1	0	0
собівартість оренди основних засобів	93	1 757	0	0
надлишки/нестачі запасів, збитки від псування мат.цінностей	17 485	0	0	0
витрати, які відшкодовуються	6 136	10 974	0	0
витрати за операціями з купівлі-продажу іноземної валюти	0	0	0	0
збиток від операційної курсової різниці	99 510	0	0	0
інші витрати	233 480	242 416	999 931	255 056
Фінансові витрати, у тому числі:	8 495 937	45 052	66 219	60 993
процентні витрати по пенсійним зобов'язанням	26 588	39 163	66 219	60 993
інші фінансові витрати	4 920	435	0	0
дисконтування фінансових зобов'язань	8 464 429	0	0	0
збиток від курсової різниці	0	5 454	0	0
Інші витрати	8 502	32 548	76 670	11 044
Разом	28 450 796	41 894 074	45 059 091	53 015 924

Джерело: річний звіт підприємства за 2022 рік [31] та звітність за 2023-2024 роки [38, 39]

Інші операційні витрати характеризуються нестабільною динамікою. У 2023 році зафіксовано різке зростання цієї статті до 999,9 млн грн, що зумовлено збільшенням інших витрат операційної діяльності. У 2021 році значну частку інших операційних витрат формували курсові різниці та втрати від псування запасів, тоді як у 2022 та 2024 роках їх рівень був значно нижчим, що свідчить про зменшення впливу разових та надзвичайних факторів.

Фінансові витрати у 2021 році мали аномально високий рівень (8,50 млрд грн), що було зумовлено дисконтуванням фінансових зобов'язань. У наступні роки ця стаття різко скоротилася та перебувала на незначному рівні, формуючись переважно за рахунок процентних витрат за пенсійними зобов'язаннями. Це свідчить про зменшення фінансового навантаження та стабілізацію боргових зобов'язань підприємства у 2022–2024 роках.

Інші витрати протягом аналізованого періоду залишалися відносно незначними у загальній структурі, хоча у 2023 році спостерігалось їх зростання, що може бути пов'язано з разовими витратами або коригуваннями фінансового результату.

Узагальнюючи, можна зазначити, що зростання загального обсягу витрат ПрАТ «Камет-Сталь» у 2021–2024 роках відбувалося переважно за рахунок збільшення собівартості реалізованої продукції та витрат на збут. Водночас скорочення фінансових витрат після 2021 року є позитивною тенденцією, яка частково компенсує зростання операційних витрат. Для підвищення фінансової ефективності діяльності підприємству доцільно зосередити увагу на стримуванні зростання виробничої собівартості та оптимізації логістичних і збутових витрат.

Таким чином, витрати підприємства зростають під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх факторів, зокрема розширення виробництва, підвищення цін на ресурси та зміни ринкової кон'юнктури. Оптимізація витрат є ключовим завданням для підвищення рентабельності та забезпечення фінансової стабільності ПрАТ "Камет-Сталь".

На діяльність підприємства впливають кілька ключових категорій ризиків, серед яких кредитний, ризик управління капіталом, ризик ліквідності, ринковий ризик та ризик, пов'язаний із дією правового режиму воєнного стану. Сукупність цих факторів формує складні умови функціонування та вимагає впровадження системних підходів до оцінювання, контролю та мінімізації можливих негативних наслідків.

Управління ризиками здійснюється відповідно до політики, яка передбачає виявлення, аналіз, кількісну та якісну оцінку ризиків, визначення допустимих меж їх впливу, а також запровадження процедур моніторингу й коригування. Керівництво Товариства забезпечує належне функціонування внутрішньої системи контролю, що охоплює як фінансові, так і операційні процеси. Політика управління ризиками регулярно переглядається з урахуванням змін ринкової кон'юнктури, макроекономічних тенденцій і специфіки виробничої діяльності.

Кредитний ризик характеризує ймовірність того, що контрагент не зможе виконати свої зобов'язання у визначені строки, що може призвести до фінансових втрат. Основними джерелами цього ризику є грошові кошти та їх еквіваленти, депозити, операції з фінансовими установами, дебіторська заборгованість і заборгованість клієнтів, включно з простроченою. Для обмеження такого ризику встановлюються ліміти на окремих контрагентів та на портфель загалом. Кредитоспроможність контрагентів оцінюється індивідуально, а формування резервів знецінення здійснюється відповідно до реальної оцінки можливих втрат. Товариство додатково використовує факторинг як інструмент оптимізації кредитного ризику.

Ризик управління капіталом пов'язаний із необхідністю забезпечення фінансової стійкості та здатності продовжувати діяльність на безперервній основі. Управління капіталом передбачає оптимізацію співвідношення між власними та позиковими коштами, аналіз структури джерел фінансування і вжиття заходів для підтримання цільових показників. За результатами оцінювання можливе коригування обсягів дивідендних виплат, емісія нових

боргових або часткових інструментів, а також продаж окремих активів з метою зниження боргового навантаження. Контроль здійснюється через розрахунок коефіцієнта фінансового важеля, який враховує чисту заборгованість і власний капітал. Ризик ліквідності відображає ймовірність того, що Товариство не зможе виконати свої фінансові зобов'язання у встановлені строки. Ефективне управління ліквідністю потребує підтримання достатнього рівня грошових коштів, забезпечення доступу до кредитних ресурсів, формування запасів, які за потреби можуть бути швидко реалізовані, а також можливості оперативно закрити ринкові позиції. З огляду на динамічний характер діяльності, фінансовий підрозділ забезпечує гнучкість у фінансуванні та підтримує доступність кредитних ліній для покриття операційних потреб.

Ринковий ризик включає ризик зміни цін, валютний ризик та ризик процентних ставок. Зміна цін може негативно вплинути на поточні та майбутні доходи, тому Товариство здійснює постійний моніторинг ринкової ситуації, прогнозує динаміку цін та формує відповідну цінову політику. Валютний ризик виникає у разі наявності активів чи зобов'язань, номінованих в іноземній валюті, що може призвести до втрат через коливання курсів. Ризики процентної ставки пов'язані з коливаннями ринкових ставок і впливають як на справедливую вартість заборгованості з фіксованими ставками, так і на майбутні грошові потоки за зобов'язаннями зі змінною ставкою. Під час залучення нових позик керівництво визначає оптимальний тип ставки відповідно до очікуваних ринкових умов.

Ризик впливу воєнного стану є критичним для металургійного сектору, який значною мірою залежить від морської логістики та розташований у регіонах, що зазнають активних бойових дій. Невизначеність тривалості та масштабів війни створює додаткові загрози для безперервності виробничих процесів, експортної діяльності та інвестиційних планів. Керівництво вживає комплекс заходів для забезпечення стабільного функціонування Товариства, адаптуючи операційну діяльність і систему управління ризиками до умов воєнного часу.

Оцінити ризики можливо за допомогою статистичних методів. Принципово рівень будь-якого ризику оцінюється на основі такого алгоритму:

$$PP = MP * \Phi B, \quad (2.1)$$

де PP – рівень ризику;

MP – можливість виникнення ризику;

ΦB – розмір можливих фінансових утрат при реалізації ризику.

Аналіз можливості виникнення ризику ґрунтується на використанні таких показників: середньоквадратичне відхилення, коефіцієнт варіації.

Середньоквадратичне відхилення є найбільше поширеним показником оцінки можливості виникнення ризику. Цей показник характеризує міру змін прибутків по визначеній господарській операції і розраховується по формулі (2.2):

$$\sigma = \sqrt{\sum_{i=1}^n (R_i - \bar{R})^2 * p_i}, \quad (2.2)$$

де σ - середньоквадратичне відхилення;

R_i - конкретне значення прибутків;

$\bar{R}$ - середнє значення прибутків;

p_i - значення частоти виникнення відповідних прибутків;

n - число спостережень.

Коефіцієнт варіації (CV) дозволяє визначити можливість виникнення окремих видів ризиків по формулі (2.3)

$$CV = \frac{\sigma}{\bar{R}} \quad (2.3)$$

Аналіз розміру можливих фінансових утрат при реалізації ризику визначається сумою вкладеного капіталу в здійснення даної операції, очікуваною сумою прибутку або доходу по ній. По розміру можливих фінансових утрат виділяють чотири групи операцій: безризикові, із припустимим ризиком, із критичним рівнем ризику, із катастрофічним рівнем ризику.

Таблиця 2.9.

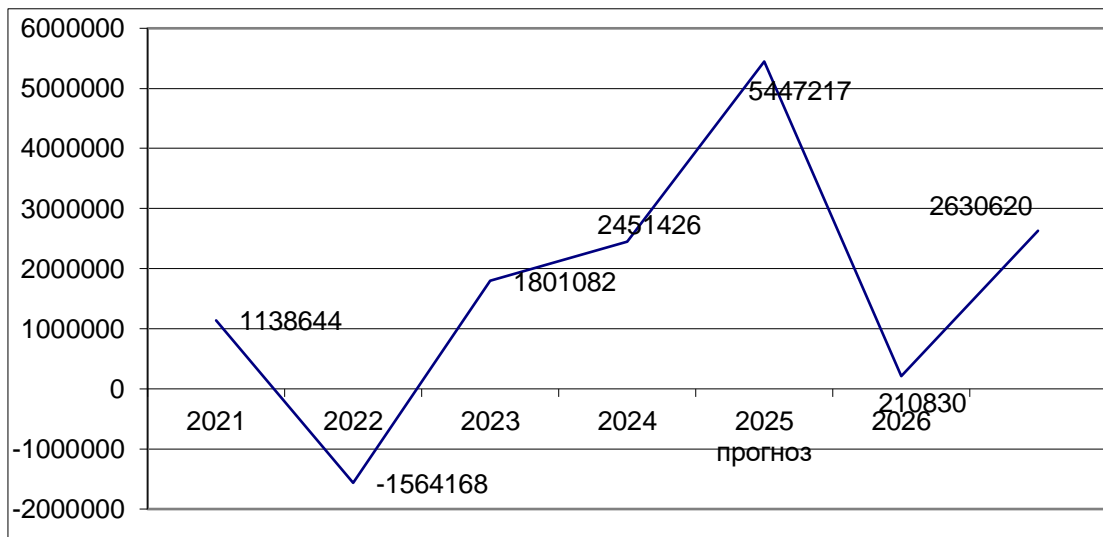
Визначення операційного ризику ПрАТ "Камет-Сталь" на 2026 рік

Дата	Сума валового прибутку (Ri)	Ймовірність (Pi)	Очікуваний розмір валового прибутку (Ri*Pi)	(Ri-R)	(Ri-R)*(Ri-R)	(Ri-R) * (Ri-R) * Pi
2021	1138644	0,10	113864	-1306861	1707885150577	170788515058
2022	-1564168	0,25	-391042	-1811767	3282500386996	820625096749
2023	1801082	0,30	540325	-880401	775105216480	232531564944
2024	2451426	0,25	612857	-807869	652651836440	163162959110
2025 прогноз	5447217	0,10	544722	-876004	767382132012	76738213201
РАЗОМ		1,00	1420725			1463846349062

Середньоквадратичне відхилення	1209895	Високий рівень ризику
Коефіцієнт варіації	0,85	
Очікувана сума валового прибутку у 2026 році	210830	

Джерело: розрахунки автора

Визначимо операційний ризик – ризик отримання валового прибутку-збитку у 2026 році. Основою розрахунків є визначення можливостей збільшення валового прибутку підприємства. Джерелом інформації є звіт про фінансові результати підприємства. У якості вихідних даних узяті суми валового прибутку за 2020-2024 роки фактичні та прогнозна сума валового прибутку за 2025 рік та розрахункове прогнозне його значення. Розрахунки представлені у таблиці 2.9. На рис. 2.3. зображено динаміку валового прибутку (фактичні значення за 2020-2024 роки, розрахункове за даними підприємства – за 2025 рік та прогнозне – розраховане автором – за 2026 рік).

Рис. 2.3. Фактичне та прогнозне значення валового прибутку ПрАТ «Камет-Сталь» за 2021-2026 роки з урахуванням ризику

Джерело: розрахунки автора

Отримані результати розрахунків операційного ризику ПрАТ «Камет-Сталь» свідчать про підвищений рівень невизначеності щодо формування валового прибутку у прогнозованому 2026 році. Проведений аналіз базується на фактичних показниках валового прибутку за 2021–2024 роки та прогнозованому значенні за 2025 рік, що дозволяє врахувати як позитивні, так і негативні сценарії розвитку операційної діяльності підприємства.

Розрахована очікувана величина валового прибутку становить 1 420 725 тис. грн, що відображає середньозважений результат з урахуванням заданих

імовірностей. Водночас наявність у вибірці значного збиткового значення у 2022 році та різких коливань прибутковості у наступні роки істотно вплинула на показники ризику. Це підтверджується високим значенням суми квадратів відхилень, зважених на ймовірності, що формує суттєву дисперсію фінансових результатів.

Середньоквадратичне відхилення у розмірі 1 209 895 тис. грн є досить значним порівняно з очікуваним значенням валового прибутку, що свідчить про високу амплітуду можливих відхилень фактичного результату від середнього прогнозного рівня. Це означає, що у 2026 році підприємство може як отримати істотно вищий валовий прибуток, так і зазнати суттєвого його зменшення, аж до формування збитків за несприятливого розвитку операційної діяльності.

Коефіцієнт варіації, який становить 0,85, перевищує граничне значення 0,33, що у фінансово-економічному аналізі інтерпретується як ознака високого операційного ризику. Такий рівень варіації вказує на нестабільність формування валового прибутку та значну залежність результатів діяльності ПрАТ «КаметСталь» від зовнішніх і внутрішніх чинників, зокрема кон'юнктури ринку металопродукції, цін на сировину й енергоносії, логістичних обмежень та загальноекономічної ситуації. Очікувана сума валового прибутку у 2026 році перебуває в інтервалі можливих значень, межі якого визначаються з урахуванням стандартного відхилення, що додатково підтверджує широкий діапазон прогнозних результатів. Це свідчить про те, що навіть за збереження поточних тенденцій фінансові результати підприємства залишатимуться нестійкими.

Узагальнюючи, можна зробити висновок, що операційний ризик ПрАТ «КаметСталь» у 2026 році є високим, а прогноз валового прибутку характеризується значною невизначеністю. Для зниження рівня ризику доцільно посилити контроль за собівартістю продукції, підвищувати операційну ефективність, диверсифікувати ринки збуту та впроваджувати заходи з управління витратами і фінансовим плануванням, що сприятиме стабілізації фінансових результатів у середньостроковій перспективі.

2.4. Оцінка фінансових результатів підприємств металургійної галузі України в сучасних умовах

2025 рік став черговим складним етапом для вітчизняної металургійної галузі. Підприємства змушені були функціонувати в умовах постійних воєнних ризиків, перебоїв з енергопостачанням, а також ускладненої логістики. Попри зазначені чинники, металургійна промисловість продовжувала виконувати роль однієї з базових галузей національної економіки, забезпечуючи виробництво, зайнятість і валютні надходження.

З метою оцінки стану та результативності діяльності доцільно проаналізувати фінансові показники провідних металургійних підприємств України, серед яких: комбінат «АрселорМіттал Кривий Ріг», ПАТ «Каметсталь», підприємство «Інтерпайп Сталь», а також ПрАТ «Запоріжсталь».

Джерело інформації – відкрита звітність [2]. для оцінки використовуємо дані фінансової аналітики, представлені у дод. В. Дамо характеристику підприємствам.

«АрселорМіттал Кривий Ріг» є металургійним комбінатом, що функціонує у формі публічного акціонерного товариства та посідає провідні позиції у гірничо-металургійному комплексі України. Частка підприємства на внутрішньому ринку металопродукції становить близько 20 %. Комбінат входить до складу міжнародної корпорації ArcelorMittal, яка є найбільшим іноземним інвестором в економіку України.

Підприємство розташоване у місті Кривий Ріг та здійснює діяльність за принципом повного виробничого циклу. Його виробничі процеси охоплюють усі стадії – від видобутку залізної руди та виробництва коксу до випуску готової металопродукції. Основною спеціалізацією «АрселорМіттал Кривий Ріг» є виробництво довгомірного прокату, зокрема арматури та катанки, а також сортового прокату, кутиків, металевої смуги та заготовки. Проектні потужності комбінату дозволяють щорічно виробляти понад 6 млн тонн сталі, більше 5 млн тонн прокату та понад 5,5 млн тонн чавуну. Підприємство має виражену експортну орієнтацію,

оскільки близько 85 % виробленої готової продукції реалізується на зовнішніх ринках.[25]

Камет-Сталь (офіційна назва — ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ») є одним із найбільших підприємств України з повним металургійним циклом виробництва. Підприємство щороку забезпечує випуск близько 5600 тис. тонн агломерату, 4350 тис. тонн чавуну, 3850 тис. тонн сталі та майже 3829 тис. тонн готового прокату, що свідчить про значні виробничі потужності та вагому роль у національній металургії.

У 2020 році Дніпровський коксохімічний завод був інтегрований до складу Групи Метінвест. У липні 2021 року розпочався процес об'єднання ПАТ «Дніпровський металургійний комбінат» з ПРАТ «ДКХЗ», що стало важливим етапом реструктуризації активів. У лютому 2022 року в результаті злиття металургійного та коксохімічного виробництв об'єднане підприємство отримало сучасну назву — ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ».

Підприємство займає унікальне місце в галузі, оскільки є єдиним в Україні виробником катаної осьової заготовки для залізничного транспорту, шпунтових паль типу «Ларсен», контактних рейок для метрополітену, а також сталевих смуги, що використовується в алюмінієвих електролізерах. ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» розташоване у місті Кам'янське Дніпропетровської області та має стратегічне значення для промислового розвитку регіону і країни загалом. . [15]

Інтерпайп Сталь (до 2012 року — ТОВ «МЗ Дніпросталь») є металургійним електросталеплавильним підприємством, яке стало першим заводом такого типу, зведеним «з нуля» в Україні за період Незалежності. Це один із ключових інвестиційних проєктів компанії «Інтерпайп», що має стратегічне значення для розвитку сучасної металургії в країні.

Підприємство введено в промислову експлуатацію у 2012 році та вважається найбільш технологічно оснащеним металургійним заводом в Україні. Загальний обсяг інвестицій у будівництво виробничих потужностей та супутньої інфраструктури склав близько 1 млрд дол. США. У виробничому процесі застосовуються сучасні рішення «зеленої» металургії, які відповідають суворим

європейським екологічним вимогам, зокрема замкнена система водопостачання, ефективні комплекси газоочищення і газовидалення, а також сучасні системи шумопоглинання.

Інтерпайп Сталь є найбільшим у Східній Європі електросталеплавильним комплексом, що спеціалізується на випуску круглої сталеві заготовки. Вироблена продукція використовується для забезпечення трубного та колісного виробництва компанії «Інтерпайп». Починаючи з 2014 року підприємство також здійснює постачання круглої сталеві заготовки на зовнішні ринки.

Завод функціонує відповідно до принципів екологічно орієнтованого виробництва сталі. З моменту введення в експлуатацію рівень викидів вуглекислого газу на підприємстві не перевищує 250 кг на тонну сталі, що відповідає цільовим показникам, визначеним Європейським зеленим курсом як орієнтир для металургійної галузі ЄС до 2050 року. [14]

На підприємстві впроваджено технології так званої «зеленої» металургії, які спрямовані на мінімізацію негативного впливу виробництва на навколишнє природне середовище. Зокрема, функціонує замкнений цикл системи водопостачання, у межах якого технічна вода проходить очищення та багаторазово використовується у виробничих процесах. За рахунок цього завод не здійснює скидів технічних стічних вод у річку Дніпро.

У виробничій діяльності також застосовується сучасна система газовидалення та газоочищення, яка забезпечує контроль і зниження рівня викидів забруднюючих речовин. Фактичні показники викидів в атмосферне повітря відповідають вимогам і не перевищують нормативи, встановлені європейськими екологічними стандартами.

Окрему увагу приділено зменшенню шумового навантаження. Для цього на підприємстві збудовано спеціальний захисний шумоізоляційний кожух типу dog-house. Результативність застосованих технічних рішень у сфері шумоізоляції була підтверджена незалежною експертизою британської компанії ERM.

Реалізація проєкту з будівництва заводу дала змогу повністю вивести з експлуатації екологічно застаріле мартенівське виробництво. У порівнянні з

мартенівським способом виплавки сталі обсяги викидів у навколишнє середовище скоротилися у 2,5 рази, споживання природного газу зменшилося у 10 разів — з 145 м³ до 18 м³ на одну тону сталі, енерговитрати на тону готової продукції знизилися у 2,2 рази, а загальне скорочення використання природного газу становить близько 60 млн кубометрів, що еквівалентно тижневому обсягу споживання газу містом Дніпро.

Проектна потужність підприємства визначена на рівні 1,32 млн тонн круглої сталевий заготовки на рік, що дозволяє забезпечувати стабільні обсяги виробництва з дотриманням сучасних екологічних та енергоефективних вимог.

ПАТ «Запоріжсталь» є спільним підприємством Групи Метінвест та представляє собою металургійний комбінат із повним виробничим циклом. Основними напрямками спеціалізації підприємства є випуск високоякісного гарячекатаного рулону та листа, холоднокатаного листа, рулонної продукції з вуглецевих і низьколегованих сталей, а також сталевий стрічки, чорної жерсті, товарного чавуну та товарних слябів.

Продукція комбінату постачається більш ніж у 50 країн світу, що забезпечує суттєві валютні надходження до національної економіки. Ключовими споживачами металопродукції «Запоріжсталі» є підприємства з виробництва зварних труб, компанії автомобільної, транспортної та сільськогосподарської галузей машинобудування, а також виробники побутової техніки.

Проектні виробничі потужності комбінату дозволяють щорічно виплавляти близько 4,2 млн тонн чавуну, до 4 млн тонн сталі, виробляти 3,7 млн тонн гарячого прокату та 1,2 млн тонн холоднокатаного прокату. За період понад 90 років функціонування підприємством було виготовлено 256 млн тонн чавуну, 274 млн тонн сталі та 214 млн тонн прокатної продукції.

«Запоріжсталь» здійснює стабільну виробничу діяльність і послідовно реалізує проекти, спрямовані на екологічну модернізацію виробничих потужностей. Починаючи з 2012 року, обсяг інвестицій у природоохоронні заходи комбінату перевищив 16 млрд грн. Серед найбільш масштабних реалізованих проектів —

екологічна реконструкція агломераційної фабрики, модернізація доменних печей із впровадженням сучасних аспіраційних систем ливарних дворів і бункерної естакади, будівництво єдиної в Україні лінії солянокислотного травлення в цеху холодної прокатки, а також введення в експлуатацію комплексу з повернення промислово-зливових стоків. [27]

«Запоріжсталь» відіграє ключову роль у формуванні доходної частини бюджету регіону та належить до числа найбільших платників податків, забезпечуючи суттєві фінансові надходження до місцевих і державного бюджетів. Підприємство виступає важливим чинником сталого соціально-економічного розвитку Запорізького регіону, впливаючи на зайнятість населення та стабільність економічної ситуації.

За активної участі комбінату в місті Запоріжжі реалізуються численні ініціативи у сфері культури, освіти, фізичної культури і спорту, патріотичного виховання, благоустрою міського середовища, а також волонтерської діяльності. Незважаючи на складні умови, спричинені повномасштабною військовою агресією російської федерації, «Запоріжсталь» продовжує виконувати важливі соціальні та економічні функції, залишаючись однією з опор Сил оборони України та стабільності Запорізького регіону.

Аналіз проводиться з використанням звітності зазначених підприємств, звітів про фінансові результати за 2022-2024 роки. Фінансові результати підприємств, що необхідні для розрахунку представлені у таблицях у додатку В, джерело інформації – сайт <https://clarity-project.info/> [2] На основі даних таблиці 1 додатку В можна зробити наступні висновки.

Фінансовий стан ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» у 2021–2024 роках зазнав суттєвого погіршення, що обумовлено різким скороченням обсягів діяльності, зростанням збитковості та ослабленням фінансової стійкості. Протягом аналізованого періоду спостерігається сталий тренд до зменшення чисельності персоналу: з 18 747 осіб у 2021 році до 13 273 осіб у 2024 році, що відображає як вимушену оптимізацію витрат, так і загальне скорочення виробничої активності підприємства.

Дохід підприємства у 2021 році перебував на високому рівні та становив 109 303 155 тис. грн, однак уже у 2022 році він скоротився більш ніж удвічі — до 43 818 410 тис. грн. У 2023 році спад доходів продовжився, хоча й менш інтенсивно, а у 2024 році зафіксовано часткове відновлення обсягів реалізації до 64 591 407 тис. грн. Незважаючи на це зростання, дохід у 2024 році залишався суттєво нижчим за довоєнний рівень, що свідчить про неповне відновлення операційної діяльності.

Динаміка чистого фінансового результату є різко негативною. Якщо у 2021 році підприємство отримало значний чистий прибуток у розмірі 25 216 068 тис. грн, то вже у 2022 році зафіксовано рекордний чистий збиток — 49 009 104 тис. грн. У 2023 році розмір збитку суттєво скоротився до 11 811 030 тис. грн, а у 2024 році — до 8 848 963 тис. грн, що свідчить про певну стабілізацію фінансових результатів, однак діяльність підприємства залишалася збитковою.

Активи підприємства зазнали істотного скорочення: з 105 800 975 тис. грн у 2021 році до 52 682 761 тис. грн у 2022 році. У наступні роки активи зменшувалися повільніше, а у 2024 році навіть дещо зросли до 51 725 655 тис. грн, що може бути пов'язано з частковим відновленням господарської діяльності або переоцінкою окремих статей балансу. Водночас обсяг грошових коштів та їх еквівалентів систематично скорочувався протягом усього періоду, досягнувши у 2024 році мінімального значення — 488 391 тис. грн, що негативно впливає на поточну платоспроможність підприємства.

Структура джерел фінансування істотно змінилася у бік зростання боргового навантаження. Власний капітал зменшився з 76 552 000 тис. грн у 2021 році до 7 396 436 тис. грн у 2024 році, що є наслідком накопичених збитків. Одночасно спостерігається зростання поточних зобов'язань, які у 2024 році досягли 36 931 442 тис. грн, що значно перевищує рівень власного капіталу. Довгострокові зобов'язання залишалися відносно стабільними, однак у 2024 році також продемонстрували зростання.

Аналіз показників ліквідності свідчить про погіршення платоспроможності підприємства. Коефіцієнт поточної ліквідності знизився з 2,08 у 2021 році до 0,66 у 2024 році, що є нижчим за нормативні значення та вказує на недостатність оборотних

активів для покриття поточних зобов'язань. Аналогічну негативну динаміку демонструють коефіцієнти швидкої та абсолютної ліквідності, значення яких у 2024 році є критично низькими.

Фінансова стійкість підприємства також суттєво ослабла. Коефіцієнт автономії зменшився з 0,72 у 2021 році до 0,14 у 2024 році, що свідчить про втрату незалежності від зовнішніх джерел фінансування. Зростання коефіцієнта заборгованості з 0,21 до 0,71 підтверджує істотне посилення боргового навантаження. Негативною є й динаміка коефіцієнта покриття необоротних активів власним капіталом, який у 2024 році становив лише 0,27, що означає фінансування значної частини необоротних активів за рахунок позикових коштів.

Рентабельність діяльності підприємства зазнала кардинальних змін. У 2021 році показники ROA та ROE мали високі позитивні значення, проте у 2022 році вони стали різко від'ємними. У 2023–2024 роках рентабельність залишалася негативною, хоча масштаби збитковості поступово скорочувалися. Чиста маржа у 2024 році все ще була від'ємною (-13,35%), що свідчить про відсутність прибутковості основної діяльності.

Загалом фінансові результати ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» у 2021–2024 роках характеризуються різким переходом від прибуткової до глибоко збиткової діяльності, істотним скороченням активів і власного капіталу, погіршенням ліквідності та фінансової стійкості. Водночас позитивним сигналом є зменшення обсягів чистого збитку та часткове відновлення доходів у 2024 році, що може свідчити про поступову адаптацію підприємства до складних умов функціонування.

Приватне акціонерне товариство "КАМЕТ-СТАЛЬ" демонструє змішані тенденції фінансового стану протягом 2021–2024 років, із загальною позитивною динамікою доходів, але суттєвими проблемами з прибутковістю та ліквідністю у проміжні роки.

За історичними показниками можна відзначити, що кількість персоналу значно зросла у 2022 році (до 8 670 осіб) у порівнянні з 2021 роком (4 360 осіб), а потім зменшилася до 6 795 у 2024 році, що може свідчити про оптимізаційні процеси або

скорочення. Дохід компанії стабільно зростав із 19,78 млн грн у 2021 році до 52,39 млн грн у 2024 році, що вказує на позитивну динаміку обсягів продажів або виробництва. Водночас чистий прибуток був прибутковим у 2021 році (120 тис. грн), але у наступні роки знизився до негативних показників: у 2022 році – -883 тис. грн, 2023 – -912 тис. грн та 2024 – -238 тис. грн, що свідчить про проблеми в контролі витрат або високі фінансові зобов'язання.

Активи компанії зросли з 20,87 млн грн у 2021 році до 48,76 млн грн у 2024 році, що свідчить про розширення майнової бази. Грошові кошти та їх еквіваленти зросли з 321 тис. грн у 2021 році до 2,64 млн грн у 2024 році, однак це не повністю компенсує зростання поточних зобов'язань (з 20,36 млн грн до 48,15 млн грн), що впливає на ліквідність. Власний капітал у 2022–2023 роках був негативним, що відображає перевищення зобов'язань над активами, але у 2024 році він став позитивним (60 тис. грн), що свідчить про часткове відновлення фінансової стабільності.

Фінансові індикатори показують такі тенденції: коефіцієнт поточної ліквідності покращувався від 0,73 у 2021 році до 0,83 у 2023 році, але у 2024 році виражений у відсотках показує нестабільність (66,24%). Коефіцієнт абсолютної ліквідності залишався низьким протягом усього періоду, що свідчить про недостатню грошову базу для покриття короткострокових зобов'язань. Коефіцієнт автономії у 2022–2023 роках був негативним, а у 2024 році піднявся до 14,3%, що говорить про часткове зменшення фінансової залежності від зовнішніх кредиторів. Рентабельність активів та власного капіталу показує значні коливання: ROA у 2024 році досягла -16,67%, а ROE – -73,64%, що відображає негативний фінансовий результат та ефект високої фінансової залежності. Чиста маржа стала значно негативною у 2024 році (-13,35%), що підтверджує проблеми з прибутковістю.

Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом зріс у 2024 році до 27,13%, що свідчить про покращення фінансування довгострокових активів власними коштами. Коефіцієнт заборгованості у 2024 році знизився до 71,4% після перевищення одиниці у 2022–2023 роках, що відображає зменшення фінансового ризику.

Підсумовуючи, ПАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ" демонструє позитивну динаміку

доходів та активів, проте суттєві проблеми з прибутковістю та ліквідністю у попередні роки, а також низьку автономію фінансування. У 2024 році спостерігається часткове відновлення фінансової стабільності, однак компанія залишається вразливою щодо зовнішніх кредиторів і ризиків неплатоспроможності.

ТОВ «Металургійний завод “Дніпросталь”» демонструє стабільну фінансову стійкість із відносно невеликими коливаннями прибутковості та доходів протягом 2021–2024 років.

Доходи підприємства коливалися: у 2021 році вони становили 14,41 млн грн, потім знизилися у 2022 році до 10,85 млн грн, у 2023 році підросли до 11,99 млн грн, а у 2024 році зросли до 15,56 млн грн. Така динаміка свідчить про відновлення продажів і поступове зростання обсягів виробництва після спаду.

Чистий прибуток показує значні коливання: 360 тис. грн у 2021 році, 99 тис. грн у 2022 році, 742 тис. грн у 2023 році та 79 тис. грн у 2024 році. Найвищий фінансовий результат у 2023 році відображає ефективне управління витратами та оптимізацію виробничих процесів, тоді як у 2022 та 2024 роках прибутковість була низькою, що свідчить про підвищені витрати або менші маржинальні продажі.

Рентабельність активів (ROA) також коливається: від 0,35% у 2022 році до 2,73% у 2023 році, що показує, що підприємство найбільш ефективно використовувало свої активи саме у 2023 році. Рентабельність власного капіталу (ROE) відображає схожу тенденцію: максимальне значення 15,6% у 2023 році, мінімум 1,55% у 2024 році, що свідчить про зростання доходності капіталу при оптимальному фінансуванні та падіння рентабельності у роки з меншим прибутком.

Чиста маржа найвища у 2023 році (6,19%) і мінімальна у 2024 році (0,51%), що свідчить про коливання прибутковості продажів та ефективності контролю витрат.

Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом у 2024 році досяг 125,47%, що відображає повну фінансову забезпеченість основних засобів власними коштами, а коефіцієнт заборгованості знизився до 77,38%, демонструючи зменшення залежності від позикових ресурсів.

Таким чином, фінансові результати ТОВ «Дніпросталь» свідчать про стабільне

функціонування підприємства з високою ефективністю використання активів у певні роки, проте з помітними коливаннями прибутковості та чистої маржі, що потребує контролю витрат і оптимізації виробничої діяльності для стабільного фінансового зростання.

ПАТ «Запорізький металургійний комбінат “Запоріжсталь”» демонструє суттєві коливання фінансових результатів у період 2021–2024 років.

Доходи компанії залишаються високими, проте знизилися у 2022 році до 46,92 млн грн порівняно з 86,97 млн грн у 2021 році. У 2023 році дохід зріс до 56,39 млн грн, а у 2024 році відновився до 70,31 млн грн, що свідчить про поступове відновлення операційної діяльності та збільшення обсягів виробництва.

Чистий прибуток зазнав різких коливань: у 2021 році він становив 16,81 млн грн, у 2022 та 2023 роках підприємство працювало зі збитками відповідно -4,86 млн грн та -3,65 млн грн. Лише у 2024 році відбулося повернення до прибутковості на рівні 880 тис. грн, що свідчить про тимчасові фінансові труднощі, пов’язані з підвищеними витратами або зниженням маржинальності продажів.

Рентабельність активів (ROA) у 2021 році була високою — 21,94%, у 2022–2023 роках стала негативною (-5,49% та -4,70%), а у 2024 році відновилася до 0,93%. Аналогічна динаміка спостерігається у рентабельності власного капіталу (ROE): 47,09% у 2021 році, негативні показники у 2022–2023 роках та 2,09% у 2024 році. Чиста маржа підтверджує ці тенденції: висока у 2021 році (19,33%), негативна у 2022–2023 роках і низька позитивна у 2024 році (1,25%).

Фінансові індикатори ліквідності залишаються стабільними, із коефіцієнтом поточної ліквідності понад 1 у 2021–2023 роках і зростанням у 2024 році (145,9%). Коефіцієнт автономії у 2024 році досяг 50,27%, що свідчить про зменшення фінансової залежності від позикових джерел. Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом у 2024 році значно зріс до 144,3%, демонструючи повну забезпеченість основних засобів власними коштами.

Загалом, ПАТ «Запоріжсталь» є підприємством із високим потенціалом доходності, проте його фінансові результати в середньостроковій перспективі

вразливі до коливань витрат та маржі. Повернення до прибутковості у 2024 році свідчить про можливе відновлення ефективності діяльності, але для стабільного зростання потрібен контроль витрат та оптимізація виробничих процесів.

У період 2021–2024 років фінансово-економічний стан досліджуваних металургійних підприємств ("Камет-Сталь", "Дніпросталь", "Запоріжсталь", "АрселорМіттал Кривий Ріг") характеризувався значними коливаннями доходів, прибутковості та ліквідності, що було зумовлено як зовнішніми економічними чинниками, так і внутрішніми процесами оптимізації та скорочення виробництва.

ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» зазнало глибокого погіршення фінансових результатів: доходи підприємства впали з 109,3 млрд грн у 2021 році до 64,6 млрд грн у 2024 році, при цьому у 2022 році відбулося більш ніж дворазове зниження. Чистий фінансовий результат трансформувалася від прибутку 25,2 млрд грн у 2021 році до рекордного збитку 49 млрд грн у 2022 році, а у 2024 році залишався збитковим (8,8 млрд грн), що свідчить про часткову стабілізацію, але нездатність повністю відновити операційну ефективність. Значне скорочення активів (з 105,8 млрд грн до 51,7 млрд грн) і власного капіталу (з 76,5 млрд грн до 7,4 млрд грн) разом із зростанням боргового навантаження та погіршенням ліквідності демонструють критичне ослаблення фінансової стійкості. Рентабельність залишалася від'ємною, а чиста маржа у 2024 році становила -13,35%, що підтверджує відсутність прибутковості основної діяльності.

ПАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» демонструвало позитивну динаміку доходів із 19,78 млн грн у 2021 році до 52,39 млн грн у 2024 році, проте прибутковість залишалася нестійкою: чистий прибуток у 2021 році становив 120 тис. грн, а у 2022–2024 роках були зафіксовані збитки. Активи зросли до 48,76 млн грн, грошові кошти — до 2,64 млн грн, що забезпечило часткове відновлення фінансової стабільності у 2024 році, але низькі показники автономії та негативні рентабельності ROA та ROE (-16,67% та -73,64%) свідчать про високу залежність від зовнішніх джерел фінансування і ризик неплатоспроможності.

ТОВ «Металургійний завод "Дніпросталь"» характеризувався стабільнішою фінансовою позицією. Доходи підприємства коливалися в межах 10,85–15,56 млн

грн, чистий прибуток змінювався від 79 тис. грн до 742 тис. грн, а рентабельність активів і власного капіталу досягала максимальних значень у 2023 році (ROA 2,73%, ROE 15,6%). Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом у 2024 році становив 125,47%, що підтверджує повну фінансову забезпеченість основних засобів власними ресурсами, а коефіцієнт заборгованості — 77,38%, свідчить про помірну залежність від позикового капіталу.

ПАТ «Запоріжсталь» демонструвало високий рівень доходів (від 46,92 млн грн у 2022 році до 70,31 млн грн у 2024 році) та значні коливання прибутковості: збитки у 2022–2023 роках і відновлення прибутку у 2024 році на рівні 880 тис. грн. Рентабельність активів і власного капіталу у 2024 році була позитивною, хоч і низькою (ROA 0,93%, ROE 2,09%), а коефіцієнти ліквідності та автономії свідчать про покращення фінансової незалежності та забезпечення необоротних активів власними коштами.

Таблиця 2.10

Порівняльна оцінка фінансових результатів металургійних підприємств за 2024 рік

Критерій фінансового результату	ПАТ «Запоріжсталь»	ТОВ «Дніпросталь»	ПАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ»	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»
Чистий прибуток (тис. грн)	880 (1)	79 (2)	-238 (3)	-8 849 (4)
ROA (%)	0,93 (1)	0,51 (2)	-16,67 (3)	-13,35 (4)
ROE (%)	2,09 (1)	1,55 (2)	-73,64 (3)	-71,0 (4)
Чиста маржа (%)	1,25 (1)	0,51 (2)	-13,35 (3)	-13,35 (4)
Динаміка доходу (зростання/відновлення)	+24,3% (1)	+22,8% (2)	+18,4% (3)	+46,9% після падіння (4)

Джерело: узагальнено автором

Загалом аналізовані підприємства у 2021–2024 роках відзначаються різною динамікою фінансових результатів: «АрселорМіттал Кривий Ріг» зазнав глибоких

збитків і ослаблення фінансової стійкості, «КАМЕТ-СТАЛЬ» та «Запоріжсталь» демонструють поступове відновлення доходів і прибутковості, тоді як «Дніпросталь» зберігає стабільність з помірними коливаннями рентабельності. Основними тенденціями є зростання ролі боргового фінансування, часткове відновлення операційної діяльності у 2024 році та необхідність оптимізації витрат для забезпечення стійкої прибутковості.

На основі наданих даних за 2024 рік можна скласти більш деталізований рейтинг металургійних підприємств за фінансовими результатами з конкретними числовими показниками та присвоєними балами. Для зручності використаємо шкалу балів 1–4 (1 – найкращий результат, 4 – найгірший).

Для кожного критерію в дужках вказано місце підприємства (1–4). Таким чином, за фінансовими результатами 2024 року лідером є ПАТ «Запоріжсталь», на другому місці – ТОВ «Дніпросталь», третє місце – ПАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ», останнє – ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг».

Рекомендації для підприємств пропонуються наступні. Оптимізація витрат на виробництво та операційну діяльність. Залучення інвестицій для модернізації обладнання та скорочення собівартості продукції. Розробка антикризових заходів для підвищення ефективності управління активами та боргами. Зміцнення позицій на зовнішніх ринках і диверсифікація продукції для збільшення доходів.

Висновки до розділу 2

ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» є одним із системоутворювальних суб'єктів металургійної галузі України з повним виробничим циклом та значним історичним, економічним і соціальним впливом на розвиток регіону. Доведено, що тривалий еволюційний шлях підприємства, починаючи з кінця ХІХ століття, супроводжувався постійною модернізацією виробничих потужностей, розширенням асортименту продукції та формуванням комплексної

інфраструктури, що забезпечило йому стійкі позиції на внутрішньому та зовнішніх ринках. Інтеграція до складу Групи Метінвест у 2021 році та об'єднання з Дніпровським коксохімічним заводом створили передумови для підвищення технологічної узгодженості, оптимізації витрат і реалізації стратегічних інвестиційних проєктів.

В результаті аналізу з'ясовано, що виробнича та збутова діяльність ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» у 2024–2025 роках характеризується концентрацією на ключових видах металопродукції, насамперед товарній блюмів заготовці, арматурі, катанці та сортовому прокаті, які формують основну частку доходів підприємства. Структура виробництва та реалізації загалом є збалансованою, однак у 2025 році спостерігається певна асиметрія між обсягами виготовлення та реалізації окремих видів продукції, що свідчить про зміщення ринкового попиту та потребу в коригуванні виробничої програми. Таким чином, підприємство демонструє здатність адаптуватися до змін кон'юнктури ринку, зберігаючи при цьому стратегічну орієнтацію на найбільш маржинальні сегменти.

Узагальнюючі результати аналізу зовнішнього та внутрішнього середовища діяльності ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» свідчать, що функціонування підприємства відбувається в умовах підвищеної економічної та безпекової невизначеності, зумовленої повномасштабною війною, логістичними обмеженнями, валютними коливаннями та змінами монетарної політики. Встановлено, що, попри суттєві виклики, підприємство зберігає виробничу безперервність, виконує зобов'язання перед контрагентами та забезпечує присутність української металопродукції на міжнародних ринках. Разом із тим, доведено, що фінансовий стан підприємства залишається вразливим, що проявляється у недостатньому рівні ліквідності, критичній залежності від залученого капіталу та нестабільності показників рентабельності.

Таким чином, загальна характеристика ПрАТ «КАМЕТ-СТАЛЬ» підтверджує його стратегічну роль у металургійному комплексі України та наявність значного виробничого й експортного потенціалу. Водночас

результати аналізу обґрунтовують необхідність подальшого вдосконалення фінансового управління, оптимізації структури капіталу, підвищення операційної ефективності та диверсифікації ринків збуту, що є ключовими умовами забезпечення довгострокової фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємства.

У результаті проведеного аналізу динаміки та структури фінансових результатів ПрАТ «Камет-Сталь» встановлено, що фінансово-господарська діяльність підприємства у 2021–2024 роках характеризувалася високою мінливістю ключових показників, що було зумовлено як зовнішніми макроекономічними чинниками, так і внутрішніми особливостями формування витрат і доходів. Доведено, що за досліджуваний період підприємство демонструвало стійке зростання обсягів чистого доходу від реалізації продукції, однак це зростання супроводжувалося майже пропорційним підвищенням собівартості, що істотно обмежувало можливості формування стабільного прибуткового результату.

В результаті аналізу з'ясовано, що валовий фінансовий результат мав нестійкий характер: у 2022 році підприємство зазнало валового збитку, проте вже у 2023–2024 роках відбулося відновлення валової прибутковості та її поступове зростання. Це свідчить про певне покращення співвідношення між доходами та виробничими витратами, а також про адаптацію підприємства до змін ринкової кон'юнктури. Разом з тим встановлено, що значне коливання інших операційних доходів і витрат, а також суттєве зростання адміністративних витрат у 2023 році негативно впливали на операційний фінансовий результат.

Узагальнюючі результати аналізу операційної діяльності показують, що, незважаючи на зростання виручки, у 2022–2024 роках підприємство залишалося збитковим на операційному рівні, хоча обсяг операційного збитку поступово скорочувався. Це дозволяє зробити висновок про наявність позитивних зрушень у підвищенні операційної ефективності, однак рівень витрат усе ще залишається критичним фактором, який стримує формування

прибутку.

Аналіз чистого фінансового результату підтверджує загальну нестабільність фінансового стану підприємства у 2021–2024 роках. Встановлено, що після прибуткового 2021 року діяльність ПрАТ «Камет-Сталь» у 2022–2023 роках була збитковою, а у 2024 році відбулося суттєве скорочення чистого збитку. Доведено, що ключовим чинником такого покращення стало різке зменшення фінансових витрат, яке частково компенсувало скорочення фінансових доходів. Таким чином, зниження боргового навантаження та оптимізація фінансових зобов'язань відіграли важливу роль у стабілізації результатів діяльності.

Порівняльний аналіз фінансових результатів за 9 місяців 2024–2025 років дозволив встановити якісно новий етап розвитку підприємства. В результаті аналізу з'ясовано, що у 2025 році відбувся перехід від збиткової операційної діяльності до формування значного операційного та чистого прибутку. Доведено, що зростання доходів від реалізації випереджало темпи збільшення собівартості, що забезпечило істотне підвищення валового прибутку та маржинальності виробництва. Це свідчить про підвищення ефективності використання ресурсів, оптимізацію виробничих процесів і можливе покращення цінової політики підприємства.

Узагальнюючи результати аналізу структури собівартості реалізованої продукції за 1–3 квартали 2025 року, встановлено домінування матеріальних витрат, частка яких перевищує 80 % загальної собівартості. Така структура є характерною для металургійної галузі та підтверджує високу ресурсомісткість виробництва. Доведено, що значна залежність від вартості сировини та енергоносіїв формує підвищену чутливість фінансових результатів підприємства до коливань цін на відповідних ринках, що потребує постійного контролю та активної політики управління витратами.

Таким чином, результати аналізу свідчать, що ПрАТ «Камет-Сталь» упродовж досліджуваного періоду пройшло складний етап фінансової нестабільності, однак у 2025 році продемонструвало ознаки відновлення

прибутковості та зміцнення фінансового стану. Подальше підвищення фінансової стійкості підприємства значною мірою залежатиме від здатності стримувати зростання собівартості, підвищувати енергоефективність, оптимізувати структуру витрат і забезпечувати стабільне зростання операційного прибутку в умовах мінливої ринкової кон'юнктури.

Аналіз динаміки операційних витрат ПрАТ "КаметСталь" за 2021–2024 роки та їхнього впливу на рентабельність продукції вказує на значні структурні та фінансові зміни, що стали наслідком як зовнішніх економічних чинників, так і внутрішніх трансформацій підприємства.

Операційні витрати підприємства демонструють стале зростання, особливо в частині матеріальних витрат, амортизаційних відрахувань та витрат на оплату праці. Протягом аналізованого періоду витрати зросли. У структурі витрат матеріальні затрати залишаються домінуючими, складаючи понад 80% від загальної суми. Незначне зростання частки амортизаційних витрат до 3,1% у 2024 році свідчить про модернізацію основних засобів, що є позитивним сигналом щодо оновлення виробничих потужностей.

Аналіз фінансово-економічних показників чотирьох підприємств металургійної галузі ("Камет-Сталь", "Дніпросталь", "Запоріжсталь", "АрселорМіттал Кривий Ріг") за 2021–2023 роки свідчить про суттєві виклики, спричинені внутрішніми та зовнішніми факторами, такими як економічна криза, зменшення попиту та зростання витрат.

Усі підприємства демонструють різноспрямовану динаміку доходів. "Запоріжсталь" показала значне падіння доходів у 2022 році, але часткове відновлення у 2023 році. "Камет-Сталь" демонструє поступове зростання доходів, незважаючи на збитки. "Дніпросталь" мала стабільно нижчий дохід, ніж "Запоріжсталь", але змогла уникнути значних збитків. "АрселорМіттал Кривий Ріг" демонструє нестабільність доходів, однак зберігає позицію одного з найбільших металургійних гравців України.

Лише "Дніпросталь" змогла зберегти позитивний чистий прибуток у 2023 році, тоді як "Запоріжсталь" і "Камет-Сталь" показали збитки. "АрселорМіттал Кривий

Ріг" зіткнувся зі значними збитками у 2022–2023 роках, що свідчить про суттєві виклики в операційній діяльності. Найбільший рівень збитковості серед усіх підприємств демонструє "Камет-Сталь" (-912 млн грн у 2023 році).

Коефіцієнти ліквідності покращились у 2023 році на більшості підприємств, що свідчить про покращення управління оборотними активами. У "Дніпросталь" коефіцієнт поточної ліквідності зріс до 1,8 у 2023 році, що є найкращим результатом. "Запоріжсталь" демонструє зниження коефіцієнтів ліквідності у 2023 році, що свідчить про підвищені ризики невчасного виконання зобов'язань. "АрселорМіттал Кривий Ріг", попри зниження доходів і збитковість, зберігає відносно стабільні фінансові показники ліквідності завдяки масштабам активів.

Рентабельність активів (ROA) та власного капіталу (ROE) знизилась у 2022–2023 роках для більшості компаній через збитковість діяльності. Найкращий рівень ROE у 2023 році показала "Дніпросталь" (15,6%), у той час як "Запоріжсталь", "Камет-Сталь" та "АрселорМіттал Кривий Ріг" залишаються на негативному рівні.

Показники боргового навантаження зростають, особливо у "Камет-Сталь" (коефіцієнт заборгованості зріс до 1,03 у 2023 році). "Запоріжсталь" демонструє порівняно стабільну структуру боргу, але залежність від зобов'язань зросла до коефіцієнта заборгованості 0,50 у 2023 році. "АрселорМіттал Кривий Ріг", як і інші підприємства, збільшує боргове навантаження, що створює ризики фінансової нестабільності.

Таким чином, металургійна галузь України перебуває у складній фінансовій ситуації. Більшість підприємств демонструють збитковість, особливо у 2022–2023 роках. Відбулось часткове покращення ліквідності, але цього недостатньо для стійкого фінансового розвитку. Спостерігається на всіх підприємствах зростання боргового навантаження, що створює ризики для довгострокової стабільності.

РОЗДІЛ 3

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ"

3.1. Впровадження сучасних методів та технологій у систему управління фінансовими результатами підприємства

У сучасних умовах швидких змін у підприємницькому середовищі традиційні методи класифікації фінансових результатів, такі як "за видом діяльності" чи "за рівнем оподаткування", поступово втрачають свою актуальність. Вони вже не відображають повною мірою реальний фінансовий стан підприємства, оскільки не враховують суттєвого впливу зовнішніх факторів, технологічних інновацій, соціально-екологічних вимог та глобальних трансформацій у бізнес-практиках. Наприклад, критерій "за видом діяльності" часто не здатний охопити всі особливості сучасних бізнес-моделей через зростаючу диверсифікацію діяльності підприємств.

Важливим показником фінансового результату стає здатність підприємства ефективно реагувати на зовнішні виклики, зокрема зміни макроекономічної ситуації, глобальні економічні кризи, політичну нестабільність та постійні законодавчі зміни. У цьому контексті параметри, що базуються виключно на внутрішніх показниках, втрачають колишнє значення.

Швидкий розвиток технологій змушує підприємства активно впроваджувати інноваційні рішення для підтримання конкурентоспроможності, що суттєво впливає на їх фінансові результати у довгостроковій перспективі. Крім того, глобальні виклики, такі як зміна клімату, соціальна відповідальність та прагнення до сталого розвитку, підвищують значущість соціальних і екологічних факторів, які також відіграють ключову роль у здатності підприємства забезпечувати стабільні та позитивні фінансові результати.

Таблиця 3.1.

**Дефініції поняття "фінансовий результат" за сучасними
класифікаційними ознаками**

Класифікаційні ознаки	Визначення фінансового результату
За ступенем врахування зовнішніх чинників	Фінансовий результат – це інтегрований показник ефективності діяльності суб'єкта господарювання, який виражає залишкову вартість усіх створених економічних цінностей після покриття витрат, включаючи операційні, інвестиційні та фінансові аспекти його діяльності.
	Фінансовий результат – це комплексна характеристика фінансового стану підприємства, яка відображає рівень його адаптації до зовнішнього середовища та здатність забезпечувати стійкість грошових потоків в умовах змінних макроекономічних чинників.
	Фінансовий результат – це динамічний показник економічної активності, який оцінює рівень фінансової незалежності підприємства та його здатність забезпечувати конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.
За урахуванням інновацій та технологічних аспектів	Фінансовий результат – це багатогранний економічний індикатор, який характеризує здатність підприємства ефективно використовувати наявні ресурси для досягнення економічних, соціальних та екологічних цілей, враховуючи ризики та можливості зовнішнього середовища.
	Фінансовий результат – це підсумковий результат діяльності суб'єкта, що включає як безпосередньо отриману фінансову вигоду, так і потенційну, закладену у майбутні періоди через довгострокові інвестиції, інновації та розвиток людського капіталу.
	Фінансовий результат – це кількісне і якісне вираження економічної продуктивності підприємства, яке включає не лише поточний прибуток, а й вартісний ефект від управлінських рішень щодо ризиків, екологічного впливу та корпоративної соціальної відповідальності підприємства.
За врахуванням соціальних та екологічних аспектів	Фінансовий результат – це економічний показник, який відображає здатність підприємства створювати стійкий прибуток, забезпечуючи інвесторам повернення на вкладений капітал, співробітникам – стабільний дохід, а суспільству – соціальні та екологічні вигоди.
	Фінансовий результат – це економічний показник, який характеризує рівень синергії між внутрішніми ресурсами підприємства та зовнішніми ринковими можливостями, відображаючи його роль у створенні суспільного добробуту та збереженні екологічного балансу.
За обсягом охоплення діяльності підприємства	Фінансовий результат – це узагальнений показник, що демонструє успіх чи неефективність стратегії підприємства у створенні доданої вартості, враховуючи вплив інновацій, цифрових технологій та екологічних стандартів.

Джерело: [22].

Багато підприємств одночасно функціонують на локальних та міжнародних ринках, що значно ускладнює використання традиційної класифікації фінансових результатів, яка орієнтована на конкретні ринки або види діяльності.

Інтеграція глобальної стратегії управління підприємницькою діяльністю, що включає адаптацію до різних ринкових умов, впровадження технологічних інновацій та врахування тенденцій сталого розвитку, дозволяє здійснювати більш глибокий аналіз фінансових результатів. У зв'язку з цим у таблиці 3.1 наведено найбільш актуальні критерії для сучасного бізнес-середовища та відповідні визначення фінансових результатів.

Різноманітність підходів до визначення поняття "фінансовий результат" дозволяє адаптувати його до специфіки конкретної галузі, особливостей економічної системи та цілей дослідження. Така варіативність підвищує гнучкість аналізу, забезпечуючи можливість застосування індикаторів, які найбільш точно відображають ефективність діяльності підприємства в певному контексті. Крім того, існування різних точок зору стимулює наукову дискусію і сприяє вдосконаленню методології фінансово-економічного аналізу. Разом із тим, різне трактування терміна "фінансовий результат" ускладнює уніфікацію підходів, що може призводити до некоректних висновків. Це, у свою чергу, створює перепони для ефективного прийняття управлінських рішень і може знижувати довіру інвесторів та зацікавлених сторін через недостатню прозорість і можливість маніпулювання даними.

В українській практиці аналіз фінансових результатів зазвичай базується на горизонтальному підході до змін ключових економічних показників. Основні методологічні відмінності між традиційним горизонтальним аналізом і сучасними підходами з використанням класифікаційних ознак проявляються в інтерпретації результатів та врахуванні додаткових факторів, що дозволяє глибше розуміти фінансові результати.

Горизонтальний аналіз, відомий також як аналіз динаміки, спрямований

на вивчення змін фінансових показників у часі. Він фокусується на виявленні тенденцій за допомогою часових рядів та методів прогнозування, порівнюючи показники між періодами для оцінки напряму змін і отримання базових висновків про фінансову динаміку підприємства.

На відміну від цього, сучасний аналіз із застосуванням класифікаційних ознак є багатовимірним. Він враховує не лише традиційні фінансові індикатори, а й соціально-економічний контекст, що дозволяє оцінити вплив макроекономічних, соціальних та екологічних факторів на діяльність підприємства. Додатково, інтеграція технологічних та інноваційних аспектів забезпечує комплексне дослідження взаємозв'язків, сприяючи глибшому розумінню не лише фінансових результатів, а й причинно-наслідкових механізмів їх формування.

Автором здійснено спробу провести порівняння аналізу фінансових результатів ПрАТ "Камет-Сталь" у соціально-економічному контексті та з урахуванням інноваційно-технологічних аспектів.

Аналіз фінансових результатів ПрАТ "Камет-Сталь" у соціально-економічному контексті та з урахуванням інноваційно-технологічних аспектів демонструє різні підходи до оцінки діяльності підприємства.

Чистий дохід від реалізації продукції показав стабільне зростання: на 91% у 2022 році, на 14% у 2023 році та на 22% у 2024 році, що свідчить про активний розвиток і збільшення обсягів продажу попри складні економічні умови. З іншого боку, застосування цифрових платформ для торгівлі та прогнозування попиту за допомогою аналітики великих даних дозволило зберегти та розширити ринкову присутність підприємства.

Собівартість реалізованої продукції у 2022 році зросла на 211%, а у 2024 році – на 21%, що відображає вплив інфляційних процесів та зростання цін на ресурси, водночас підтримка зайнятості залишалася важливим соціальним завданням. Інтеграція енергоефективних технологій та автоматизація виробничих процесів допомогли знизити витрати на енергоносії та ресурси, частково компенсуючи збільшення собівартості.

Валовий прибуток у 2022 році був негативним (-1 564 168 тис. грн) через зовнішні економічні виклики, тоді як до 2024 року він зріс до 2 451 426 тис. грн, що свідчить про поступове відновлення. Використання роботизованих систем у виробництві сприяло підвищенню ефективності, що дозволило скоротити збитки та забезпечити приріст прибутку.

Інші операційні доходи досягли піку у 2022 році (2 852 284 тис. грн) як наслідок спроб диверсифікації доходів, тоді як їх зниження у 2023–2024 роках відображало обмеженість таких можливостей у кризових умовах. Впровадження технологій управління відходами та монетизації побічних продуктів виробництва забезпечило нові джерела доходів, сприяючи фінансовій стабільності.

Адміністративні витрати у 2024 році зросли на 135% порівняно з 2021 роком, що пов'язано з інфляційними процесами та збільшенням витрат на управлінський персонал. Автоматизація управлінських процесів через ERP-системи дозволила оптимізувати витрати на адміністративний апарат і підвищити ефективність прийняття рішень.

Фінансовий результат до оподаткування у 2022 році відображав значні збитки (-1 074 240 тис. грн), які поступово скоротилися до -284 253 тис. грн у 2024 році, що було зумовлено впливом військових дій та економічної нестабільності. Водночас впровадження автоматизованих систем управління фінансовими ризиками дозволило знизити негативний вплив зовнішніх факторів на фінансові результати підприємства.

Таким чином, стають очевидними основні особливості діяльності ПрАТ "Камет-Сталь" у двох взаємопов'язаних аспектах: соціально-економічному та технологічно-інноваційному. Інтеграція додаткових класифікаційних ознак, які виходять за межі традиційних фінансових показників, дозволяє отримати більш глибоке та комплексне уявлення про фінансовий результат. Такий підхід враховує структурні зміни у галузях, технологічні інновації, трансформації управлінських методів та здатність підприємства ефективно реагувати на зовнішні кризові виклики.

3.2. Удосконалення структури та рівня витрат як ключовий чинник формування прибутковості базового підприємства

Досягнення позитивного фінансового результату є основною метою діяльності будь-якого підприємства. Для ПрАТ "Камет-Сталь" це завдання набуває особливого значення з огляду на складні економічні умови, спричинені війною, інфляційними процесами та необхідністю впровадження сучасних технологій у виробництво.

Таблиця 3.2.

SWOT-аналіз базового підприємства станом на 2025 рік

<i>Сильні сторони:</i>	<i>Можливості:</i>
<ul style="list-style-type: none"> – велика виробнича потужність; – налагоджена технологічна лінія виробництва прокату; – наявність кваліфікованого персоналу; – диверсифікована продукція (БЛЗ, катанка, арматура, сортовий прокат); – значна частка матеріальних витрат дозволяє впливати на зниження собівартості через оптимізацію. 	<ul style="list-style-type: none"> – модернізація агрегатів для зниження енергоємності; – диверсифікація ринків збуту (ЄС, Близький Схід); – заміна частини імпортних матеріалів на локальні аналоги; – залучення інвестицій міжнародних фінансових організацій; – впровадження «зеленої» металургії та сертифікаційних програм.
<i>Слабкі сторони:</i>	<i>Загрози:</i>
<ul style="list-style-type: none"> – високий відсоток матеріальних витрат (83,1 % у собівартості); – значну частку займає кокс (15 %), енергоносії (13,4 %) та інші матеріали (25,5 %), що робить виробництво чутливим до змін цін; – зношеність основних фондів; – висока залежність від зовнішніх постачальників ЗРС та енергоресурсів; – значні витрати на логістику та обмеження експорту. 	<ul style="list-style-type: none"> – зниження світових цін на сталь; – ризики зупинки виробництва через перебої з електроенергією; – зростання витрат на екологічні нормативи; – втрата персоналу; – конкуренція з боку дешевого імпорту.

Джерело: складено автором

Поточну ситуацію на підприємстві наочно відображає аналіз його сильних і слабких сторін, представлений у таблиці 3.2. Автором враховано інформацію з джерел [3, 11, 13, 24]

Удосконалення структури та рівня витрат є ключовим чинником формування прибутковості базового підприємства. Одним із найефективніших інструментів підвищення фінансової результативності є оптимізація витрат, що передбачає зниження надлишкових витрат без шкоди для основних виробничих процесів та якості продукції. Це включає оптимізацію виробничих потужностей і операційних витрат, зниження собівартості продукції за рахунок енергозбереження, модернізації обладнання, підвищення продуктивності та усунення технологічних втрат.

Особливу увагу слід приділити витратам на сировину та матеріали, зокрема шляхом переходу на альтернативні види сировини з нижчою вартістю або впровадження технологій переробки відходів. Модернізація ключових агрегатів, таких як доменна піч №9, оновлення технологічних ліній МБЛЗ №1 та впровадження нових систем керування дозволяють стабілізувати випуск продукції. Одночасно важливими є заходи зі зменшення втрат енергії, оптимізації водопостачання та газопроводів, підвищення ефективності ремонтних робіт і скорочення простоїв. На сьогодні Україна має одні з найвищих цін на електроенергію в Європі. [11]

Енергетична трансформація та зниження енергоспоживання є пріоритетними напрямками, оскільки енергетичні витрати становлять значну частку матеріальних витрат. Використання сучасних енергоефективних технологій, таких як автоматизовані системи моніторингу споживання енергії, дозволяє знизити витрати на 15–20 %. Наприклад, при витратах на енергоносії у 2024 році 5 313 012 тис. грн економія на 15 % складе 796 952 тис. грн. Власна генерація, включно з будівництвом сонячної електростанції та інтеграцією у корпоративну енергетичну стратегію групи «Метінвест», а також підготовка до переходу на електроплавильні технології, зокрема DRI-модулі та

електропечі, мають значний потенціал зменшення енергетичних витрат.

Впровадження цифрових технологій у виробничі процеси сприяє зменшенню амортизаційних витрат. Технологія Predictive Maintenance дозволяє попереджати поломки обладнання, що знижує витрати на ремонт на 20 %. Для амортизаційних витрат 2024 року у 1 712 441 тис. грн економія становитиме 342 488 тис. грн. Введення KPI для співробітників підвищує продуктивність праці та оптимізує чисельність персоналу, а частковий перехід на віддалену роботу може скоротити витрати на оплату праці на 10 %.

Оптимізація управлінських процесів через впровадження ERP-систем та автоматизацію документообігу здатна знизити адміністративні витрати на 10 %, що у 2024 році дорівнює 54 265 тис. грн. Це досягається за рахунок скорочення паперового документообігу, зменшення часу на рутинні операції та підвищення ефективності управління персоналом. ERP-система (Enterprise Resource Planning) є інтегрованою платформою для управління основними бізнес-процесами, включаючи фінанси, виробництво, постачання, збут, управління персоналом та складський облік. Вона забезпечує доступ до актуальної інформації в реальному часі, автоматизує рутинні завдання, мінімізує ризик помилок і підвищує точність управління.

ERP-системи надають централізовану базу даних, що дозволяє зберігати, узгоджувати та аналізувати інформацію по всій організації. Модульна структура системи дає змогу адаптувати її під потреби конкретного бізнесу, впроваджуючи лише необхідні функціональні блоки. До складу ERP входять аналітичні інструменти для створення звітів, аналізу даних та прогнозування розвитку компанії. Основні функції охоплюють фінансовий облік, управління грошовими потоками, підготовку фінансової звітності, планування та контроль виробничих процесів, управління запасами та логістикою, а також облік і продуктивність персоналу. Системи підтримують CRM-функціональність, що покращує взаємодію з клієнтами, аналіз продажів та поведінки споживачів, підвищуючи лояльність.

Переваги ERP-систем включають підвищення ефективності бізнес-

процесів, прозорість внутрішніх операцій, швидке реагування на зміни та масштабованість платформи. Популярні рішення включають SAP, Oracle NetSuite, Microsoft Dynamics, 1С:Підприємство, Odoo та інші, а вибір залежить від розміру підприємства, галузі та специфіки бізнесу.

Розширення ринків збуту та продуктового портфеля дозволяє зміцнити позиції на внутрішніх і зовнішніх ринках. Це включає аналіз попиту на продукцію з високою доданою вартістю, вихід на нові сегменти ринку, відновлення збуту напівфабрикатів та використання попиту на «зелену» сталь.

Фінансова реструктуризація та управління інвестиційними потоками передбачають баланс між інвестиціями та операційними витратами, перегляд графіків інвестицій, тимчасове перенесення неключових проєктів, впровадження системи моніторингу ефективності інвестицій і оптимізацію оборотного капіталу. Важливими є також заходи щодо підвищення екологічної ефективності, включно з модернізацією екологічного обладнання, інтеграцією системи енергетичного менеджменту за ISO 50001:2018, моніторингом викидів та підготовкою до проєктів «зеленої» металургії.

Витрати на збут у 2024 році можна знизити на 15 % завдяки цифровому маркетингу, аналітиці ринку та оптимізації логістики, що забезпечить економію 331 415 тис. грн. Інші операційні витрати можливо скоротити на 10 %, або 25 506 тис. грн, завдяки контролю над запасами та мінімізації втрат. Фінансові витрати зменшаться на 10 %, що дорівнює 6 099 тис. грн, завдяки рефінансуванню кредитів і хеджуванню валютних ризиків. Використання технологій переробки відходів дозволить скоротити інші витрати на 20 %, що складе 2 209 тис. грн. Загальна економія від реалізації заходів становить 419 494 тис. грн, що значно покращує фінансові результати та підвищує конкурентоспроможність підприємства.

Реалізація запропонованих заходів сприятиме відновленню фінансової стійкості, підвищенню рентабельності операційної діяльності, оптимізації витрат і забезпеченню довгострокової конкурентоспроможності підприємства. Програма передбачає стабілізацію грошових потоків, зниження собівартості,

реструктуризацію боргового навантаження та модернізацію виробничої бази.

Таблиця 3.3.

Розрахунки ефективності запропонованих заходів скорочення витрат

Напрямок заходів	Показники розрахунку	Результат економії
Потенціал зниження собівартості за рахунок матеріальних витрат	Частка матеріальних витрат – 83,1 %; скорочення на 5 % → $0,05 \times 83,1 \% = 4,155 \%$; $52\,857\,765$ тис. грн $\times 0,04155$	2196239 тис. грн
Економія від енергомодернізації	Частка енергетичних витрат – 13,4 %; зниження на 10 % → 1,34 %; $52\,857\,765$ тис. грн $\times 0,0134$	708 694 тис. грн
Оптимізація адміністративних витрат через ERP та витрат на збут	Зниження на 7–10 %; адміністративні витрати – 542 652 тис. грн, витрати на збут – 2 209 431 тис. грн; сумарно $2\,752\,083$ тис. грн $\times 7 \%$	192 646 тис. грн
Загальний ефект від реалізації заходів	Сумарна економія: $2\,196\,239 + 708\,694 + 192\,646$	3097579 тис. грн

Джерело: розрахунки автора

Очікувані результати впровадження запропонованих заходів включають комплексне покращення фінансово-економічного стану підприємства, Загальний економічний ефект від реалізації запропонованих заходів становить 3 097 579 тис. грн, що відповідає 5,86 % зниження базової собівартості.

Реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню ефективності використання ресурсів, покращенню динаміки грошових потоків, зміцненню ліквідності та фінансової безпеки підприємства. Підвищення фінансової стійкості та зниження витрат забезпечать довгострокову конкурентоспроможність на внутрішньому та зовнішніх ринках, покращення якості продукції та стабільний фінансовий стан.

3.3. Фінансове прогнозування результатів діяльності підприємства з урахуванням запропонованих управлінських рішень

Отримані розрахунки, наведені в табл. 3.3, підтверджують економічну доцільність запропонованих заходів зі скорочення витрат і демонструють їх суттєвий вплив на фінансові результати підприємства. Водночас фінансова ефективність не може розглядатися ізольовано від зовнішнього середовища, у межах якого функціонує ПрАТ «КаметСталь».

Таблиця 3.4.

PESTEL-аналіз запропонованих рекомендації

Фактори	Характеристика для базового підприємства
Політичні	Тривала військова загроза, залежність металургійної галузі від регуляторних рішень держави, зміни в логістичних коридорах, можливі обмеження на експорт. Суттєвим є вплив міжнародних санкцій щодо третіх країн, які змінюють структуру глобального попиту на сталь.
Економічні	Коливання цін на руду, металобрухт, енергоресурси; зниження платоспроможного попиту; зміна курсової динаміки; високий рівень інфляції та зростання собівартості. Значний вплив мають логістичні витрати та обмежений доступ до морської інфраструктури.
Соціальні	Зниження чисельності робочої сили через міграційні процеси, потреба у підвищенні кваліфікації персоналу, соціальний тиск щодо екологічності виробництва та безпечних умов праці.
Технологічні	Необхідність оновлення агрегатів, підвищення енергоефективності, впровадження автоматизації, цифрових систем моніторингу та планування. Недостатній рівень інновацій підвищує собівартість і знижує конкурентоспроможність.
Екологічні	Підвищення вимог до викидів CO ₂ , необхідність інвестицій у фільтраційні системи та екологічні заходи. Зростання глобального тренду на «зелений» метал.
Правові	Зміни податкового законодавства, посилення екологічних стандартів, обов'язок дотримання вимог технічних регламентів ЄС у разі експорту.

Джерело: складено автором

Реалізація заходів з оптимізації витрат, енергомодернізації та впровадження ERP-рішень відбувається під впливом політичних, економічних, соціальних, технологічних, екологічних та правових факторів,

які можуть як посилювати очікуваний ефект, так і створювати додаткові обмеження. У зв'язку з цим для комплексної оцінки умов впровадження запропонованих заходів та визначення потенційних ризиків і можливостей доцільним є застосування PESTEL-аналізу, результати якого узагальнено в таблиці 3.4.

Зведення щодо зміни фінансових результатів базового підприємства представлено у таблиці 3.5. та на рис. 3.1.

Наведені у таблиці вихідні дані та прогнозні розрахунки свідчать про суттєве покращення фінансових результатів ПрАТ «КаметСталь» у 2026 році порівняно з попередніми періодами. Динаміка ключових показників підтверджує поступовий вихід підприємства з кризового стану, характерного для 2022–2024 років, та формування стабільної позитивної фінансової траєкторії у прогнозному періоді.

Прогнозований чистий дохід від реалізації продукції у 2026 році зростає до 64 887 614 тис. грн, що на 6 582 632 тис. грн перевищує рівень 2025 року. Таке зростання відповідає фактичному темпу приросту виручки у 2025 році та свідчить про відновлення обсягів виробництва і реалізації продукції, а також про збереження ринкових позицій підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища. Водночас темпи зростання собівартості реалізованої продукції є нижчими, ніж темпи зростання доходів, що стало можливим завдяки реалізації запропонованих заходів зі скорочення витрат. У 2026 році собівартість прогнозується на рівні 55 920 474 тис. грн, а приріст відносно 2025 року становить 3 062 709 тис. грн, що підтверджує ефективність управлінських і технологічних рішень.

Результатом випереджального зростання доходів порівняно з витратами є суттєве збільшення валового прибутку, який у 2026 році прогнозується на рівні 8 967 141 тис. грн. Приріст валового прибутку на 3 519 924 тис. грн порівняно з 2025 роком свідчить про істотне підвищення операційної ефективності підприємства та про формування внутрішніх фінансових ресурсів для подальшого розвитку.

Таблиця 3.5.

Прогнозування фінансових результатів ПрАТ "КАМЕТ-СТАЛЬ"

Показник	сума, тис.грн				2026 прогноз	Зміна 2026 відносно 2025, тис. грн
	2022	2023	2024	2025 прогноз		
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	37 850 282	43 071 732	52 388 174	58304 982	64 887 614	+6 582 632
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	39 414 450	41 270 650	49 936 748	52 857765	55 920 474	+3 062 709
Валовий: прибуток	-1 564 168	1 801 082	2 451 426	5 447 217	8 967 141	+3 519 924
Інші операційні доходи	2 852 284	744 898	229 474	229 474	229 474	+0
Адміністративні витрати	439 569	440 708	542 652	488 387	295 741	-192 646
Витрати на збут	1 707 307	2 204 913	2 209 431	2 364 091	2 631 233	+267 142
Інші операційні витрати	255 148	999 931	255 056	229 550	229 550	+0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток/збиток	-1 113 908	-1 099 572	-326 239	2 594 663	6 040 091	+3 445 428
збиток	1 113 908	1 099 572	326 239			+0
Дохід від участі в капіталі	0	0	0	0		+0
Інші фінансові доходи	21 817	34 386	38 715	38 715	38 715	+0
Інші доходи	95 451	106 431	75 308	75 308	75 308	+0
Фінансові витрати	45 052	66 219	60 993	54 894	54 894	+0
Втрати від участі в капіталі	0	0	0	0	0	+0
Інші витрати	32 548	76 670	11 044	11 044	11 044	+0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток/збиток	-1 074 240	-1 101 644	-284 253	2 642 748	6 088 176	+3 445 428
збиток	1 074 240	1 101 644	284 253	0		+0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	191 121	189 311	46 548	475 695	1 095 872	+620 177
Чистий фінансовий результат: прибуток/збиток	-883 119	-912 333	-237 705	2 167 054	4 992 304	+2 825 251

Джерело: розраховано автором

Аналіз структури операційних витрат показує позитивний ефект від оптимізації адміністративних витрат, які у 2026 році скорочуються на 192 646 тис. грн. Це є прямим результатом впровадження запропонованих рекомендацій щодо автоматизації управлінських процесів та підвищення ефективності організаційної структури. Витрати на збут зростають помірними темпами, що зумовлено як загальним зростанням обсягів реалізації, так і частковою компенсацією цього зростання за рахунок заходів з оптимізації. Інші операційні доходи та витрати, а також фінансові доходи й витрати у прогнозі залишаються на рівні 2025 року, що свідчить про консервативний підхід до прогнозування та відсутність додаткових ризиків, пов'язаних із цими статтями.

Рис. 3.1. Прогнозування фінансових результатів ПрАТ "Камет-Сталь" на 2025-2026 роки

Джерело: розраховано автором

Фінансовий результат від операційної діяльності у 2026 році

прогнозується на рівні 6 040 091 тис. грн, що на 3 445 428 тис. грн більше порівняно з 2025 роком. Це означає остаточний перехід підприємства від збиткової діяльності, характерної для 2022–2024 років, до стійкого операційного прибутку. Аналогічна позитивна динаміка спостерігається і за фінансовим результатом до оподаткування, який зростає до 6 088 176 тис. грн.

Після сплати податку на прибуток чистий фінансовий результат у 2026 році прогнозується на рівні 4 992 304 тис. грн, що на 2 825 251 тис. грн перевищує показник 2025 року. Отримані результати свідчать про значне підвищення фінансової стійкості підприємства, покращення його платоспроможності та зростання інвестиційної привабливості.

Загалом прогноз підтверджує, що реалізація запропонованих заходів зі скорочення витрат і підвищення ефективності діяльності створює передумови для довгострокового фінансового оздоровлення ПрАТ «Камет-Сталь» та забезпечення стабільного розвитку в умовах складного соціально-економічного середовища.

Також прогноз на 2026 рік свідчить про вихід компанії з періоду збитковості та формування чіткої тенденції до сталого зростання. Це стане результатом як збільшення обсягів реалізації, так і вдалого управління витратами та ресурсами.

Наведені в таблиці 3.6. дані свідчать про суттєве покращення показників рентабельності діяльності ПрАТ «Камет-Сталь» у прогнозному періоді, що є логічним результатом зростання обсягів реалізації, підвищення ефективності витрат та реалізації запропонованих управлінських заходів. Порівняння фактичних показників 2024 року з прогнозними значеннями на 2025–2026 роки демонструє перехід підприємства від збиткової діяльності до стабільного формування прибутку.

У 2024 році підприємство отримувало від'ємний чистий фінансовий результат, що обумовлювало негативне значення рентабельності діяльності за чистим прибутком на рівні $-0,4\%$

Таблиця 3.6.

Прогноз рентабельності діяльності ПрАТ "Камет-Сталь" на 2026 рік

Показник	Значення			Темп росту, %	
	2024	2025 прогноз	2026 прогноз	2025 прогноз	2026 прогноз
Чистий прибуток, тис. грн.	-237705	2167054	4992304	-912	230
Валовий прибуток, тис. грн.	2451426	5447217	8967141	222	165
Чиста виручка від реалізації продукції, робіт, послуг, тис. грн	52388174	58304982	64887614	111	111
Коефіцієнт рентабельності діяльності по чистому прибутку, %	-0,4	3,7	7,7	-912	207
Зміна показника, відсоткових пунктів		+4,1	+4,0		
Коефіцієнт рентабельності діяльності по валовому прибутку %	4,2	9,3	13,8	222	148
Зміна показника, відсоткових пунктів		+5,1	+4,5		

Джерело: розраховано автором

Вже у 2025 році прогнозується отримання чистого прибутку в обсязі 2 167 054 тис. грн, а у 2026 році його зростання до 4 992 304 тис. грн, що підтверджує суттєве покращення фінансових результатів. Відповідно коефіцієнт рентабельності діяльності за чистим прибутком зростає до 3,7 % у 2025 році та до 7,7 % у 2026 році, тобто загальне підвищення показника за два роки становить 8,1 відсоткового пункту. Така динаміка свідчить про відновлення прибутковості та формування стабільної фінансової бази для подальшого розвитку підприємства.

Позитивні тенденції простежуються і за показником валового прибутку, який зростає з 2 451 426 тис. грн у 2024 році до 5 447 217 тис. грн у 2025 році

та 8 967 141 тис. грн у 2026 році. При відносно стабільних темпах зростання чистої виручки від реалізації на рівні 11 % щороку, збільшення валового прибутку відбувається значно швидшими темпами, що вказує на покращення структури витрат і підвищення ефективності виробничої діяльності. Це підтверджується зростанням коефіцієнта рентабельності діяльності за валовим прибутком з 4,2 % у 2024 році до 9,3 % у 2025 році та 13,8 % у 2026 році. Сукупне зростання цього показника становить 9,6 відсоткового пункту, що є свідченням істотного підвищення операційної ефективності підприємства.

Таблиця 3.7.

Прогноз рентабельності продукції ПрАТ "Камет-Сталь" на 2026 рік

Показник	Значення			Темп росту, %	
	2024	2025 прогноз	2026 прогноз	2025	2026
Валовий прибуток, тис. грн.	2451426	5447217	8967141	222	165
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	49936748	52857765	55920474	106	106
Коефіцієнт рентабельності продукції, %	4,9	10,3	16,0		
Зміна показника, відсоткових пунктів		+5,4	+5,7		

Джерело: розраховано автором

Загалом прогноз рентабельності на 2026 рік демонструє стійку позитивну динаміку всіх ключових показників, що свідчить про результативність запропонованих заходів зі скорочення витрат, оптимізації управлінських процесів та підвищення продуктивності діяльності. Досягнення рівня рентабельності діяльності за чистим прибутком майже 8 % та за валовим прибутком понад 13 % створює передумови для зміцнення фінансової стійкості ПрАТ «Камет-Сталь», підвищення його інвестиційної привабливості та забезпечення довгострокової конкурентоспроможності в умовах

нестабільного економічного середовища.

Наведені в таблиці 3.7. дані свідчать про суттєве підвищення рентабельності продукції ПрАТ «Камет-Сталь» у прогностному періоді, що є прямим наслідком зростання валового прибутку за умов помірної та контрольованого збільшення собівартості реалізованої продукції. Порівняльний аналіз показників 2024–2026 років демонструє якісні зміни в ефективності виробничо-збутової діяльності підприємства.

У 2024 році коефіцієнт рентабельності продукції становив лише 4,9 %, що відповідало низькому рівню віддачі від витрат на виробництво продукції. У 2025 році прогнозується його зростання до 10,3 %, тобто на 5,4 відсоткового пункту, а у 2026 році — до 16,0 %, що означає додаткове підвищення ще на 5,7 відсоткового пункту. Таким чином, за два роки рентабельність продукції зросте більш ніж утричі, що свідчить про істотне покращення економічної ефективності виробництва. Динаміка валового прибутку підтверджує позитивні структурні зрушення: його обсяг зростає з 2 451 426 тис. грн у 2024 році до 5 447 217 тис. грн у 2025 році та 8 967 141 тис. грн у 2026 році. Темпи зростання валового прибутку значно перевищують темпи зростання собівартості, яка збільшується з 49 936 748 тис. грн до 55 920 474 тис. грн у 2026 році при відносно стабільному темпі росту на рівні 6 % щорічно. Це свідчить про ефективну реалізацію заходів зі скорочення витрат на одиницю продукції та підвищення технологічної й організаційної ефективності виробництва.

Узагальнюючи результати, можна зробити висновок, що прогнозоване зростання рентабельності продукції у 2026 році є економічно обґрунтованим і підтверджує доцільність впровадження запропонованих рекомендацій щодо оптимізації витрат і підвищення ефективності використання ресурсів. Досягнення рівня рентабельності продукції 16 % створює умови для посилення конкурентних позицій ПрАТ «Камет-Сталь», формування додаткових фінансових резервів та забезпечення сталого розвитку підприємства в середньо- та довгостроковій перспективі.

Висновки по розділу 3

У сучасних умовах ведення підприємницької діяльності класичні підходи до класифікації фінансових результатів, зокрема їх групування за видами діяльності або податковими ознаками, дедалі менше відповідають реаліям функціонування бізнесу. Такі підходи не відображають впливу зовнішнього середовища, зокрема макроекономічної нестабільності, глобальних кризових явищ, швидкого розвитку технологій, екологічних загроз і трансформацій соціального характеру. За цих обставин фінансовий результат доцільно розглядати як складну динамічну категорію, що характеризує не лише поточну ефективність, а й рівень адаптивності підприємства, його інноваційні можливості, орієнтацію на сталий розвиток та використання цифрових рішень.

Сучасні підходи до трактування поняття «фінансовий результат» виходять за межі оцінки виключно прибутковості та включають здатність підприємства формувати довгострокову економічну цінність шляхом раціонального використання ресурсів, відповідального ставлення до соціального середовища та мінімізації екологічного впливу. У зв'язку з цим запропоновано розширену класифікацію фінансових результатів, яка ґрунтується на врахуванні зовнішніх умов функціонування, технологічного розвитку, соціальної та екологічної результативності, а також масштабів діяльності підприємства.

Значна частина підприємств здійснює діяльність у складному багаторівневому середовищі, одночасно працюючи на внутрішніх і зовнішніх ринках, що ускладнює застосування традиційних аналітичних підходів. Це зумовлює необхідність більш глибокого аналізу, який передбачає врахування характеру взаємодії підприємства з оточенням, його спроможності оперативно реагувати на зміни та ефективно використовувати сучасні управлінські інструменти.

У межах дослідження здійснено зіставлення класичного горизонтального аналізу з сучасним підходом, заснованим на розширених класифікаційних

ознаках фінансових результатів. Якщо традиційний аналіз фокусується переважно на часовій динаміці фінансових показників, то удосконалений підхід доповнюється оцінкою соціально-економічних умов, рівня технологічного розвитку та якості управлінських рішень. Такий підхід дає змогу більш повно розкрити чинники формування фінансового результату та оцінити його перспективи.

Оцінено впливу соціально-економічних і технологічних факторів на основні фінансові показники діяльності підприємства. Виявлено, що впровадження інноваційних рішень, зокрема ERP-систем, інструментів аналітики даних та енергоощадних технологій, сприяє зростанню прибутковості, скороченню витрат і зниженню чутливості до зовнішніх ризиків. На підставі отриманих результатів обґрунтовано доцільність використання сучасних підходів до аналізу фінансових результатів, які відповідають вимогам адаптивності, стійкості та орієнтації на довгостроковий розвиток підприємств.

Досягнення стабільного позитивного фінансового результату для ПрАТ «Камет-Сталь» розглядається в контексті функціонування підприємства у складному зовнішньому середовищі, яке формується під впливом воєнних ризиків, інфляційного тиску, логістичних обмежень та необхідності технологічного оновлення металургійного виробництва. Аналіз внутрішнього потенціалу й зовнішніх умов розвитку свідчить, що підприємство володіє суттєвими виробничими та кадровими перевагами, зокрема значними потужностями, налагодженими технологічними процесами та диверсифікованим асортиментом продукції, що створює передумови для підвищення ефективності діяльності за умови раціонального управління витратами. Водночас висока матеріаломісткість виробництва, значна залежність від енергоресурсів і зовнішніх постачальників, а також зношеність основних фондів зумовлюють підвищену чутливість собівартості до змін цінової кон'юнктури та потребують системного підходу до оптимізації витрат.

Формування прибутковості підприємства пов'язується передусім із

удосконаленням структури витрат, оскільки матеріальні та енергетичні складові займають домінуючу частку у собівартості продукції. Скорочення непродуктивних витрат без погіршення якості та надійності виробничих процесів розглядається як ключовий резерв зростання фінансових результатів. Особливе значення має підвищення енергоефективності, що обґрунтовується значною питомою вагою енергоресурсів у загальних витратах. Використання сучасних технологій моніторингу та управління споживанням енергії, а також розвиток власної генерації створюють можливості істотного зниження енергетичних витрат і зменшення залежності від зовнішніх факторів енергопостачання.

Поряд із цим важливим чинником підвищення ефективності діяльності є технологічне оновлення виробництва та цифровізація процесів. Застосування інструментів прогнозного обслуговування обладнання сприяє скороченню витрат на ремонти й зниженню ризиків аварійних простоїв, що позитивно впливає на стабільність виробничого циклу. Оптимізація використання трудових ресурсів через систему показників результативності та підвищення продуктивності праці забезпечує зменшення витрат на оплату праці в розрахунку на одиницю продукції без втрати кадрового потенціалу.

Важливу роль у підвищенні фінансової результативності відіграє вдосконалення системи управління підприємством. Інтеграція інформаційних потоків у межах ERP-рішень підвищує прозорість фінансово-господарської діяльності, сприяє оперативному контролю витрат, покращує якість управлінських рішень і знижує адміністративні витрати. Централізований облік, аналітика та планування дозволяють ефективніше управляти запасами, грошовими потоками та логістикою, що особливо актуально в умовах нестабільності ринків збуту.

Зміцнення фінансових результатів також пов'язується з розширенням ринків реалізації та адаптацією продуктового портфеля до змін попиту. Орієнтація на продукцію з вищою доданою вартістю, відновлення експорту напівфабрикатів і використання трендів «зеленої» металургії створюють

додаткові можливості для зростання доходів і підвищення конкурентоспроможності. Паралельно управління інвестиційними потоками та перегляд пріоритетності проєктів дозволяють забезпечити баланс між поточними витратами та довгостроковими цілями розвитку.

Узагальнення розрахунків ефективності свідчить, що сукупний економічний ефект від заходів, спрямованих на оптимізацію матеріальних, енергетичних, адміністративних і збутових витрат, формує відчутне зниження базової собівартості продукції. Загальний обсяг економії перевищує 3,0 млрд грн, що відповідає майже 6 % скорочення витрат, створюючи передумови для зростання рентабельності та стабілізації грошових потоків.

Розрахунки підтверджують економічну доцільність заходів зі скорочення витрат на ПрАТ «Камет-Сталь» та демонструють їх суттєвий вплив на фінансові результати. Водночас ефективність діяльності підприємства залежить від зовнішнього середовища, яке формують політичні, економічні, соціальні, технологічні, екологічні та правові фактори. Певні ризики та обмеження пов'язані з військовою загрозою, змінами регуляторних норм, коливаннями цін на руду, металобрухт та енергоресурси, скороченням чисельності персоналу, потребою в підвищенні кваліфікації, вимогами до екологічності виробництва, необхідністю модернізації обладнання та впровадження цифрових систем. Також зростає важливість дотримання екологічних стандартів та податкового законодавства при експорті продукції.

Прогноз фінансових результатів на 2026 рік свідчить про суттєве покращення показників порівняно з попередніми періодами та вихід підприємства з кризового стану 2022–2024 років. Чистий дохід від реалізації продукції очікується на рівні 64 887 614 тис. грн, що на 6 582 632 тис. грн більше, ніж у 2025 році, при цьому собівартість реалізованої продукції прогнозується на рівні 55 920 474 тис. грн, збільшившись на 3 062 709 тис. грн. Завдяки випереджальному зростанню доходів валовий прибуток прогнозується на рівні 8 967 141 тис. грн, що на 3 519 924 тис. грн більше, ніж у 2025 році. Оптимізація адміністративних витрат дозволила скоротити їх на

192 646 тис. грн, тоді як витрати на збут зростають помірними темпами на 267 142 тис. грн, що відображає збалансований підхід до управління витратами.

Фінансовий результат від операційної діяльності прогнозується на рівні 6 040 091 тис. грн, що на 3 445 428 тис. грн більше порівняно з 2025 роком, а фінансовий результат до оподаткування зростає до 6 088 176 тис. грн. Після сплати податку на прибуток чистий фінансовий результат очікується на рівні 4 992 304 тис. грн, що на 2 825 251 тис. грн перевищує показник 2025 року. Це свідчить про зміцнення фінансової стійкості підприємства, підвищення платоспроможності та інвестиційної привабливості, а також формування передумов для довгострокового фінансового оздоровлення.

Прогноз рентабельності діяльності на 2026 рік демонструє стабільне зростання: коефіцієнт рентабельності за чистим прибутком підвищується до 7,7 % із -0,4 % у 2024 році, а за валовим прибутком – до 13,8 % із 4,2 % у 2024 році. Чистий прибуток прогнозується на рівні 4 992 304 тис. грн, валовий прибуток – 8 967 141 тис. грн, а чиста виручка від реалізації продукції зростає до 64 887 614 тис. грн. Прогноз рентабельності продукції свідчить про значне підвищення ефективності: у 2026 році коефіцієнт рентабельності продукції очікується на рівні 16 %, що на 5,7 відсоткових пунктів більше, ніж у 2025 році, при поступовому та контрольованому зростанні собівартості продукції до 55 920 474 тис. грн. Валовий прибуток зростає з 2 451 426 тис. грн у 2024 році до 8 967 141 тис. грн у 2026 році, що свідчить про підвищення операційної ефективності та покращення структури витрат.

Таким чином, реалізація заходів зі скорочення витрат, енергомодернізації та впровадження ERP-рішень, а також оптимізація управлінських процесів забезпечує стабільне фінансове зростання ПрАТ «Камет-Сталь». Підвищення рентабельності та ефективності виробництва створює передумови для зміцнення конкурентних позицій підприємства, формування додаткових фінансових резервів і забезпечення сталого розвитку в умовах складного економічного та соціально-політичного середовища.

ВИСНОВКИ

Фінансовий результат є ключовим показником ефективності діяльності підприємства та оцінки його потенціалу розвитку, оскільки узагальнює співвідношення доходів і витрат за певний період, формуючи прибуток, збиток або нульовий результат. Особливе значення нульовий фінансовий результат має на початкових етапах функціонування або в умовах кризового управління, відображаючи досягнення точки беззбитковості. Його визначення залежить від облікових методів, закріплених у бухгалтерському та податковому законодавстві, при цьому нормативно-правова база зосереджується переважно на прибутку, залишаючи поза увагою інші аспекти фінансової діяльності, включно з потенціалом стабілізації та розвитку у кризових умовах.

Сучасні наукові підходи розглядають фінансовий результат ширше, враховуючи взаємозв'язок доходів, витрат та капіталу, що дозволяє комплексно оцінювати ефективність діяльності підприємства та формувати підґрунтя для стратегічного і тактичного управління. Для цього використовують поєднання традиційних методів аналізу — горизонтального, вертикального, трендового, коефіцієнтного та факторного — із сучасними інструментами економіко-математичного моделювання, аналізу великих даних і концепцією фінансового важеля. Такий підхід забезпечує своєчасне виявлення проблемних зон, прогнозування прибутковості та оптимізацію фінансових результатів, проте точність прогнозів обмежується динамічністю зовнішнього середовища.

Для підвищення ефективності оцінки фінансових результатів необхідно поєднувати традиційні методи із сучасними технологічними інструментами: автоматизацією аналітичних процесів, підвищенням прозорості фінансової звітності та розвитком компетенцій персоналу. Це дозволяє більш оперативно реагувати на зміни ринкових умов, покращує конкурентоспроможність та сприяє довгостроковій фінансовій стабільності підприємств.

Аналіз стану гірничо-металургійного комплексу України показує, що галузь

зберігає стратегічне значення для економіки, забезпечує вагомий внесок у ВВП та експортний потенціал і має резерви для відновлення, незважаючи на військові виклики. Основні проблеми пов'язані з високими витратами на енергоносії, дефіцитом кваліфікованих кадрів через мобілізацію та міграцію населення, логістичними обмеженнями та конкуренцією з боку російських виробників на європейському ринку. Високі енерговитрати, особливо для виробників залізородного концентрату, дефіцит коксівного вугілля та необхідність його імпорту підвищують собівартість продукції та створюють додаткові фінансові ризики. Введення вуглецевого податку в ЄС висуває додаткові вимоги до адаптації виробництва до екологічних стандартів, однак основним пріоритетом під час війни залишається забезпечення виживання підприємств.

Перспективи розвитку галузі пов'язані з інвестиціями у енергетичний сектор, зокрема атомну енергетику, що дозволяє знизити залежність від імпортних ресурсів і підвищити ефективність виробництва. Значний потенціал мають технології виробництва заліза прямого відновлення (DRI) та гарячебрикетованого заліза (HBI), актуальні в контексті декарбонізації європейської металургії. Реалізація проєктів «зеленої» металургії потребує залучення інвестицій та доступу до фінансових інструментів ЄС, що сприятиме інтеграції української металургії у низьковуглецеві ланцюги поставок, підвищенню конкурентоспроможності та забезпеченню сталого розвитку галузі у післявоєнний період.

ПрАТ «Камет-Сталь» є одним із ключових підприємств металургійної галузі України з повним виробничим циклом, значним економічним та соціальним впливом на регіональний розвиток. Його історія, що розпочалася наприкінці XIX століття, характеризується постійною модернізацією виробничих потужностей, розширенням асортименту продукції та формуванням комплексної інфраструктури, що забезпечило стабільні позиції на внутрішньому та зовнішніх ринках. Інтеграція до складу Групи Метінвест у 2021 році та об'єднання з Дніпровським коксохімічним заводом створили умови для підвищення технологічної узгодженості, оптимізації витрат і реалізації стратегічних інвестиційних проєктів.

Аналіз виробничої та збутової діяльності за 2024–2025 роки показує

концентрацію на ключових видах продукції — товарній блямів заготовці, арматурі, катанці та сортовому прокаті, які формують основну частку доходів. Структура виробництва загалом збалансована, проте у 2025 році спостерігалася певна асиметрія між обсягами виготовлення та реалізації окремих видів продукції, що свідчить про зміни ринкового попиту та потребу коригування виробничої програми. Підприємство демонструє здатність адаптуватися до кон'юнктурних змін, зберігаючи стратегічну орієнтацію на маржинальні сегменти.

Функціонування підприємства відбувається в умовах високої економічної та безпекової невизначеності, пов'язаної з війною, логістичними обмеженнями, валютними коливаннями та змінами монетарної політики. Незважаючи на це, підприємство зберігає виробничу безперервність, виконує зобов'язання перед контрагентами та підтримує присутність української металопродукції на міжнародних ринках. Водночас фінансовий стан залишається вразливим через низьку ліквідність, високу залежність від залученого капіталу та нестабільність рентабельності.

Аналіз динаміки фінансових результатів у 2021–2024 роках показав високу мінливість ключових показників. Обсяг чистого доходу від реалізації продукції зростав, проте пропорційне збільшення собівартості обмежувало формування стабільного прибутку. Валове фінансове становище коливалося: у 2022 році був збиток, а у 2023–2024 роках відбулося відновлення валової прибутковості. Операційна діяльність залишалася збитковою, хоча обсяг операційного збитку поступово зменшувався, що свідчить про позитивні зрушення у підвищенні ефективності. Чистий фінансовий результат також демонстрував нестабільність, але у 2024 році вдалося суттєво скоротити чистий збиток за рахунок зменшення фінансових витрат та оптимізації боргових зобов'язань.

Порівняльний аналіз за 9 місяців 2024–2025 років показав, що у 2025 році підприємство перейшло до формування операційного та чистого прибутку. Зростання доходів випереджало темпи збільшення собівартості, що забезпечило підвищення валового прибутку та маржинальності виробництва, демонструючи ефективне використання ресурсів, оптимізацію виробничих процесів та можливе

покращення цінової політики. Структура собівартості реалізованої продукції у 2025 році залишалася матеріаломісткою — понад 80 % загальної собівартості становили матеріальні витрати, що підкреслює високий рівень чутливості фінансових результатів до коливань цін на сировину та енергоносії.

Аналіз операційних витрат за 2021–2024 роки показав їхнє стабільне зростання, особливо у частині матеріальних витрат, амортизації та оплати праці, з піком у 2022 році. Динаміка витрат свідчить про вплив зовнішніх економічних факторів та внутрішніх трансформацій підприємства, при цьому модернізація основних засобів позитивно позначилася на збільшенні амортизаційних відрахувань.

Порівняння фінансово-економічних показників чотирьох провідних металургійних підприємств України свідчить про загальні виклики галузі: економічну нестабільність, падіння попиту, зростання витрат та збитковість, особливо у 2022–2023 роках. Лише «Дніпросталь» зберегла позитивний чистий прибуток у 2023 році, тоді як «Камет-Сталь» демонструвала найбільший рівень збитковості. Ліквідність більшості підприємств покращилася, проте зростання боргового навантаження залишається критичним ризиком для довгострокової стабільності.

Діяльність ПрАТ «Камет-Сталь» підпадає під вплив низки ключових категорій ризиків, серед яких кредитний, ризик управління капіталом, ризик ліквідності, ринковий ризик та ризик, пов'язаний із дією правового режиму воєнного стану. Кожен із них формує складні умови функціонування підприємства та вимагає системного підходу до оцінювання, контролю й мінімізації негативних наслідків. Політика управління ризиками передбачає ідентифікацію, аналіз, кількісну та якісну оцінку ризиків, визначення допустимого рівня їх впливу, а також моніторинг і коригування заходів відповідно до змін ринкової кон'юнктури, макроекономічної ситуації та специфіки виробництва. Керівництво підприємства забезпечує функціонування внутрішньої системи контролю, що охоплює фінансові й операційні процеси.

Вплив воєнного стану є критичним для металургійного сектору, що залежить

від морської логістики та розташований у регіонах бойових дій. Невизначеність тривалості конфлікту загрожує безперервності виробництва, експортній діяльності та інвестиційним планам. Для забезпечення стабільності діяльності керівництво адаптує операційну діяльність і систему управління ризиками до умов воєнного часу.

Рівень ризиків оцінюється за допомогою статистичних методів, зокрема середньоквадратичного відхилення та коефіцієнта варіації, а розмір фінансових втрат визначається очікуваним прибутком та вкладеним капіталом. Розрахунки операційного ризику ПрАТ «Камет-Сталь» на 2026 рік свідчать про високий рівень невизначеності щодо формування валового прибутку. Очікувана величина валового прибутку становить 1 420 725 тис. грн, при середньоквадратичному відхиленні 1 209 895 тис. грн, а коефіцієнт варіації 0,85, що перевищує граничне значення 0,33 і вказує на високий операційний ризик. Такі показники відображають нестабільність прибутковості та значну залежність результатів від внутрішніх і зовнішніх чинників, зокрема ринкової кон'юнктури, цін на сировину та енергоносії, логістичних обмежень і загальноекономічної ситуації.

Для зниження операційного ризику доцільно посилювати контроль за собівартістю продукції, підвищувати ефективність виробничих процесів, диверсифікувати ринки збуту та впроваджувати системи фінансового планування і управління витратами, що дозволить стабілізувати фінансові результати підприємства у середньостроковій перспективі.

Отже, ПрАТ «Камет-Сталь» має стратегічне значення для металургійного комплексу України та демонструє потенціал виробничого й експортного розвитку. Одночасно досягнення стабільної фінансової стійкості потребує підвищення операційної ефективності, контролю за собівартістю, оптимізації витрат, підвищення енергоефективності та диверсифікації ринків збуту.

У сучасних умовах ведення бізнесу класичні підходи до класифікації фінансових результатів дедалі менше відображають реальні ризики та можливості підприємств. Традиційне групування за видами діяльності або податковими ознаками не враховує вплив макроекономічної нестабільності, глобальних криз,

технологічного прогресу, екологічних загроз та соціальних трансформацій. Фінансовий результат слід розглядати як комплексну динамічну категорію, що характеризує не лише поточну прибутковість, а й рівень адаптивності підприємства, його інноваційний потенціал, орієнтацію на сталий розвиток та застосування цифрових рішень.

Сучасні підходи до оцінки фінансового результату враховують формування довгострокової економічної цінності через раціональне використання ресурсів, відповідальність перед соціальним середовищем і мінімізацію екологічного впливу. Розширена класифікація фінансових результатів передбачає врахування зовнішніх умов, технологічного розвитку, соціальної та екологічної ефективності, а також масштабу діяльності підприємства. Особливо актуальним є аналіз взаємодії з ринковим середовищем та здатності оперативно реагувати на зміни, використовуючи сучасні управлінські інструменти.

Для ПрАТ «Камет-Сталь» досягнення стабільного фінансового результату залежить від здатності управляти витратами в умовах високої матеріаломісткості виробництва та залежності від енергоресурсів і зовнішніх постачальників. Оптимізація структури витрат, підвищення енергоефективності та впровадження інноваційних технологій, зокрема ERP-систем, енергоощадних рішень і цифрових інструментів прогнозного обслуговування обладнання, дозволяють знижувати витрати, підвищувати продуктивність праці та забезпечувати безперервність виробничого циклу.

Важливим фактором підвищення фінансової ефективності є вдосконалення системи управління, інтеграція інформаційних потоків, прозорість фінансово-господарської діяльності та централізований контроль запасів, грошових потоків і логістики. Диверсифікація ринків збуту, орієнтація на продукцію з вищою доданою вартістю та використання трендів «зеленої» металургії створюють додаткові можливості для зростання доходів і конкурентоспроможності. Управління інвестиційними потоками та пріоритетами проектів забезпечує баланс між поточними витратами та довгостроковими цілями розвитку.

За розрахунками, заходи з оптимізації матеріальних, енергетичних,

адміністративних і збутових витрат забезпечують економію понад 3 млрд грн, або близько 6 % собівартості продукції, що створює передумови для зростання рентабельності та стабілізації грошових потоків. Прогноз на 2026 рік свідчить про суттєве покращення фінансових показників: чистий дохід очікується на рівні 64 887 614 тис. грн, валовий прибуток — 8 967 141 тис. грн, фінансовий результат від операційної діяльності — 6 040 091 тис. грн, а чистий прибуток — 4 992 304 тис. грн. Рентабельність чистого прибутку прогнозується на рівні 7,7 %, валового прибутку — 13,8 %, а продукції — 16 %, що демонструє значне підвищення ефективності та операційної стабільності.

Таким чином, реалізація комплексних заходів зі скорочення витрат, енергомодернізації, впровадження ERP-рішень та оптимізації управлінських процесів забезпечує стабільне фінансове зростання ПрАТ «Камет-Сталь». Це сприяє зміцненню конкурентних позицій, формуванню додаткових фінансових резервів і забезпечує умови для сталого розвитку підприємства в умовах складного економічного та соціально-політичного середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авдалян К. В. Основні підходи до економічної сутності фінансових результатів об'єднань підприємств. *Економічний вісник університету*. 2018. Вип. 37/1. С. 162–167.
2. Аналітика Prozorro та перевірка контрагентів: вебсайт. URL: <https://clarity-project.info/> (дата звернення: 12.12.2025).
3. Андрій Шевчук. Українська металургія: новий етап розвитку. URL: <https://gmk.center/ua/posts/ukrainska-metalurgiya-novij-etap-rozvitku/> (дата звернення: 11.12.2025).
4. Колісніченко В. «Каметсталь» інвестує понад 2,5 млрд грн у модернізацію виробництва у 2025 році. URL: <https://gmk.center/ua/news/kametstal-investuie-ponad-2-5-mlrd-grn-u-modernizaciju-virobnictva-u-2025-roci/> (дата звернення: 13.12.2025).
5. Колісніченко В. ЄС у 2024 році імпортував з РФ 5,34 млн т продукції ГМК. URL: <https://gmk.center/ua/infographic/ies-u-2024-roci-importuvav-z-rf-5-34-mln-t-produkcii-gmk/> (дата звернення: 10.12.2025).
6. Колісніченко В. «Камет-Сталь» у січні–вересні сплатила понад 1,4 млрд грн податків. *ГМК Центр*. URL: <https://gmk.center/ua/news/kametstal-u-sichni-veresni-splatila-ponad-1-4-mlrd-grn-podatkiv/> (дата звернення: 11.12.2025).
7. Власова Н. О., Мелушова І. Ю. Ефективність формування фінансових результатів підприємств роздрібної торгівлі: монографія. Харків : ХДУХТ, 2008. 259 с.
8. Глушко А. Д., Грачова А. О. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.6.34.
9. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18–22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 12.12.2025).
10. Гуцаленко Л., Молдован М. Методичні засади аналізу фінансових результатів підприємств аграрного бізнесу. *Сталий розвиток економіки*. 2025. №

1 (52). С. 56–64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-8>.

11. Єрмоленко Г. Україна має одні з найвищих цін на електроенергію в Європі. URL: <https://gmk.center/ua/infographic/ukraina-maie-odni-z-najvishhih-cin-na-elektroenergiju-v-ievropi/> (дата звернення: 10.10.2025).

12. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л., Партин Г. О. Облік і аудит: термінологічний словник. Львів : Центр Європи, 2002. 671 с.

13. Зінченко С. Сім викликів української металургії в 2025 році та погляд у майбутнє. *ГМК Центр*. URL: <https://gmk.center/ua/opinion/sim-viklikiv-ukrainskoi-metalurgii-v-2025-roci-ta-poglyad-u-majbutnie/> (дата звернення: 12.12.2025).

14. Інтерпайп Сталь : офіційний сайт. URL: <https://www.interpipesteel.biz/> (дата звернення: 11.10.2025).

15. Інформація для акціонерів та стейкхолдерів. ПрАТ «Камет-Сталь». URL: <https://ks.metinvestholding.com/index.php/home/informatsiya-dlya-aktsioneriv-ta-stejkholderiv/42-insha-informatsiya> (дата звернення: 13.12.2025).

16. Іщенко Н. А. Фінансові результати діяльності малих підприємств та особливості їх формування. *Бізнес Інформ*. 2020. № 5. С. 388–393. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-388-393>.

17. Коваль Л. В., Резніченко Р. В. Поняття фінансового результату діяльності підприємства. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.59>.

18. Лесюк А. С. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємств в Україні. *Агросвіт*. 2020. № 15. С. 67–73. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2020.15.67>.

19. Мочерний С. В. *Політична економія* : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2002. 687 с.

20. Мардус Н. Ю., Брік С. В. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат». *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. № 29. С. 148–153.

21. Масюк Ю. В., Боюн В. Ю. Управління фінансовими результатами діяльності сільськогосподарського підприємства. *Економіка та держава*. 2021. №

10. С. 93–96. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.10.93>.

22. Міщук Є. В., Поліщук І. Г. Роль аналізу і управління фінансовими результатами в стратегії управління підприємницькою діяльністю. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.23.14.

23. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ МФУ від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 10.10.2025).

24. Огляд економіки у вересні: що заважає металургійному виробництву зростати. URL: https://ces.org.ua/economic_review_2024_september/ (дата звернення: 11.12.2025).

25. АрселорМіттал Кривий Ріг : офіційний сайт. URL: <https://ukraine.arcelormittal.com/> (дата звернення: 12.10.2025).

26. Пантелєєв В. П., Сніжко О. С. *Словник бухгалтера та аудитора*. Київ : Інформ.-аналіт. агентство, 2009. 239 с.

27. Запоріжсталь : офіційний сайт. URL: <https://zaporizhstal.com/> (дата звернення: 10.10.2025).

28. Патарідзе-Вишинська М. В. Визначення та облік фінансового результату: вітчизняний і зарубіжний досвід. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2016. № 2. С. 25–37.

29. Податковий кодекс України : Закон України від 04.11.2011 № 4014-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 13.12.2025).

30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : наказ МФУ від 31.12.1999 № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.12.2025).

31. ПрАТ «Камет-Сталь»: офіційний сайт. URL: <https://ks.metinvestholding.com/> (дата звернення: 11.12.2025).

32. Рзаєва Т. Г., Сереветник О. В. Фінансові результати та напрями їх аналізу. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 3. С. 121–124. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2020-282-3-22>.

33. Ситник Н. С., Смолінська С. Д., Ясіновська І. Ф. *Фінанси підприємств*.

Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2020. 402 с.

34. Скалюк Р. В. Сутність та значення фінансових результатів промислових підприємств. *Наукові праці КНТУ. Економічні науки*. 2010. Вип. 18, ч. 1. С. 135–141.

35. Скворцова А. О. Роль аналізу фінансових результатів у забезпеченні успішності підприємств. У кн.: *Нові горизонти розвитку бізнесу...* : матер. міжнар. наук.-практ. конф. Харків : ДБТУ, 2024. С. 254–256.

36. Скорнякова Ю., Мордвинов К. Фінансові результати діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-9>.

37. Сова О. Ю. Механізм формування прибутку підприємств у ринкових умовах. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/sova_0028.pdf (дата звернення: 11.10.2025).

38. Фінансова аналітика ПрАТ «Камет-Сталь». URL: <https://clarity-project.info/edr/05393085/finances> (дата звернення: 12.12.2025).

39. Фінансова звітність ПрАТ «Камет-Сталь» за 2023 рік. URL: https://clarity-project.info/edr/05393085/yearly-finances?current_year=2023 (дата звернення: 13.12.2025).

40. Фінансова звітність ПрАТ «Камет-Сталь» за 2024 рік. URL: https://clarity-project.info/edr/05393085/yearly-finances?current_year=2024 (дата звернення: 13.12.2025).

41. Фірман Н. Я., Вашків О. П. Економічна сутність фінансового результату підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 5 (22). С. 162–168.

42. Шипіна С. Б. Сутність поняття «фінансові результати» як об'єкта бухгалтерського обліку. *Вісник ЖДТУ*. 2012. № 1 (59). С. 229–232.

Додаток А

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КАМЕТ-СТАЛЬ"

#05393085

Історичні показники:

	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Кількість персоналу	-	4 360	8 670	7 114	6 795
Дохід (тис грн)	3 508 474	19 782 704	37 850 282	43 071 732	52 388 174
Чистий прибуток (тис грн)	-	120 277	-883 119	-912 333	-237 705
Активи (тис грн)	10376 543	20 871 162	32 237 024	44 974 000	48 758 648
Гроші та їх еквіваленти (тис грн)	15 422	321 191	772 809	3 257 860	2 640 739
Довгострокові зобов'язання (тис грн)	242 107	332 579	218 361	286 818	550 603
Поточні зобов'язання (тис грн)	8 320 414	20 359 462	32 528 417	46 147 513	48 147 063
Власний капітал (тис грн)	1 814 022	179 121	-509 754	-1 460 331	60 982

Фінансові індикатори:

Відобразити як:

		Відсотки				
		Десяткові				
		2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Коефіцієнт ліквідності	поточної	99.00%	72.69%	79.44%	82.86%	84.07%
Коефіцієнт ліквідності	абсолютної	0.19%	1.58%	2.38%	7.06%	5.48%
Коефіцієнт ліквідності	швидкої	95.60%	50.37%	67.70%	75.63%	76.43%
Коефіцієнт автономії		17.48%	0.86%	-1.58%	-3.25%	0.13%
Рентабельність (ROA)	активів	-	0.58%	-2.14%	-2.11%	3.12%
Рентабельність капіталу (ROE)	власного	-	12.07%	416.70%	96.50%	- 217.43%
Чиста маржа		-	0.61%	-1.82%	-2.21%	2.90%
Коефіцієнт необоротних активів	покриття власним капіталом	84.79%	2.95%	-7.97%	-21.68%	0.74%
Коефіцієнт заборгованості		80.18%	97.55%	100.90%	102.61%	98.75%

Джерело: [2]

Додаток Б

Дата звіту 26.02.2025
 Період 2024 рік, 12 міс
 Бухгалтер [Іванова Олена Анатоліївна](#)
 КАТОТТГ UA12040150010056523
 Кількість працівників 6 795
 Баланс (Звіт про фінансовий стан)
 Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	72 660.00	35 076.00
первісна вартість	1001	182 140.00	165 298.00
накопичена амортизація	1002	-109 480.00	-130 222.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 683 830.00	2 153 731.00
Основні засоби	1010	3 575 516.00	5 977 684.00
первісна вартість	1011	6 952 102.00	6 282 875.00
знос	1012	-3 376 586.00	-305 191.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	71 633.00	81 231.00
Відстрочені податкові активи	1045	330 899.00	33 527.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	6 734 538.00	8 281 249.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	3 335 877.00	3 677 305.00
Виробничі запаси	1101	1 291 618.00	2 847 325.00
Незавершене виробництво	1102	773 925.00	664 251.00
Готова продукція	1103	1 264 527.00	165 729.00
Товари	1104	5 807.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	24 645 624.00	25 510 347.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	198 870.00	1 812 864.00
з бюджетом	1135	533 526.00	868 709.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	289 416.00	266 049.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 733 932.00	2 653 326.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	3 257 860.00	2 640 739.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	3 257 860.00	2 640 739.00
Витрати майбутніх періодів	1170	304 311.00	346 391.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	3 229 462.00	2 967 718.00
Усього за розділом II	1195	38 239 462.00	40 477 399.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	44 974 000.00	48 758 648.00
Пасив			

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	170 584.00	170 584.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	388 394.00	2 013 719.00
Додатковий капітал	1410	22 931.00	22 931.00
Емісійний дохід	1411	22 931.00	22 931.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-2 042 240.00	-2 146 252.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	-1 460 331.00	60 982.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	0.00	
Відстрочені податкові зобов'язання			

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Пенсійні зобов'язання	1505	284 912.00	533 263.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 906.00	17 340.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	286 818.00	550 603.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	0.00	
Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	953.00	7 117.00
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	39 284 367.00	42 902 391.00
розрахунками з бюджетом	1620	106 101.00	109 069.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	23 113.00	18 742.00
розрахунками з оплати праці	1630	81 388.00	68 217.00
за одержаними авансами	1635	1 761 829.00	1 818 119.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	221 672.00	218 697.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	4 668 090.00	3 004 711.00
Усього за розділом III	1695	46 147 513.00	48 147 063.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	44 974 000.00	48 758 648.00

Продовження додатку Б

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	52 388 174.00	43 071 732.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	49 936 748.00	41 270 650.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	2 451 426.00	1 801 082.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	229 474.00	744 898.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	542 652.00	440 708.00
Витрати на збут	2150	2 209 431.00	2 204 913.00
Інші операційні витрати	2180	255 056.00	999 931.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
збиток	2195	326 239.00	1 099 572.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	38 715.00	34 386.00
Інші доходи	2240	75 308.00	106 431.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Фінансові витрати	2250	60 993.00	66 219.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	11 044.00	76 670.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті збиток	2275		0.00
2295	284 253.00	1 101 644.00	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	46 548.00	189 311.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування збиток	2305		0.00
2355	237 705.00	912 333.00	
Сукупний дохід			

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	2 310 766.00	-2 012.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445	-184 460.00	-44 627.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	2 126 306.00	-46 639.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	367 288.00	-8 395.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1 759 018.00	-38 244.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 521 313.00	-950 577.00
Елементи операційних витрат			

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	44 275 101.00	42 643 964.00
Витрати на оплату праці	2505	2 138 174.00	1 919 147.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	458 182.00	408 990.00
Амортизація	2515	1 712 441.00	1 194 015.00
Інші операційні витрати	2520	6 590 644.00	6 513 909.00
Разом	2550	55 174 542.00	52 680 025.00
Розрахунок показників прибутковості акцій			

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	682337 284.00	682 337 284.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	682337284.00	682 337 284.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0.35	-1.34
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0.35	-1.34
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

Продовження додатку Б

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КАМЕТ-СТАЛЬ"

#05393085

Дата звіту 28,02,2024
 Період 2023 рік, 12 міс
 Бухгалтер [Іванова Олена Анатоліївна](#)
 КАТОТГ UA12040150010395824
 Кількість працівників 7 114

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

АКТИВ

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис, грн	На кінець звітного періоду, тис, грн
I, Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	110 886,00	72 660,00
первісна вартість	1001	182 140,00	182 140,00
накопичена амортизація	1002	-71 254,00	109 480,00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	2 004 688,00	2 683 830,00
Основні засоби	1010	4 085 219,00	3 575 516,00
первісна вартість	1011	6 500 589,00	6 952 102,00
знос	1012	-2 415 370,00	-3 376 586,00
Інвестиційна нерухомість	1015	0,00	
первісна вартість	1016	0,00	
знос	1017	0,00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0,00	
первісна вартість	1021	0,00	
накопичена амортизація	1022	0,00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0,00	
інші фінансові інвестиції	1035	0,00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	63 168,00	71 633,00
Відстрочені податкові активи	1045	133 193,00	330 899,00
Гудвіл	1050	0,00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0,00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0,00	
Інші необоротні активи	1090	0,00	
Усього за розділом I	1095	6 397 154,00	6 734 538,00
II, Оборотні активи Запаси	1100	3 817 073,00	3 335 877,00
Виробничі запаси	1101	2 244 675,00	1 291 618,00
Незавершене виробництво	1102	761 313,00	773 925,00
Готова продукція	1103	803 462,00	1 264 527,00
Товари	1104	7 623,00	5 807,00
Поточні біологічні активи	1110	0,00	
Депозити перестрашування	1115	0,00	
Векселі одержані	1120	0,00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	15 086 470,00	24 645 624,00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	102 231,00	198 870,00
з бюджетом	1135	539 948,00	533 526,00
у тому числі з податку на прибуток	1136	132 964,00	289 416,00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис, грн	На кінець звітного періоду, тис, грн
з нарахованих доходів	1140	0,00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0,00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 870 503,00	2 733 932,00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0,00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	772 809,00	3 257 860,00
Готівка	1166	0,00	
Рахунки в банках	1167	772 809,00	3 257 860,00
Витрати майбутніх періодів	1170	180 139,00	304 311,00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0,00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0,00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0,00	
резервах незароблених премій	1183	0,00	
інших страхових резервах	1184	0,00	
Інші оборотні активи	1190	2 470 697,00	3 229 462,00
Усього за розділом II	1195	25 839 870,00	38 239 462,00
III, Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0,00	
Баланс	1300	32 237 024,00	44 974 000,00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис, грн	На кінець звітного періоду, тис, грн
I, Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	170 584,00	170 584,00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0,00	
Капітал у дооцінках	1405	483 665,00	388 394,00
Додатковий капітал	1410	22 931,00	22 931,00
Емісійний дохід	1411	22 931,00	22 931,00
Накопичені курсові різниці	1412	0,00	
Резервний капітал	1415	0,00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-1 186 934,00	-2 042 240,00
Неоплачений капітал	1425	0,00	
Вилучений капітал	1430	0,00	
Інші резерви	1435	0,00	
Усього за розділом I	1495	-509 754,00	-1 460 331,00
II, Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0,00	
Пенсійні зобов'язання	1505	215 722,00	284 912,00
Довгострокові кредити банків	1510	0,00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 639,00	1 906,00
Довгострокові забезпечення	1520	0,00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0,00	
Цільове фінансування	1525	0,00	
Благодійна допомога	1526	0,00	
Страхові резерви	1530	0,00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0,00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0,00	
резерв незароблених премій	1533	0,00	
інші страхові резерви	1534	0,00	
Інвестиційні контракти	1535	0,00	
Призовий фонд	1540	0,00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис, грн	На кінець звітнього періоду, тис, грн
Резерв на виплату джек-поту	1545	0,00	
Усього за розділом II	1595	218 361,00	286 818,00
III, Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0,00	
Векселі видані	1605	0,00	
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	29 526,00	953,00
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	24 257 846,00	39 284 367,00
розрахунками з бюджетом	1620	77 775,00	106 101,00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0,00	
розрахунками зі страхування	1625	15 144,00	23 113,00
розрахунками з оплати праці	1630	59 965,00	81 388,00
за одержаними авансами	1635	3 442 142,00	1 761 829,00
за розрахунками з учасниками	1640	0,00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0,00	
за страховою діяльністю	1650	0,00	
Поточні забезпечення	1660	179 069,00	221 672,00
Доходи майбутніх періодів	1665	0,00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0,00	
Інші поточні зобов'язання	1690	4 466 950,00	4 668 090,00
Усього за розділом III	1695	32 528 417,00	46 147 513,00
IV, Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0,00	
V, Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0,00	
Баланс	1900	32 237 024,00	44 974 000,00

Продовження додатку Б

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За аналогічний період попереднього року, тис, грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	43 071 732,00	37 850 282,00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0,00
Премії підписані, валова сума	2011		0,00
Премії, передані у перестраховання	2012		0,00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0,00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0,00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	41 270 650,00	39 414 450,00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0,00
Валовий: прибуток	2090	1 801 082,00	
збиток	2095		1 564 168,00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0,00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0,00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0,00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0,00
Інші операційні доходи	2120	744 898,00	2 852 284,00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0,00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0,00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0,00
Адміністративні витрати	2130	440 708,00	439 569,00
Витрати на збут	2150	2 204 913,00	1 707 307,00
Інші операційні витрати	2180	999 931,00	255 148,00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0,00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0,00
збиток	2195	1 099 572,00	1 113 908,00
Дохід від участі в капіталі	2200		0,00
Інші фінансові доходи	2220	34 386,00	21 817,00
Інші доходи	2240	106 431,00	95 451,00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0,00
Фінансові витрати	2250	66 219,00	45 052,00
Втрати від участі в капіталі	2255		0,00
Інші витрати	2270	76 670,00	32 548,00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0,00
збиток	2295	1 101 644,00	1 074 240,00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	189 311,00	191 121,00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0,00
збиток	2355	912 333,00	883 119,00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За аналогічний період попереднього року, тис, грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-2 012,00	-526,00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0,00
Накопичені курсові різниці	2410		0,00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0,00
Інший сукупний дохід	2445	-44 627,00	237 408,00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-46 639,00	236 882,00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-8 395,00	42 639,00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-38 244,00	194 243,00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-950 577,00	-688 876,00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За аналогічний період попереднього року, тис, грн
Матеріальні затрати	2500	42 643 964,00	42 218 013,00
Витрати на оплату праці	2505	1 919 147,00	1 925 216,00
Відрахування на соціальні заходи	2510	408 990,00	411 999,00
Амортизація	2515	1 194 015,00	1 039 988,00
Інші операційні витрати	2520	6 513 909,00	7 592 948,00
Разом	2550	52 680 025,00	53 188 164,00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	682 337 284,00	682 337 284,00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	682 337 284,00	682 337 284,00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-1,34	-1,29
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-1,34	-1,29
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0,00

Продовження додатку Б

Дата звіту 24,02,2023
 Період 2022 рік, 12 міс
 Бухгалтер [Іванова Олена Анатоліївна](#)
 КАТОТТГ UA12040150010395824
 Кількість працівників 8 670

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

АКТИВ

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис, грн	На кінець звітного періоду, тис, грн
I, Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	157 116,00	110 886,00
первісна вартість	1001	181 597,00	182 140,00
накопичена амортизація	1002	24 481,00	-71 254,00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 478 414,00	2 004 688,00
Основні засоби	1010	4 380 270,00	4 085 219,00
первісна вартість	1011	6 000 160,00	6 500 589,00
знос	1012	1 619 890,00	-2 415 370,00
Інвестиційна нерухомість	1015	0,00	
первісна вартість	1016	0,00	
знос	1017	0,00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0,00	
первісна вартість	1021	0,00	
накопичена амортизація	1022	0,00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0,00	
інші фінансові інвестиції	1035	0,00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	55 704,00	63 168,00
Відстрочені податкові активи	1045	0,00	133 193,00
Гудвіл	1050	0,00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0,00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0,00	
Інші необоротні активи	1090	0,00	
Усього за розділом I	1095	6 071 504,00	6 397 154,00
II, Оборотні активи Запаси	1100	4 545 214,00	3 817 073,00
Виробничі запаси	1101	2 227 203,00	2 244 675,00
Незавершене виробництво	1102	960 354,00	761 313,00
Готова продукція	1103	1 352 411,00	803 462,00
Товари	1104	5 246,00	7 623,00
Поточні біологічні активи	1110	0,00	
Депозити перестраховання	1115	0,00	
Векселі одержані	1120	0,00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	8 187 840,00	15 086 470,00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	49 181,00	102 231,00
з бюджетом	1135	688 811,00	539 948,00
у тому числі з податку на прибуток	1136	132 964,00	132 964,00
з нарахованих доходів	1140	0,00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0,00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	158 316,00	2 870 503,00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис, грн	На кінець звітного періоду, тис, грн
Поточні фінансові інвестиції	1160	0,00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	321 191,00	772 809,00
Готівка	1166	0,00	
Рахунки в банках	1167	321 191,00	772 809,00
Витрати майбутніх періодів	1170	79 923,00	180 139,00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0,00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0,00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0,00	
резервах незароблених премій	1183	0,00	
інших страхових резервах	1184	0,00	
Інші оборотні активи	1190	769 182,00	2 470 697,00
Усього за розділом II	1195	14 799 658,00	25 839 870,00
III, Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0,00	
Баланс	1300	20 871 162,00	32 237 024,00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис, грн	На кінець звітного періоду, тис, грн
I, Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	170 584,00	170 584,00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0,00	
Капітал у дооцінках	1405	342 620,00	483 665,00
Додатковий капітал	1410	22 931,00	22 931,00
Емісійний дохід	1411	22 931,00	22 931,00
Накопичені курсові різниці	1412	0,00	
Резервний капітал	1415	0,00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-357 014,00	-1 186 934,00
Неоплачений капітал	1425	0,00	
Вилучений капітал	1430	0,00	
Інші резерви	1435	0,00	
Усього за розділом I	1495	179 121,00	-509 754,00
II, Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500	15 290,00	
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	314 458,00	215 722,00
Довгострокові кредити банків	1510	0,00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 793,00	2 639,00
Довгострокові забезпечення	1520	0,00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0,00	
Цільове фінансування	1525	38,00	
Благодійна допомога	1526	0,00	
Страхові резерви	1530	0,00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0,00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0,00	
резерв незароблених премій	1533	0,00	
інші страхові резерви	1534	0,00	
Інвестиційні контракти	1535	0,00	
Призовий фонд	1540	0,00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0,00	
Усього за розділом II	1595	332 579,00	218 361,00
III, Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	0,00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис, грн	На кінець звітного періоду, тис, грн
Короткострокові кредити банків			
Векселі видані	1605	0,00	
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	698,00	29 526,00
товари, роботи, послуги	1615	11 138 474,00	24 257 846,00
розрахунками з бюджетом	1620	58 330,00	77 775,00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0,00	
розрахунками зі страхування	1625	22 345,00	15 144,00
розрахунками з оплати праці	1630	87 346,00	59 965,00
за одержаними авансами	1635	9 270,00	3 442 142,00
за розрахунками з учасниками	1640	0,00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0,00	
за страховою діяльністю	1650	0,00	
Поточні забезпечення	1660	116 050,00	179 069,00
Доходи майбутніх періодів	1665	0,00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0,00	
Інші поточні зобов'язання	1690	8 926 949,00	4 466 950,00
Усього за розділом III	1695	20 359 462,00	32 528 417,00
IV, Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0,00	
V, Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0,00	
Баланс	1900	20 871 162,00	32 237 024,00

Продовження додатку Б

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За аналогічний період попереднього року, тис, грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	37 850 282,00	19 782 704,00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0,00
Премії підписані, валова сума	2011		0,00
Премії, передані у перестраховування	2012		0,00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0,00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0,00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	39 414 450,00	18 644 060,00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0,00
Валовий: прибуток	2090		1 138 644,00
збиток	2095	1 564 168,00	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0,00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0,00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0,00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0,00
Інші операційні доходи	2120	2 852 284,00	281 002,00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0,00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0,00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0,00
Адміністративні витрати	2130	439 569,00	230 339,00
Витрати на збут	2150	1 707 307,00	714 070,00
Інші операційні витрати	2180	255 148,00	357 888,00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0,00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0,00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		117 349,00
збиток	2195	1 113 908,00	
Дохід від участі в капіталі	2200		0,00
Інші фінансові доходи	2220	21 817,00	8 533 460,00
Інші доходи	2240	95 451,00	5 050,00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0,00
Фінансові витрати	2250	45 052,00	8 495 937,00
Втрати від участі в капіталі	2255		0,00
Інші витрати	2270	32 548,00	8 502,00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0,00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		151 420,00
збиток	2295	1 074 240,00	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	191 121,00	-31 143,00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0,00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За аналогічний період попереднього року, тис, грн
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		120 277,00
збиток	2355	883 119,00	

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За аналогічний період попереднього року, тис, грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-526,00	-7 528,00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0,00
Накопичені курсові різниці	2410		0,00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0,00
Інший сукупний дохід	2445	237 408,00	30 030,00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	236 882,00	22 502,00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	42 639,00	4 052,00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	194 243,00	18 450,00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-688 876,00	138 727,00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис, грн	За аналогічний період попереднього року, тис, грн
Матеріальні затрати	2500	42 218 013,00	24 456 168,00
Витрати на оплату праці	2505	1 925 216,00	984 394,00
Відрахування на соціальні заходи	2510	411 999,00	210 064,00
Амортизація	2515	1 039 988,00	658 123,00
Інші операційні витрати	2520	7 592 948,00	2 152 724,00
Разом	2550	53 188 164,00	28 461 473,00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	682 337 284,00	682 337 284,00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	682 337 284,00	682 337 284,00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-1,29	0,18
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-1,29	0,18
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0,00

Додаток В

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АРСЕЛОРМІТТАЛ КРИВИЙ РІГ"

Історичні показники:	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Кількість персоналу	18 747	17 221	15 065	13 273
Дохід (тис грн)	109 303 155	43 818 410	41 848 635	64 591 407
Чистий прибуток (тис грн)	25 216 068	-49 009 104	-11 811 030	-8 848 963
Активи (тис грн)	105 800 975	52 682 761	47 031 718	51 725 655
Гроші та їх еквіваленти (тис грн)	1 374 859	954 053	523 938	488 391
Довгострокові зобов'язання (тис грн)	7 359 240	6 046 354	6 398 562	7 397 777
Поточні зобов'язання (тис грн)	21 889 735	18 423 468	24 616 362	36 931 442
Власний капітал (тис грн)	76 552 000	28 212 939	16 016 794	7 396 436
Фінансові індикатори:	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Коефіцієнт поточної ліквідності	2,08	1,61	0.88	0.66
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.06	0.05	0.02	0.01
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,42	0,85	0,44	0.26
Коефіцієнт автономії	0.72	0.54	0.34	0.14
Рентабельність активів (ROA)	23.83%	-91.75%	-25.93%	-16.67%
Рентабельність власного капіталу (ROE)	36.70%	-92.28%	-55.15%	-73.64%
Чиста маржа	23.07%	-110.32%	-29.14%	-13.35%
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	1,27	1,23	0.63	0,27
Коефіцієнт заборгованості	0.21	0.35	0.52	0,71

Джерело: <https://clarity-project.info/> [2]

Продовження додатку В

Таблиця 2

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КАМЕТ-СТАЛЬ"

Історичні показники:	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Кількість персоналу	4 360	8 670	7 114	6 795
Дохід (тис грн)	19 782 704	37 850 282	43 071 732	52 388 174
Чистий прибуток (тис грн)	120 277	-883 119	-912 333	-237 705
Активи (тис грн)	20 871 162	32 237 024	44 974 000	48 758 648
Гроші та їх еквіваленти (тис грн)	321 191	772 809	3 257 860	2 640 739
Довгострокові зобов'язання (тис грн)	332 579	218 361	286 818	550 603
Поточні зобов'язання (тис грн)	20 359 462	32 528 417	46 147 513	48 147 063
Власний капітал (тис грн)	179 121	-509 754	-1 460 331	60 982
Фінансові індикатори:	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Коефіцієнт поточної ліквідності	0.73	0.79	0.83	66.24%
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.02	0.02	0.07	1.32%
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0.50	0.68	0.76	26.47%
Коефіцієнт автономії	0.01	-0.02	-0.03	14.30%
Рентабельність активів (ROA)	0.58%	-2.14%	-2.11%	-16.67%
Рентабельність власного капіталу (ROE)	12.07%	416.70%	96.50%	-73.64%
Чиста маржа	0.61%	-1.82%	-2.21%	-13.35%
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	0.03	-0.08	-0.22	27.13%
Коефіцієнт заборгованості	0.98	1,01	1,03	71.40%

Джерело: <https://clarity-project.info/> [2]

Продовження додатку В

Таблиця 3

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "МЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД "ДНІПРОСТАЛЬ"

Історичні показники:	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Кількість персоналу	550	593	575	568
Дохід (тис грн)	14 412 120	10 851 836	11 992 138	15 560 972
Чистий прибуток (тис грн)	360 668	99 033	741 872	79 164
Активи (тис грн)	26 081 615	28 635 713	27 155 911	24 305 938
Гроші та їх еквіваленти (тис грн)	50 600	86 380	22 800	52 317
Довгострокові зобов'язання (тис грн)	557 438	491 523	802 558	440 904
Поточні зобов'язання (тис грн)	21 325 742	23 780 346	21 203 951	18 807 373
Власний капітал (тис грн)	4 198 435	4 363 844	5 149 402	5 057 661
Фінансові індикатори:	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Коефіцієнт поточної ліквідності	0.99	1,1	1,8	107.80%
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.00	0.00	0.00	0.28%
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0.92	0.98	1,5	102.53%
Коефіцієнт автономії	0.16	0.15	0.19	20.81%
Рентабельність активів (ROA)	1.38%	0.35%	2.73%	0.33%
Рентабельність власного капіталу (ROE)	12.40%	2.31%	15.60%	1.55%
Чиста маржа	2.50%	0.91%	6.19%	0.51%
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	0.85	0.96	1,22	125.47%
Коефіцієнт заборгованості	0.82	0.83	0.78	77.38%

Джерело: <https://clarity-project.info/> [2]

Продовження додатку В

Таблиця 4

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЗАПОРІЗЬКИЙ МЕТАЛУРГІЙНИЙ КОМБІНАТ "ЗАПОРІЖСТАЛЬ"

Історичні показники:	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Кількість персоналу	10 255	9 305	8 560	8 577
Дохід (тис грн)	86 968 733	46 916 321	56 395 037	70 307 933
Чистий прибуток (тис грн)	16 809 158	-4 864 685	-3 654 990	880 562
Активи (тис грн)	76 627 234	70 038 922	77 617 483	94 284 652
Гроші та їх еквіваленти (тис грн)	129 290	121 209	557 750	674 832
Довгострокові зобов'язання (тис грн)	3 762 533	1 990 578	1 780 289	4 777 167
Поточні зобов'язання (тис грн)	28 649 686	27 676 547	39 115 956	42 111 715
Власний капітал (тис грн)	44 215 015	40 371 787	36 721 228	47 395 770
Фінансові індикатори:	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,79	1,69	1,43	145.90%
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.00	0.00	0.01	1.60%
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,53	1,54	1,3	137.42%
Коефіцієнт автономії	0.58	0.58	0.47	50.27%
Рентабельність активів (ROA)	21.94%	-5.49%	-4.70%	0.93%
Рентабельність власного капіталу (ROE)	47.09%	-9.09%	-9.47%	2.09%
Чиста маржа	19.33%	-8.19%	-6.47%	1.25%
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	1,75	1,74	1,69	144.30%
Коефіцієнт заборгованості	0.37	0.40	0.50	44.66%

Джерело: <https://clarity-project.info/> [2]

ЗГОДА здобувача освіти Державного університету економіки і технологій про перевірку кваліфікаційної роботи на прояви академічного плагіату та розміщення в Репозитарії ДУЕТ

Я, Гончар Ярослав Миколайович, підтримую політику Державного університету економіки і технологій з академічної доброчесності і відкритого доступу. Стверджую, що кваліфікаційна магістерська робота **«Управління фінансовими результатами металургійного підприємства в умовах війни»** виконана самостійно та не містить академічного плагіату. Я не надавав і не одержував недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Державного університету економіки і технологій ознайомлений. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення норм академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

Також я поінформований(на), що відповідно до пункту 5.8 «Положення про Репозитарій (електронну базу даних) Державного університету економіки і технологій» згадана робота буде розміщена в Електронному архіві Університету (Репозитарії ДУЕТ) та ознайомлений з умовами такого розміщення.

05.01.2026

Я.М. Гончар